საქართველოს რესპუბლიკა

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 3 მარტი, 2006 წელი.

№№ 45-46 (5383-5384)

იმისთანა ჭმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვური სიტყვაა, ტყეილებით და ჭორებით ბუნთის გაფანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

გილოცავთ ლელიან ლელეს!

„იავნანამ რა ჰქმნა?“

იხ. მე-4 გვ.

სიღამაზე, სერიოზულობის საფარი...

იხ. მე-4 გვ.

„ბაზრის პოლიტიკოსი თავის გარემოცვაში მოიძიოს“

იხ. მე-5 გვ.

ოფისის ფლირტი

იხ. მე-8 გვ.

მისაღები გამოცდები შარშანდელი სქემით ჩატარდება?

იხ. მე-20 გვ.

ვინ არის ნამდვილი მკვლელი?

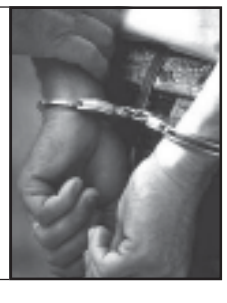

იხ. მე-6 გვ.

◎ ვულოცავთ

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება №97

2006 წლის 24 თებერვალი. ქ. თბილისი

2005 წლის სახელმწიფო პრემიების მინიჭების შესახებ

საქართველოს პრეზიდენტთან არსებული ლიტერატურის, ხელოვნებისა და არქიტექტურის დარგის სახელმწიფო პრემიების კომიტეტის გადაწყვეტილების შესაბამისად 2005 წლის სახელმწიფო პრემია და სახელმწიფო პრემიის ლაურეატის წოდება მიენიჭოთ:

მხატვრული ლიტერატურის დარგში:

პოეტ **დათო მაღრაძეს** – ლექსების კრებულისათვის „სალვე“.

ნათან გააზოვს – წიგნის „XX საუკუნის ქართული პოეზიის ანთოლოგია“ თარგმანისათვის (რუსულ ენაზე).

მუსიკის დარგში:

პიანისტ **ლექსო თორაძეს** – 2003-2005 წლების საკონცერტო გამოსვლებისათვის.

სახვითი ხელოვნების დარგში:

მოქადნაკე **გენო ზაქარაიას** – 2003-2005 წლებში შესრულებული სკულპტურული ნაწარმოებებისათვის (ელიზბარ ერისთავის ძეგლი გორში, ვახტანგ გოჭორიშვილის ძეგლი თბილისში, ეროვნული ეთრიანოგისათვის მებრძოლთა მემორიალი გარდაბანში).

თეატრალური ხელოვნების დარგში:

მსახიობებს **მედეა ჩახავას** და **თამარ სხირტლაძეს** – ლალიასა და ჩიტოს როლებისათვის (თბილისის სამეფო უბნის თეატრში დადგმული სპექტაკლი „აი აქ, ამ სავანეში“).

კინოხელოვნების დარგში:

კინომსახიობ **გურამ ლორთქიფანიძეს** – ბოლო წლებში შესრულებული როლებისათვის (მთელი შემოქმედების გათვალისწინებით).

პუბლიცისტიკის დარგში:

პოეტი **დავით წერედიანს** – სტატიებისა და ესეების კრებულისათვის „ანარეკლი“ (მთელი შემოქმედების გათვალისწინებით).

◎ SIC!

დავპატარავდით, რათა გავიზარდოთ...

ჟურნალისტებს დედის დღეს დედას გვიტირებენ?

ჩვენი გაზეთის ფორმატის დაპატარავებაზეა ლაპარაკი. ჩვენი გონიერი მკითხველის დიდ უმრავლესობას მიაჩნია, რომ ასე კომპაქტურად, ეგრეთ წოდებული ფ-3 ფორმატით დაბეჭდილი გაზეთი უფრო ადვილად საკითხავია სახლშიც, გიგლიოთეკაშიც და, მით უფრო, ძუჩაში, მეტროში, ავტობუსში, სამარშრუტო ტაქსში... ჩვენს ცეცხლოვან საუკუნეში, როცა ყველას ლუკმა პურის საშოვნელად სადღაც მიგვეჩქარება, მთავარია გაზეთს თვალი გადაავლო და შენთვის საინტერესო სტატია გონებაში დაიმახსოვრო... შემდეგ კი, მოცალეობის ჟამს, დოკუმენტურად ჩაუჯდე და წაიკითხო.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკას“ დღეს ქართულ პერიოდიკაში ყველაზე მეტი ხელმოწერი ჰყავს. ეს უდიდეს რწმენას გვმატებს და გვაიმედებს, რომ გეჭდვით სიტყვას, სანდო და გაწონასწორებულ გაზეთს კვლავაც გევრი გულშემატკივარი და ჭირისუფალი ეყოლება. გულწრფელი მადლობა ჩვენს მკითხველს! სწორედ თქვენი თანადგომის წყალობით მოვახერხეთ ხელმომწერთათვის გაზეთის გაიაფებება. 1 აპრილიდან, როგორც სამი დღეა ვიუწყებით, ერთი თვით „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამოწერა ადრინდელზე ორი ლარით იაფი ეღირება (იხ. 24-ე გვ.ძ.

რაც შეეხება გაზეთის ფორმატის შემცირებას, მხოლოდ ფორმატით დავპატარავდით, რათა წყაროს წყალივით ნელ-ნელა გავიზარდოთ, მკითხველის სურვილის შესაბამისად მეტი ვწეროთ სახალხო ტკივილებზე, საზოგადოებრივ ჭირ-ვარამზე, ქართული სახელმწიფოს, ქართველი ერის გადარჩენის და აღორძინების პრობლემებზე.

„საქართველოს რესპუბლიკა“ პირველი დამოუკიდებელი, დემოკრატიული საქართველოს პირმშოა, 1918 წლიდან გამოდის და მის დაკნინებას, დამცროგამოსპობას ვერავინ შეძლებს... თუნდაც ამ გაზეთის, წლების განმავლობაში მისი წინამორგედების შემოსავლებით აგებული გამომცემლობა „სამშობლოს“ შენობა რომც გაგვიყიდონ, გაზეთი თავის ახალ გუდეს აუცილებლად იპოვის და ინტელექტუალური („საქართველოს რესპუბლიკა“ სწორედ ინტელექტუალთა გაზეთია!ძ მკითხველის მხარდაჭერით მედროვე პოლიტიკოსებს, ვაიეკონომისტებს გასარი კალმით სამაგიეროს მიუზღავს.

„სამშობლოს“ შენობის მისაკუთრების მსურველთ კი ერთსლა შევახსენებთ: ამდენი ჟურნალისტის გადაკიდებას ისევ ჩირგვებში ჯდომა გერჩიოთ, რადგანაც:

დედის დღეს დაწყებული (შედგება აუქციონი თუ აღარ!ძ „პრიხვატიზაციის“ პროცესი იმის მორალურ უფლებას მოგვცემს, რომ უკანონო აუქციონით შეძენილ თქვენს ქონებას წირვა გამოვუყვანოთ.

ნუ გგონიათ, რომ დედის დღეს დედას გვიტირებთ!..

ჯერ კიდევ არის დრო, გონს მოეგეთ, არ დაგავიწყდეთ, რომ „ხმალზე უფრო ძლიერად სჭრის, პატარა და რბილი ენა!“ ყველაფერი წარმავალია მართალი სიტყვის გარდა, რადგანაც, უპირველესად იყო სიტყვა...

სპარტაკ ქოგულია

◎ კვირის თვალსაწიერი

საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი

ოამბაქით რძე ენასისთვის

ამ კვირამ შეიძლება სულაც საქართველოს ისტორიაში დაიმკვიდროს ადგილი.

ჯერ ერთი იმიტომ, რომ შინაგან საქმეთა მინისტრმა ჩვეული „ენაწყლიანობით“ წარმოთქვა სეფე სიტყვა პარლამენტში და ოპოზიციას გული გაუსივა.

მეორეც, ჩულურეთში უფასო სასადილო გაიხსნა და ტკბილი ფლავი პრეზიდენტთან ერთად დუტა სხირტლაძემ და ლეძსენმაც დაჭაშნიკეს.

მესამეც, ოპოზიცია „სალარო აპარატების რევოლუციის“ აღმართს შეუყვა.

სამივე ეს მოვლენა, დიახაც, იმ კატეგორიისაა, ძვეყანას გზასავალი რომ შეიძლება გაუწალდოს.

რიგრიგობით მივყვეთ.

გატონმა ვანო მერაბიშვილმა ამ დაუვიწყარ სამშაბათს თავის თავს გადააჭარბა და სანდრო გირგვლიანის გახმაურებულ მკვლელობაზე (რისთვისაც იყო პარლამენტში მიწვეული, ისე ვრცლად და ისე დაწვრილებით ილაპარაკა, რომ... საქმეზე, ფაქტობრივად, არაფერი უთქვამს.

ამის მოხერხება არ გინდა? კი უქახეს, ეს შინაგან საქმეთა მინისტრის კი არა, ნაცმოძრაობის გენერალური მდივნის გამოსვლაა, მაგრამ იგი სალ კლდესავით უდრეკად იდგა ტრიბუნაზე და თავისას აგრძელებდა.

არადა, მთელი საქართველო სულმოუთქმელად იყო მიციებული ტელეეკრანს და ხალხში უნასივით გასისინებული ათასი ჭირისა და მითქმა-მოთქმის ვანოური ერთი დაკვრით თავის გაჭეჭყვას ელოდა.

თავი გაუჭეჭყა კი არა, იმ უნასს სულაც ლამგაქით რძე დაუდგა პატივცემულმა მინისტრმა.

ოპოზიციამ შეკითხვები, იცოცხლე, უხვად კი მისცა, მაგრამ რაკილა პასუხები ვერ მიიღო, უფრო სწორედ, სანაცვლოდ საქმესთან დაუკავშირებელი უჩვეულო სიტყვაუხვობის ნიალვარი დაატყდა თავს, ისღა მოახერხა, რომ ამ ნიალვარს დარგაზიდან ორგანიზებულად გასვლით დაალწია თავი.

გაქცევა იყო მასშტაბური და

შედეგიანი, რამეთუ ასპარეზი მთლიანად უმრავლესობას დარჩა და მანაც, რა თქმა უნდა, უმალ გამოიყენა ეს პირდაპირ ციდან ჩამოვარდნილი წყალობა: ამის შემდეგ გატონი ვანოს ყოველი ორატორული ზიგზაგი დარგაზს მძუხარე ტაშით აზანზარებდა.

შილერს აქვს ნათქვამი, უმრავლესობა უგუნურებაა, გონი მხოლოდ უმცირესობას აქვსო.

ეს თეზა სევრუსმა უფრო შეავსო: კაცობრიობა უმცირესობის წყალობით არსებობს, უმრავლესობის სისულელის გამო ის იტანჯება და გაჭირვებულიაო.

მართალია, ამ ორ ბრძენ კაცს სხვა უმრავლესობა და უმცირესობა ჰყავდა მხედველობაში და არა 2003 წლის მოწვევის საქართველოს პარლამენტის უმრავლესობა და უმცირესობა, მაგრამ რაკი ზღვის ძიმიური შემადგენლობის დასადგენად მთელი ზღვის კი არა, მისი ერთი წვეთის გაანალიზება კმარა, შილერ-სევრუსის მშვენიერი მიგნება შესაფასებლად სწორედაც მიუდგება ჩვენი უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს ორივე ფრთას.

როგორც ვთქვით, გუშინწინ თბილისი კიდევ უფრო გაიშალა მხრეებში, სილატაკესა და შიმშილს კიდევ ერთი აგური გამოეცალა – ჩულურეთში უფასო სასადილო გაიხსნა და ეს ღირსშესანიშნავი მოვლენა პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა კარგად გამოიყენა თავისი თანამოსაგრეების წასახალისებლად და მოწინააღმდეგეების ჩასაწიხლად.

იხ. მე-3 გვ.

◎ მიმართვა

გვწამს, თქვენი მხარდაჭერით, დიდი ტრადიციების მქონე გაზეთი

არ დაიხურება

საქართველოს პრეზიდენტს,
გატონ მიხეილ სააკაშვილს,
საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს,
ქალბატონ ნინო ბურჯანაძეს,
ქ. თბილისის მერს,
გატონ გიგი უგულავას,
ქ. თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარეს,
გატონ ზაზა ბეგაშვილს

შევშფოთდით, როცა შევიტყვეთ, რომ გაზეთ „თბილისს“ დახურვის რეალური საფრთხე შეექმნა.

წარმოუდგენელია, ჩვენს დედაქალაქს აღარ ჰქონდეს გაზეთი, რომელსაც თითქმის ნახევარი საუკუნეა, მისი სახელი ჰქვია.

„თბილისი“, იმის გარდა, რომ მერიის და საკრებულოს საქმიანობას ასახავს, ღირსეულად აგრძელებს ქართული პრესის საუკეთესო ტრადიციებს, ერთგულებს აკადემიურ სტილს, უფრთხილდება ქართულ ენას და, საერთოდ, ყველაფერს ქართულს, დიდ ყურადღებას უთმობს ეროვნული კულტურის, სულიერების საკითხებს, ემსახურება ჩვენი საზოგადოების ზნეობრივ გაჯანსაღებას. ეს ყოველივე, თანამედროვე პირობებში, კომერციული თვალსაზრისით, რა თქმა უნდა, წამგებიანია და, გასაკვირი არ არის, რომ ტრდაიციების მიმდევარ გაზეთს გაუჭირდა. ამიტომ მის არსებობაზე კვლავაც სახელმწიფომ (მერიამ, საკრებულომ უნდა იზრუნოს.

გვჯერა, ჭორებით, სკანდალებით, სენსაციებით გატაცების პერიოდი გაივლის და ჩვენს საზოგადოებაში კვლავ გაჩნდება მოთხოვნილება სერიოზულ, აკადემიურ გაზეთებზე. „თბილისის“ ტირაჟიც აუცილებლად გაიზრდება, მთავარია, ეს გაზეთი ამ ეტაპზე შევინარჩუნოთ.

გამოვთქვამთ ღრმა რწმენას, რომ დიდი ტრადიციების მქონე გაზეთის დახურვას არ დაუშვებთ.

პატივისცემით

ანა კალანდაძე, ნანი ბრეგვაძე, რუსუდან სებისკვერაძე, ნინელი ჭანკვეტაძე, მინდია სალუქვაძე, ბიძინა კვერნაძე, ვახტანგ დავითაია, რევაზ ესაძე, რევაზ კვესელავა, ანზორ ერქომაიშვილი, პალიკო კინტარაია, ნოდარ ტაბიძე, რევაზ სირაძე, გიორგი გოგოლაშვილი, ნუგზარ წერეთელი, გია ბუღაძე, დავით ლორთქიფანიძე, მურმან ჯგუბურია, დავით საყვარელიძე, გოჩა კაპანაძე,

◎ დავფიქრდეთ!

მცირე შეგონება...

გამომცემლობა „სამშობლოს“ გასაყიდად გამეტებულ შენობაში გამოვიდა ტრადიციული, ფორმით და შინაარსით უმშვენიერესი ჟურნალის „საქართველოს ქალის“ (გამოდის 1923 წლიდან!ძ მორიგი, გაერთიანებული ნომერი...

წაიკითხეთ ეს ჟურნალი და დარწმუნდებით, რომ ასეთი სერიოზული და კარგი გამოცემის თანამშრომელთა ქუჩაში გაყრა (სხვა მრავალ ჟურნალისტთან ერთადძ მიუტევებელი უგუნურება და მკრეხელობაა. ამას კი ღმერთი არ-

◎ ????

«ვით მარგალიტი ობოლი...»

უმრავლესობა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსს აქებს

პარლამენტის იურიდიულ საკითხთა და ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტებმა ამერიკის საელჩოსთან ერთად გუშინ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის პროექტის პრეზენტაცია გამართეს. პროექტზე მუშაობა ოთხი წლის წინათ დაიწყო და მასში ბევრი უცხოელი ექსპერტი მონაწილეობდა. ისინი სსს კოდექსის პროექტს რევოლუციურს უწოდებენ და „ამ ისტორიულ პროცესში ჩართვის“ გამო მადლიერებას გამოხატავენ.

პროექტი, რომელიც პარლამენტს ერთი თვის შემდეგ წარედგინება, ბევრი მნიშვნელოვანი ნოვაციის შემცველია. როგორც წინასწარი გამოძიების, ისე საქმის სასამართლოშიგანხილვის სტადიაზე სისხლის სამართლის პროცესი შეჯიბრებითობის პრინციპის სრულყოფილი სახით უნდა გატარდეს. გაუქმდება ეჭვმიტანილისა და განსასჯელის საპროცესო სტატუსი და დაცვის მხარის მხოლოდ ორი საპროცესო სტატუსი (გრალდებული და მსჯავრდებულიძ შენარჩუნდება, ხოლო დაზარალებულს სტატუსი ახლებურია – იგი არა პროცესის მხარე, არამედ პროცესის მონაწილე იქნება. კანონპროექტის თანახმად, გაუქმებულია მხარეთა და სასამართლოს გადაწყვეტილების გასაჩივრების მრავალი პროცედურა, მაგრამ დაზარალებულს კერძო დევნის უფლება აქვს ნებისმიერ დანაშაულთან დაკავშირებით. კოდექსის პროექტის ერთ-ერთი ძირითადი პრინციპია წინასასამართლო გამოძიების შეკვეცა (წინასასამართლო გამოძიების 9-თვიანი ვადა 45 დღემდეა დაყვანილიძ და მთავარი აქცენტის გადატანა საქმის სასამართლო განხილვაზე. პროექტში შემოთავაზებულია მტკიცებულებისა და მტკიცების წესების ახლებური განმარტება – სამი მტკიცებულებითი სტანდარტი სხვადასხვა სტადიისათვის: გონივრული ეჭვის (დაკავებისა და მოსამართლესთან პირველი წარდგენისთვისძ, მაღალი ალბათობის (წინასასამართლო სხდომისთვისძ, გონივრული ეჭვის მიღმა, ანუ უტყუარი მტკიცებულებისა – სასამართლო განაჩენისთვის.

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის პროექტის თანახმად, მოწმე წინასასამართლო გამოძიების დროს ჩვენების მიცემის ვალდებულებისგან თავისუფლდება. გამომძიებელსა და პროკურორს, მოსამართლისგან განსხვავებით, პირის მხოლოდ გამოკითხვა შეუძლიათ.

დღეს მოქმედი კოდექსის მიხედვით ბრალდებული მოსამართლესთან პირველად 48 საათის განმავლობაში უნდა წარადგინონ, ახალი კოდექსი კი ამ ვადას 24 საათამდე ამცირებს.

პროექტი აღკვეთის ღონისძიების ოთხ სახეს ტოვებს. პირადი თავდებობის, არასრულწლოვანის მეთვალყურეობაში გადაცემისა და პატიმრობის გარდა გათვალისწინებულია გირაოც, რომელიც ორი ათასიდან ათას ლარამდეა დაყვანილი. თანხის შემცირება საშუალებას იძლევა, უფრო მეტად გამოიყენონ გირაო და წინასწარი პატიმრობები არ დაარიგონ ისე, როგორც დღეს ხდება.

წინასასამართლო სხდომა სისხლისამართლებრივი დევნის დაწყებიდან არა უგვიანეს 45 დღისა უნდა გაიმართოს. პროექტის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნოვაცია ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს შემოტანაა. 12 მსაჯულისგან შემდგარი სასამართლო წყვეტს პირის ბრალეულობისა ან უდანაშაულობის საკითხს, მას ვერდიქტი გამოაქვს, სასჯელის საკითხს კი მოსამართლე წყვეტს. ნაფიც მსაჯულთა გამამართლებელი ვერდიქტი არ საჩივრდება, რაც შეეხება გამამტყნუებელ ვერდიქტს, იგი საჩივრდება კასაციის წესით მხოლოდ სამართლის საკითხებზე. როგორც ჩვეულებრივი სასამართლოს, ასევე ნაფიც მსაჯულთა მიერ გამოტანილიგანაჩენი ძალაში შედის მისი გამოცხადებისთანავე. დღეს მოქმედი კოდექსისგან განსხვავებით, განაჩენის გასაჩივრება მის აღსრულებას არ აჩერებს.

ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარის თქმით, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის პროექტი საზოგადოებას დაამშვიდებს, რადგან ადამიანის უფლებები, გოლოსდაგოლოს, აღარ შეილახება. ელენე თევდორაძემ ერთ-ერთი ექსპერტის სიტყვებიც გაიხსენა – სხვა კანონებთან შედარებით ეს პროექტი მარგალიტიაო. ჯერჯერობით კოდექსის პროექტს საფუძვლიანად არ იცნობს ოპოზიცია, ამდენად, ვერ ვიტყვით, ხელიხელსაგოგმანებად ჩათვლის თუ არა მას.

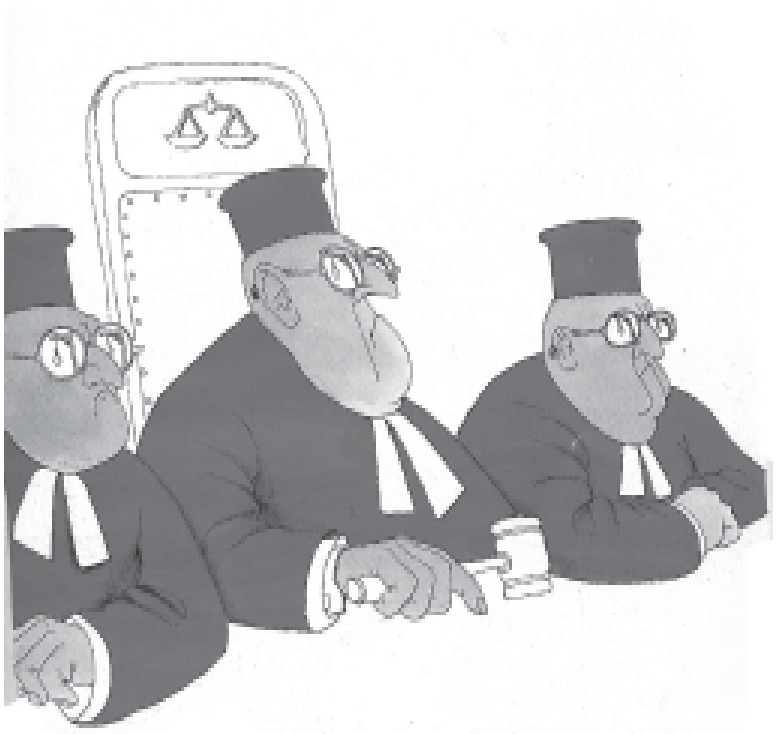

რუსუდან გახარია

◎ ინფორმაცია

მდუმარე აქცია უნივერსიტეტში

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის II კორპუსის წინ, გუშინ, თსუ-ს პროფესორ-მასწავლებლების მდუმარე აქცია გაიმართა. აქციის ორგანიზატორები იყვნენ უნივერსიტეტის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის თანამშრომლები.

როგორც „ინტერპრესნიუსს“ აღნიშნული კათედრის გამგე ჯემალ მეგონიამ განუცხადა, პროფესორ-მასწავლებლები უნივერსიტეტში მიმდინარე რეფორმების გარდამავალი პერიოდის მიმდინარეობას აპროტესტებენ. კერძოდ – სამეცნიერო სექტორის გაუქმებას, უკანონო კონკურსებს და სხვა პროცესებს. მათი თქმით, ეს ყველაფერი სტუდენტებს აზარალებს.

პარლამენტარები აღაშფოთა

საზოგადოებრივი ტელევიზიის გენერალური დირექტორის თამარ კინწურაშვილის ბოლო განცხადებამ პარლამენტთან მისი ურთიერთობა კიდევ უფრო გაამწვავა. კინწურაშვილი გუშინ საპარლამენტო უმრავლესობის წევრებმა გააკრიტიკეს.

როგორც პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე ელენე თევდორაძემ განაცხადა, იგი აღშფოთებულია კინწურაშვილის განცხადებასთან დაკავშირებით, რომლის თანახმად, პარლამენტარებმა მხოლოდ კანონების წერა იციან და არა კითხვა.

„სწორედ იმის გამო, რომ კანონების კითხვა კარგად ვიცით, მოვითხოვეთ ტელევიზიის სამეურვეო საბჭოსთან შეხვედრა და არა მისი ანგარიშის მოსმენა. მე არა მხოლოდ დეპუტატი ვარ, არამედ რამდენიმე წელია ვხელმძღვანელობ ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტს და ვერ შევეგუები ჟურნალისტების კონსტიტუციური უფლების დარღვევას. ვალდებული ვარ, ამაზე რეაგირება მოვახდინო“, – განაცხადა თევდორაძემ.

100 ლარი კარგი საჩუქარია

„დედის დღესთან“ დაკავშირებით, გუშინ, “ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ კასპის რაიონულმა ორგანიზაციამ კასპში მცხოვრებ ას წელს გადაცილებულ 12 ქალბატონს ფულადი საჩუქრები (100- 100 ლარი) გადასცა.

დღეს კი “ნაციონალური მოძრაობა“, “დედის დღესთან“ დაკავშირებით, კასპში მცხოვრებ იმ ქალბატონებს დაადგილდოებს, რომლებსაც შვილი 3 მარტს შეეძინებათ. ისინი 100 ლართან ერთად, სხვადასხვა საჩუქრებს მიიღებენ.

ინტერპრესნიუსი

მეტროპოლიტენის სადგურების განახლება

თბილისის მეტროპოლიტენის სადგურების რეკონსტრუქცია უახლოეს პერიოდში დაიწყება. პირველ ეტაპზე იგგგმეება

◎ კვირის თვალსაწიერი

ოამბაქით რბე უნასისთეის

(მეორე გვერდიდან)

ვანო მერაბიშვილი ძალიან, ძალიან კარგი მინისტრიაო, მან ძალინ ბევრი მძიმე საქმე გახსნა და ბევრსაც კიდევ გახსნისო. საერთოდ, ჩვენ ძალიან სამართლიანი და კარგი მთავრობა შევქმენითო. ჩვენ პროგლემებს ევროპულად ვწყვეტთო (რა თქმა უნდა, ბატონ პრეზიდენტს ამ ორი წლის წინათ პარლამენტში შეჭრა და სხვისი ჩაის დალევა არ უგულისხმია, რადგან ამის პრეცენდენტი უახლოესი პერიოდის ევროპაში ნამდვილად ძნელად მოსაძიებელია.

ბატონმა მიხეილ სააკაშვილმა, რომელსაც პილპილიანი გამოთქმების მისასადაგებლად დიდი გონებრივი დაძაბვა არ უწევს, ოპოზიციას ახალი მოქნილი და შთამბეჭდავი სახელი უწოდა: „ბაზრის პოლიტიკოსები“. ისინი ბაზარში იკეთებენ კარიერასო.

სხვათა შორის, თანამოაზრეებმა დადარაჯებულივით გაითავისეს პრეზიდენტის ტონი. მაგალითად, კირკიტაძემ, უმალ მოიძნია (არა, ჩვეულებისამებრ მუშტი კი არაძ ენა: ოპოზიციის ყიყინი ხელს ვერ შეგვიშლისო.

ამასობაში კი „ბაზრის პოლიტიკოსები“ სამი დღეა „ყიყინებენ“ პარლამენტის წინ.

სრულიად უწყინარმა სალარო აპარატების თემამ, რომელიც მოვაჭრეებმა აახმაურეს თავისი ბაზროებების ლოკალურ სივრცეებში, ყველაზე რევოლუციურ ადგილას – პარლამენტის წინ გადმოინაცვლა და, რაც მთავარია, თანდათან, მას შემდეგ, რაც იძ ოპოზიციონერები გამოჩნდნენ, პოლიტიკური ელფერი შეიძინა. თუმცა კი, მომიტინგეთა ერთი ნაწილი თავს იკლავს, ჩვენ პოლიტიკოსებთან საქმე არ გვაქვს, ჩვენ მხოლოდ სალარო აპარატებისგან თავის დახსნისთვის ვიბრძვითო.

არ არის საქმე ისე იოლად, როგორც მათ ჰგონიათ. ძალზე ხშირად ხდება: იწყება ერთით, მთავრდება მეორეთი. ჯავშნოსანი „პოტიომკინის“ ცნობილი ავჯანყება გავიხსენოთ. ბუნტი იმით დაიწყო, რომ ვილაცამ ბორში მატლი აღმოაჩინა, ბოლოს კი წითელი დროშა ააფრიალეს!

საქმეს ისეთი პირი უჩანს, რომ ოპოზიციას სადღაც გულში „სალარო აპარატების რევოლუციის“ ნათელი ხილვა ულიტინებს. ზოგიერთი სულსწრაფი აკი ამბობს ხოლმე, 2003 წლის ნოემბრის გამეორებას რა უნდაო.

ბევრი რამ უნდა, ჯერ ის, რომ მაშინ ცოტა სხვაგვარი ვითარება გვქონდა: ხალხის რევოლუციური განწყობა ლამის საყოველთაო იყო, თანაც, სარჩული ამ განწყობისა – უფრო მძიმე და საფუძვლიანი: არჩევნების გაყალბება. ამ ტალღაზე დაიძრა რევოლუცია ცენტრიან-პერიფერიიანად.

მეორეც, ის კარგად იყო დაფინანსებული გარედან (აკი ამას წინათ მისტერ სოროსი გამოტყდა, „ვარდების რევოლუცია“და „კმარა“ მე დავაფინანსეო.ძ.

არადა, ახლა რომ პრეზიდენტმა გამოაცხადოს, სალარო აპარატების ბაზროებზე შემოლება რამდენიმე თვით გადავდოთო (სულ გაუქმებას ვინ ჩივისძ, ეს მიტინგები და წივილ-კვილი თებერვლის თოვლივით უკვალოდ ალაგდება, მაგრამ ნაცმორძაობას ერთხელ ნათქვამის ბოლომდე გატანა უნდა (არადა, როგორც საქმეში ჩახედული ხალხი ამბობს, ამ სალარო-აპარატებმა, დიდი-დიდი 20 მილიონი ლარი შემატოს ხაზინასძ და ვაითუ მართლა თავისი დასაკლავი დანა გამოთხარონ უგრიპო ძათამივით.

დაბოლოს ერთი ერთი რამ მინდა ვკითხო დედაქალაქის და ქვეყნის მამებს (ცალ-ცალკეძ: რა ხდება, ბატონო, ამ რუსთაველზე, რატომ აყყყაჩოვ „კოკა-კოლამ“ ასე უმოწყალოდ თბილისის და მთელი საქართველოს მთავარი ქუჩა? მეტრო „რუსთაველიდან“ „თავისუფლების მოედნამდე“, ორივე მხარეს, 30 წითელი ღია ფარდულია ჩადგმული და გამზირს სახე და სიდარბაისლე აქვს დაკარგული. რას იძლევა იმდენს ეს ჭყონია, რომ გადააძოვინეთ ქუჩა? ის არ იკმარა, ყოფილი პუშკინის სკვერი რომ მოსპო რვაფეხასავით გაბარჯღული კოკა-კოლაფეთი და ახლა რუსთაველს მიადგა!

რაღაცა ხომ უნდა დაგვრჩეს იმის სამახსოვროდ და მოსაგონებლად, რაც გვიყვარდა ჩვენ, ჩვენს მამებსა და პაპებს და რაც უნდა დარჩეთ ჩვენს შვილებს?..

ალეკო ასლანიშვილი

◎ ინფორმაცია

...

ბის მოედნისა“ და „წერეთლის

◎ ქველმოქმედება

„იავნანამ გაცოცხლა“?

მკითხველს შევახსენებთ, რომ ორიოდე წლის წინათ შეიქმნა პაატა ბურჭულაძის საქველმოქმედო ფონდი „იავნანა“, რომელმაც უკვე მოასწრო არა ოდენ შეჭირვებული ოჯახების და მშობელთა მზრუნველობას მოკლებული ობოლი ბავშვების სიყვარული, არამედ სრულიად საქართველოს თითოეული მცხოვრების აღიარებაც.

სახელგანთქმული მომღერლის და შესანატრი პიროვნული თვისებებით დაჯილდოებული ქართველი რაინდის პაატა ბურჭულაძის მონდომებით „იავნანას“ ლამის მთელ მსოფლიოში გამოუჩნდნენ მხარდამჭერები. უკვე გაიმართა რამდენიმე საქველმოქმედო კონცერტი და პრაქტიკულად განხორციელდა არაერთი საშვილიშვილო აქცია – გადარჩენენ რწმენდაკარგული ოჯახები და მათი შვილები.

„იავნანას“ მხარდამჭერი სამეგობროების შექმნა გრძელდება.

– საქართველოს გავშვთა სახლებში და სკოლა-ინტერნატებში დღეს 5200 გავშვი ცხოვრობს, – გვეუბნება ფონდ „იავნანას“ აღმასრულებელი დირექტორი გურამ ახალაია და დასძენს: რაც არ უნდა გასაკვირი იყოს, ამ 5200 გავშვიდან მხოლოდ 156 არის ობოლი!, დანარჩენები იქ იმიტომ მიიყვანეს, რომ ღატაკ მშობლებს მათი გამოკვება არ შეეძლოთ. „იავნანას“ სამეგობროები სწორედ ამ გავშვების ოჯახებში დასაბრუნებლად იქმნება. სამეგობროში გაერთიანება შეუძლია ყველას, ვისაც ასე თუ ისე სტაბილური შემოსავალი აქვს. ყოველთვიური შემოწირულობა მხოლოდ 10 ლარია. ვისაც უფრო სოლიდური შემოსავალი აქვს – 30 ლარი. სამეგობროს თითოეულმა წევრმა იცის კონკრეტულად რომელ ოჯახს ეხმარება, რომელ დედას და ულუკმაპაუროდ დარჩენილ გავშვს აბედნიერებს... ათასობით გავშვს, გუნებრივია, ვერ ვუშველით, მაგრამ ერთი მოზარდის გადარჩენაც ხომ უდიდესი საშვილიშვილო საქმეა...

ჟეშმარიტად ასეა!

„იავნანას“ პირველმა სამეგობრომ უკვე შეძლო და თავშესაფარში შვილების ჩაბარებას გადაარჩინა უკიდურესად შეჭირვებული ნანა ხატიაშვილი – ექვსი შვილის დედა.

3 მარტის საქველმოქმედო კონცერტზე ოფიციალურად გამოცხადდება იმ ორი გავშვის სახელი, რომლებიც „იავნანას“ სამეგობროებმა ამ დღეებში დაუბრუნეს ოჯახს..

პაატა ბურჭულაძე და გურამ ახალაია გულწრფელ მადლობას მოახსენებენ „იავნანას“ სამეგობროებს, დღევანდელი კონცერტის მხარდამჭერებს და სპონსორებს, განსაკუთრებით კი კომპანია „ცენტრ პოინტს“ და უკეთილშობილეს ქალბატონებს – რუსუდან კერვალიშვილი-დარასელიასა და მაია კერვალიშვილი-რჩეულიშვილისას.

ისინი რომ არა, 3 მარტის დაუვიწყარი შეხვედრა ვერ შედგებოდა.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქცია, რომელიც „იავნანას“ მოღვაწეობის მუდმივი მხარდამჭერია, დღის დღეს ულოცავს თითოეულ ქართველ ქალს და ჭირთათმენას, სულის სიმხნევეს, გამრავლებას უსურვებს.

სპარტაკ ქოგულია

◎ მარად მგრწყინავნი

სილამაზე, სერაფიტის სადარი...

მცხეთას ამშვენებს იმ სახელოვან ქალთა სახელები, რომელთაც სიკეთითა და გმირობით გრწყინვალე კვალი დატოვეს მისი ისტორიის ფურცლებზე, მრავალთა შორის რამდენიმე მოვიგონოთ.

არაერთი მწერლისა და დრამატურგის კალამს აუწერია **რადამისტისა და ზენობიას** სიყვარულის სევდიანი ამბავი. ქართლის მეფე ფარსმან I-მა თავისი შვილი რადამისტი სომხეთის მეფედ დანიშნა. მაგრამ მას იქ დიდხანს არ უმეფია, რადგან ადგილობრივნი აუჯანყდნენ და სამეფო სასახლეზე იერიში მიიტანეს. რადამისტი სიკვდილისგან მისი ცხენების სისწრაფემ იხსნა. სასახლიდან გამოიჭრა და თან გამოიტაცა თავისი მშვენიერი მეუღლე. ზენობიამ, რომელსაც ხანგრძლივი მგზავრობისაგან თავბრუ ეხვეოდა და ძალას ჰკარგავდა, ცხენი შეაყენა და რადამისტს შესძახა: „იცოდე, თუ ჩემს გადარჩენას ვერ შესძლებ, ცოცხალი თავითო მდევრების ხელში ტყვედ არ დამატოვო“.

რადამისტმა ზენობია დავარდნილ ცხენიდან აიტაცა და სრბოლა განაგრძო.

ქალი გრძნობდა, რომ რადამისტსაც და მის ცხენსაც ძალა ელეოდათ. ქმარს ემუდარებოდა, მომკალი და თავს უშველეო. არაქსის პირას ცხენი დაეცა. ზენობია შეემუდარა ქმარს, ხანჯალი დამკარ და სირცხვილისგან მიხსენიო.

რადამისტმა ზენობია გულში ჩაიკრა, დაკოცნა და ორლესილი გულში გაუყარა.

მათი სიყვარული დაედო საფუძვლად ფრანგი დრამატურგის პროსპერ ჟოლიო დე კრებიონის ტრაგედიას „რადამისტი და ზენობია“ (1711 წ.ძ და გერმანელი კომპოზიტორის ფრიდრიხ ჰენდელის ოპერას „რადამისტი“ (1720 წ.ძ

სერაფიტა: ქართველი დიდებულის პიტიახშ ზევახის ასული (II ს.ძ ცოლად ჰყავდა ქართლის მეფის ხსეფარუნგის ეზომოძღვარს იოდმანგანს. სერაფიტის სამარხი 1936 წელს, არქეოლოგიური გათხრების დროს აღმოაჩინეს.

არმაზის სამაროვანში იპოვეს ქვაზე ამოკვეთილი ორენოვანი წარწერა ბერძნულ და არამეულ ენებზე, სადაც ვკითხულობთ, რომ იმდენად კეთილი და მშვენიერი იყო, რომ არავინ იყო მისი მსგავსი სილამაზითა და გარდაიცვალა 21 წლისაო.

სერაფიტა ქართველი პოეტების შემოქმედების იმპულსად იქცა.

„ამოხვედი, მიმიწვიე, მისუფრე,
ჩვენამდისინ მოაღწიე ლანდით,
ამოხვედი, როგორც ცისკრის სიტურფე
და ამოგყვა შენ არმაზის მადლი.
შენ მშვენება ვერ დაფარე სამარით,
ჩვენი ეჭვიც სიზმარივით ახდა,
სილამაზე, სერაფიტის სადარი,
არსად არის, ივერიის გარდა

სიმონ ჩიქოვანი

მეფე ბაკურის მეუღლე **დუსტია:** პეტრე იბერიელის ცხოვრების აღმწერელი აღნიშნავს, რომ მცხეთაში ყოფილა გლახაკთა სახლი, რომელიც გაუშენებია მეფე ბაკურს, მირიან მეფის ჩამომავალს, დასახლებით 378-384 წლებში. ამ სახლში აჭმევდნენ სნეულთ და დავრდომილ და უპატრონოდ დარჩენილ ბერიკაცებს. მემატიანე აღნიშნავს, რომ ბაკურის ცოლს დუსტიას თავისი ტახტრევანი, ოქროს სამკაულები და ძვირფასი ქვები გაუყიდია და აღებული თანხა გლახაკებისთვის დაურიგებია.

ბაკურდუხტი: სიკეთით გამოირჩეოდა ქართლის მეფე ბუზმარის შვილი და დიდი ბაკურის შვილიშვილი მურვანოსი – პეტრე იბერიელი. სიკეთის შესახებ მისმა მოძღვრებამ შეძრა მაშრიყი და მაღრიბი. მისმა დედამ, ძვრივმა ბაკურდუხტმა, მთელი თავისი სადედოფლო ავლადიდება საქველმოქმედო საქმეებს – სნეულთა, დავრდომილთა და საპყრართა საცხოვრებლებისა და საავადმყოფოების აშენებას მოახმარა.

ქართლის ისტორიას უკდავად შემორჩა უბრწყინვალესი მეფის ვახტანგ გორგასლის დედა **საგდუხტ დედოფალი**. ბარდავის ერისთავის, მაზდეანელი ცეცხლთაყვანისმცემელის ბარზაბოდის ქალიშვილი. ქართლის მეფე მირდატზე გათხოვების შემდეგ, მან უარყო მაზდეანური სარწმუნოება და ქრისტეს რჯული იწამა. იცოდა მისი მამა საქრისტიანოს რომ მტროდა, წავიდა ბარდავში, მის წინაშე მუხლი მოიყარა, ამოიყარა ძუძუები, მოეხვია მუხლებზე და სთხოვა, არ აეძულებინა დაეტოვებინა ქრისტიანობა და დახმარებოდა მის ოჯახს.

მამით ობოლი, შვიდი წლის ვახტანგი მან გაზარდა სამშობლოზე უზომოდ შეყვარებული, განსწავლული და გმირობით გამორჩეული.

ქეთევან დედოფალი (წამებულიძ აშოთან მუხრანბატონის ასული, კახეთის მეფის დავით I-ის მეუღლე. შაჰ აბასის მიერ აგიზგიზებულ კოცონზე ჩაფერფლილმა მისმა სხეულმა გამოაწრთო ის ფოლადი, რომელმაც ძალა შემატა ქართველ ვაჟკაცებს მარტყოფსა და მარაბდას, ქსანსა და ასპინძას, გაასალკლდევა, გააკაჟა და გაამაგრა ქრისტიანული რწმენა, სამშობლოს სიყვარული და თავდადება.

მისი სხეულის ნაწილები, ვითარცა უდიდესი სიწმინდენი განავრცეს მსოფლიოს სხვადასხვა მხარეში.

ქეთევან ბაგრატიონი (მუხრანელიძ, რომლის გმირობამაც გააკვირვა ბევრის მნახველი ერეკლე მეფე, პლატონ იოსელიანი წერს: „ესე ქეთევან იყო თვითი იგი, რომელიცა მომავალნი ქართლად 300 ცხენოსნითა ღართის კარისა ვიწროებში. ჰქონა სახელოვანი ძლევა ლეკთა ზედა, რომელნიცა იყვნენ ხუთასნი“.

კახეთიდან მობრუნებულმა მეფემ დიდად გაიხარა ქეთევანის რაზმის გამარჯვებით. თბილისში მოიწვია ლეკებთან გამარჯვებული მებრძოლები და ზარბაზნების სროლით აღნიშნა მათი გმირობა.

მაყვალა მრევლიშვილი: მცხეთაში დაბადებული, მცხეთაში გაზრდილი, თანამედროვე ქართული მწერლობის სინდისი და პატიოსნება, საბავშვო მწერლობაში შიო მღვიმელის კვალდაკვალ მავალი.

მისი პოეზიის საწნახელიდან შარბათივით გადმოიღვარა არა მარტო საბავშვო ლექსები, მცხეთაზე თქმული საგალობლებიც: „მცხეთის ვიწროებში“, „სერაფიტა“, „გემა“, „არმაზის თხემზე“, „მცხეთის კულტურის სახლთან“ და სხვა.

სახელოვანი ქართველი ქალები მარად იბრწყინებენ მცხეთის უკვდავ მატიანეში.

ვალერიან მამუკელაშვილი

◎ ამიტომ წუთისოფელი...

ქებათაქება დედას

ამ წერილის დაწერა დიდი ხანია მინდოდა, მაგრამ ხან მოუცლელობა მიშლიდა ხელს, ხან შესაბამისი განწყობის უქონლობა და ხანაც იმის ფიქრი, თუ რამდენად საინტერესო იქნებოდა ჩემი პირადი განცდები ფართო საზოგადოებისათვის. მაგრამ, ამ რამდენიმე დღის თუ კვირის უკან წავიკითხე შესანიშნავი პოეტური კრებული „დედა ქართულ პოეზიაში“ და გადავწყვიტე, მეც ამელო ხელში კალმისტარი.

კრებულში თითქმის სრულად არის წარმოდგენილი ლექსები დედაზე, ვიდრე დიმიტრი მეფიდან დღემდე. ამ ლექსებს, მიუხედავად მათი მრავალფეროვნებისა, ერთი საერთო ნიშან-თვისება ახასიათებთ – ისინი გამსჭვალულნი არიან საოცარი სითბოთი, სიყვარულით და ხშირ შემთხვევაში დედის მონატრებით. სამწუხაროდ, კრებული სრული არ არის, თუნდაც იმიტომ, რომ მასში არ არის მამაჩემის ლექსი „დედას“. ეს ლექსი კი აუცილებლად იმსახურებდა კრებულში გამოქვეყნებას, რადგან სრულიად სხვა მიდგომით, თვალთახედვით არის დაწერილი და სავსებით განსხვავდება კრებულში შეტანილი ყველა ლექსისაგან. კრებულის შემდგენელის უნებლიე შეცდომის (ამაში ღრმად ვარ დარწმუნებული გამოსწორების მიზნით, მინდა გამოვაქვეყნო კონსტანტინე ლორთქიფანიძის 1936 წელს დაწერილი ეს ლექსი, რათა მკითხველი საზოგადოება თავად დარწმუნდეს, თუ რაოდენ განსხვავდება იგი სხვათაგან. (იგეჭდება მცირე შემოკლებითაც.

გზა მიეცით, აგერ მოდის ჭალადიდის
დედოფალი,
ჩიხტიკოპის მაგიერად შუბლზე
ადევს თეთრი ფხალი.
დარიბ ქოხში მოგიყვანეს ღარიბული
გელის ლხინი,
სეფას ყანწი არ დაუვლის ულვაშივით
დაგრეხილი.
შენს ქორწილში არ გასცვეთენ
ნიავივით მსუბუქ მესტებს,
არ დაგახლის ტოლუმბაში ქარაგმებით
სავსე ლექსებს,
არ აგყდება თოფის სროლა,
არ გაგყდება ერთი თეფშიც,
არ შეხვდები მზის ამოსვლას
მაყრიონის სიმღერებში.
რიონის პირს მისდგომია შენი
ქოხი წაფერდილი,
იქ რა დადის ნალიასთან კამეჩი
თუ ღრუბლის ჩრდილი?
მკვდრის მზეა და გვალვის მთვარე,
ვერ იხარებს შენი ყანა,
ყური უგდე, როგორ უჭირს ხეებს
კვირტის გამოტანა,
ან აკვანში როგორ ბორგავს
დახაშმული შენი ბავშვი,
ასე ბორგავს აქ მარცვალი
უნაყოფო ნიადაგში.
არა თაფლი და შარბათი,
აქ ნაყოფში შხამი დგება,
ვარდი ფუტკარს არ იზიდავს,
ხეს ცეცხლი არ ეკიდება...
წყალში ხნავდი, წყალში თესდი,
წყალს მიჰქონდა შენი რთველი,
სანამ ოდას დაჰხურავდი,
დალპებოდა საძირკველი...
ჩემი წყნარი და უდროოდ მოგეხილი
ჩემი დედა...
ავი დღეა, როგორც მეხი არ
იძინებს შენი სევდა...
ხან მთელი დღე დაზაფრული ეზო-ეზო
დასდევს ბავშვებს,
რა სიზმარი ნახა წუხელ, ცალი
წარბი უთამაშებს!
თავსაფრის ყურს მოიჩრდილებს და
ჭიშკართან ჩუმად ოხრავს!
„წითელწვერამ ჩაგვიარა,
არ გათვალოს მაკე ძროხა!“
ამდერდება გოს-საცერი და
ხელახლა მესმის თითქოს:
„შუაკარში ნუ დაჯდები, მევალემ
არ მოგვაკითხოს!“
ჭალადიდის დედოფალო, ღარიბ
ქოხში მოგიყვანეს,
რად სჭიროდა ქალის ცრემლი,
განა წყალი აკლდა ყანებს...

ახლა კი ამ წერილის დაწერის ძირითად მიზეზს დავუბრუნდეთ: სწორედ აღნიშნულ კრებულში შეტანილმა ლექსებმა დედაზე გადამაწყვეტინეს, ქალალდზე გადამეტანა ის ტკივილი და სევდა, რომლებიც აგერ უკვე სამ ათეულ წელზე მეტია მოსვენებას არ აძლევს ჩემს გულს და გონებას. მკითხველებს ვთხოვ, წარავითარ ქვეტექსტებს ნუ მოძებნის ჩემს მონათხრობში, მე არავითარ შეფასებას არ ვაძლევ არც იმ პერიოდს, რომელზედაც ვყვები და არც იმდროინდელ მოქმედებებს, მხოლოდ ფაქტების უტყუარ კონსტატირებას ვახდენ.

ეპიზოდი, რომელზედაც მინდა, გიამბოთ 1972 წლის 3 დეკემბრის ღამის 11 საათზე ხდება. მე იმ დროს ცკ-ს მრეწველობის და ტრანსპორტის განყოფილების გამგის მოადგილედ ვეშუშაობ, ვზივარ კაბინეტში, თან საქმეს ვაკეთებ და თან მოუთმენლად ველოდები, როდის წავა უფროსობა, რომ მეც სახლში გავვარდე, ძალიან დაღლილი ვარ და თანაც წარმოუდგენლად მომხეული. შესვენებისას დედა მოვინახულე საავადმყოფოში და წახემსება ვერ მოვასწარი. დედაჩემი თითქმის ერთი თვეა „ლეჩკომგინატში“ წევს ლეიკემიის დიაგნოზით, მაგრამ მოსიარულე ავადმყოფია. ექიმები გვარწმუნებენ, რომ მდგომარეობა სტაბილურია, მკურნალობამ კარგად ჩაიარა, საახალწლოდ დედის სახლში გაშვებას გვპირდებიან. ვზივარ, ვმუშაობ. რეკავს ქალაქის ტელეფონი, ვიღებ ყურმილს – დედაა. მოკითხვის შემდეგ მეუბნება: „შვილო, რაღაც საქმე მაქვს და თუ შეგიძლია, მოდი“. ვპასუხობ: „დედა, არ ვიცი, აქედან როდის წამოვალ, ძალიან დაღლილი ვარ და თანაც ამ დროს საავადმყოფო ხომ უკვე დაკეტილია, უხერხულია მორიგე პერსონალის და პაციენტების შეწუხება, ხვალ დილას სამსახურში წასვლის წინ გამოგივლი“. „კარგი, შვილო“ და ყურმილი დამიკიდა. მეორე დილით 8 საათზე საავადმყოფოში ვიყავი, მაგრამ... დედაჩემი უკვე აგონიაში იყო. დღენახევარი იწვალა, ხანდახან გონზე მოდიოდა, მე, მამაჩემს და ჩემს მეუღლეს გვცნობდა, გაგვიღიმებდა კიდეც, მაგრამ ველარ ლაპარაკობდა. ხუთ დეკემბერს დილას მიიცვალა.

მას შემდეგ ოცდაცამეტმა წელმა ჩაიარა, მაგრამ მე დღესაც არ მასვენებს

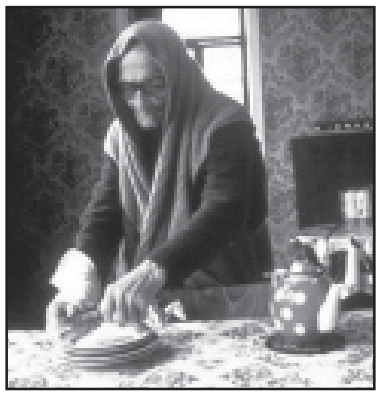

იმაზე ფიქრი, რა უნდოდა დედას – ჩემი დალოცვა, გამომშვიდობება, თუ რაიმე საბანგებო თხოვნა ჰქონდა დასაბარებელი. როგორც წესი, ყოველ ღამით თუ არა, კვირაში 2-3-ჯერ სიზმარში ვხედავ, როგორ მიყურებს სიყვარულით აღსავსე, მაგრამ ნაღვლიანი თვალებით, თითქოს მსაყვედურობს და მეკითხება: „რატომ არ მოხვედი ამ ღამეს, შვილო?“

მე არ ვიცი, ღმერთი და ადამიანები მომიტევებენ თუ არა, მაგრამ მე ჩემს თავს ვერასოდეს მივუტევებ იმ ცოდვას, დედას რომ საბოლოო თხოვნა არ შევუსრულე. და კიდევ ერთ რამეს მინდა ხაზი გავუსვა – ახალგაზრდობაში და ახლაც, რამდენიმე ლექსი მაქვს დაწერილი, მათ ხარისხზე არ ვლაპარაკობ, მაგრამ თემატიკა მრავალფეროვანია: ისინი მიძღვნილია სამშობლოსადმი, შეყვარებულისადმი, შვილებისადმი, მეუღლისადმი, მეგობრებისადმი, მამისადმი, მაგრამ მიუხედავად არაერთი მცდელობისა, დედაზე ლექსი ვერა და ვერ დავწერე, თუმცა დარწმუნებული ვარ, რომ მან პირველსავე დღეს შემინდო ჩემი უნებლიე ცოდვა.

და მე მინდა, მოგმართოთ, ჩემო შვილებო, შვილიშვილებო და შვილთაშვილებო, ვისაც დედები ცოცხალი გყავთ, გაუფრთხილდით, მოუარეთ მათ. ცოცხალ-მკვდარიც რომ იყოთ, არასოდეს არ უთხრათ უარი ნებისმიერი თხოვნის შესრულებაზე, რამეთუ ამ ცოდვის მონანიებას მთელი სიცოცხლე არ ეყოფა...

გიორგი ლორთქიფანიძე

◎ აქცია

პრეზიდენტმა — „ბაზარნიკებიო“, „ბაზარნიკებმა“ კი — „ბორშჩის“ პრეზიდენტიო

საქართველოში „საკასო“ მღელვარეება გრძელდება. ხელისუფლების მიერ სავაჭრო ობიექტებზე სალარო აპარატის დადგმის თაობაზე მილეგული გადაწყვეტილების გამო უკმაყოფილო ხალხი და ოპოზიცია პარლამენტის შენობის წინ უკვე მესამე დღეა ხმაურობს და ამ ხმაურს მინავლებისაც არაფერი ეტყობა.

გუშინ ფრაქცია „დემოკრატიულმა ფრონტმა“ საკანონმდებლო ორგანოს ინიციატივით მიმართა, სალარო აპარატებზე კანონი გავაუქმოთ და ფიქსირებული გადასახადი შემოვიღოთო, მაგრამ პარლამენტმა ამ შეთავაზებას ისე წაუყრუა, რომ „დემოკრატიული ფრონტის“ ალტერნატიული კანონ-პროექტი განსახილველად დღის წესრიგშიც არ შეიტანა.

„მეორე ხელისუფლების“ ეს გადაწყვეტილება აქციაზე შეკრებილ ხალხს ლეიბორისტმა პაატა ჯიბლაძემ ამცნო, რომელიც ტრადიციულად მიტინგის წამყვანი იყო. აღსანიშნავია, რომ აქციაზე, წინა დღეების დარად თავი გუშინაც საკმაოდ მრავალრიცხოვანმა (დაახლოებით 3 ათასამდე ადამიანმაძ ხალხმა მოიყარა. მიტინგს მოვაჭრეები რაჭის და კახეთის ბაზრობებიდანაც შემოუერთდნენ.

გუშინდელ აქციაზე შეკრებილი ხალხი ლეიბორისტ ოპოზიციონერებთან ერთად მიხეილ სააკაშვილის იმ განცხადებას აპროტესტებდნენ, პრეზიდენტმა რომ თქვა, პარლამენტის წინ „ბაზრობის პოლიტიკოსები“ არიან შეკრებილი, ოპოზიცია ბაზარში ცდილობს კარიერის გაკეთებასო.

პაატა ჯიბლაძემ სააკაშვილს უახლოესი წარსული გაუხსენა: „ვარდების რევოლუციისას“ მიხეილი და მისი ძმანი ბაზრობებზე დადიოდნენ და ხალხს დახმარებას სთხოვდნენო. იქვე კი რიტორიკული კითხვაც დასვა, ახლა ჩვენ გამოვდივართ „ბაზარნიკებიო“?

ჯიბლაძემ გარდაცვლილი პრემიერ-მინისტრის ზურაბ ჟვანიას გახმაურებული ფრაზაც: „მე ვარ ქართველი და, მაშასადამე, ვარ ევროპელიც“ გაიხსენა და ხელისუფლებას ურჩია: თუ ეს ხალხი არ გჭირდებათ, ევროპაში გააგზავნეთ და თავიანთ ოჯახებს იქიდან არ ჩენენო.

ლეიბორისტმა ჩვეულებას არ ულალატა და იქვე ხმამაღალი, მაგრამ უკვე შაგლონური პოლიტიკური მოთხოვნაც დააგუგუნა, პრეზიდენტისა და პარლამენტის რიგგარეშე, ნაადრევი არჩევნები გაიმართოსო.

ჯიბლაძის შემდეგ ტრიბუნა და მიკროფონი ჯონდი გაღათურიამ იპყრო, რომელმაც მომიტინგეებს ლეიბორისტული პარტიის ახალი გადაწყვეტილება აუწყა: ჩვენ აქციების მასშტაბების გაზრდის ორგანიზებას ვიწყებთ, ამასთან დაკავშირებით კი საორგანიზაციო კომიტეტს ვქმნით, სადაც საზოგადოების ყველა წარმომადგენელს შეუძლია შემოვიდესო.

პარლამენტთან მიმდინარე აქციაზე უკვე ტრადიციად იქცა ხალხისგან გამოგზავნილი წერილების წაკითხვა. ჩვეულებას არც ახლა უღალატეს და გუშინდელი მიტინგის „მეილ ბოქსი“ კვლავ პაატა ჯიბლაძემ შეავსო. ლეიბორისტი წერილებს პათეტიკურად კითხულობდა და თან საკუთარ კომენტარებსაც აყოლებდა.

ერთ-ერთ წერილში ავტორი წერდა: თუ ხელისუფლება თავის გადაწყვეტილებას არ შეცვლის, საქართველოს მოქალაქეობაზე უარს ვიტყვითო. ჯიბლაძემ კი დაუდასტურა, ამ ხელისუფლებასაც სწორედ ეს უნდაო.

ბარათების საკმაოდ სქელი დასტიდან ყველაზე საინტერესო მაინც ეს იყო: სააკაშვილმა უფასო სასადილოებში სიარული და წყალწყალა „ბორშჩის“ ჭამა ვერ მოიშალა, ის ჩვენი, „ბაზარნიკების“, პრეზიდენტი კი არა „ბორშჩის“ პრეზიდენტი არისო.

ამ წერილს პაატა ჯიბლაძის ულმოგელი კომენტარი მოჰყვა. ლეიბორისტმა უმალ ისტორიული პარალელები მოიშველია. ქართველმა ხალხმა დავით IV „აღმაშენებელი“ უწოდა, გიორგი V „ბრწყინვალე“, სააკაშვილს კი „ბორშჩის“ პრეზიდენტის ტიტულ-თიკუნი არგუნაო.

მოკლედ, როგორც ზემოთ გითხარით, ხალხი და ოპოზიცია დაშოშმინებას არ აპირებს და ლეიბორისტები „სალარო აპარატების რევოლუციით“ ხელისუფლებას კვლავ ემუქრებიან. გუშინ სოსო შატბერაშვილმა მიტინგის ტრიბუნიდან მიხეილ სააკაშვილს საჭირბოროტო კითხვა შეუთვალა. გინდა „საკასო“ რევოლუციაო?

ეს კითხვა შესაძლოა აქტუალობას სულაც არ იყოს მოკლებული, თბილისურ მიტინგს სოლიდარობას რეგიონებიც უცხადებენ: გუშინ მინი-აქციები გათუმსა და ზუგდიდშიც გაიმართა.

პარლამენტის შენობის წინ შეკრებილებმა კი პროტესტის ნიშნად სალარო აპარატი ნამსხვრევებად აქციეს.

ჯაბა ხუბუა

◎ ინფორმაცია

იმისთანა წყალს დავლევთ...

„თბილწყალკანალი“ მოსახლეობას დღეიდან სწრაფი რეაგირების ტექნიკით მოემსახურება.

სერვისის გაუმჯობესებისა და ტექნიკური რეაბილიტაციის პროექტის ფარგლებში თბილისის წყალკანალმა თანამედროვე იტალიურ-გერმანული და ამერიკული ტექნიკა შემოიყვანა. ამ საკითხთან დაკავშირებით გუშინ „თბილწყალკანალის“ გენერალურმა დირექტორმა გიორგი ქელბაქიანმა სპეციალური ბრიფინგი გამართა. როგორც ქელბაქიანმა განაცხადა, შემოყვანილია თანამედროვე ტიპის წყალსაზიდი ავზები, ასევე ტრაილერები, ექსკავატორები, გულდოზერები და სხვა საავარიო ტექნიკა. მისივე თქმით, დღეიდან მნიშვნელოვნად შემცირდება წყალსადენებზე მოგხდარი დიდი ავარიების სალიკვიდაციოდ საჭირო დრო. გარდა ოპერატიულობისა, ახალი ტექნიკა რთულად მისადგომ უბნებში მუშაობის საშუალებასაც იძლევა.

იმერეთში უმწეო ადამიანებს დაეხმარებიან

იმერეთში სოციალურად დაუცველ ადამიანებზე 54 ტონა ჰუმანიტარული ტვირთი გადანაწილდება. აქციას საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ წარმომადგენლებთან ერთად მართავს.

სურსათი საქართველოში იტალიის მთავრობამ საჩუქრად გამოაგზავნა. 10-კილოგრამიან ყუთს, რომელშიც მცენარეული ზეთი და ბრინჯია, ექვს სულზე გასცემენ.

ინტერპრესნიუსი

◎ ოპოზიცია

"ბაზრის პოლიტიკოსი თავის გარეშოსკენ მოიძიოს"

პარლამენტის შენობის წინ მოვაჭრეთა აქციები კვლავ მიმდინარეობს. ისინი საგადასახადო კოდექსიდან იმ მუხლის ამოღებას ითხოვენ, რომელიც ნებისმიერი მცირე მოვაჭრისთვის სალარო აპარატის დადგმას გულისხმობს. მათ მოთხოვნებს ოპოზიციური პარტიების წარმომადგენლებიც იზიარებენ. მოვაჭრეებისადმი საქართველოს პრეზიდენტმა დიდი თანაგრძნობა გამოთქვა, მაგრამ მათ მხარდამჭერ ოპოზიციონერებს „ბაზრის პოლიტიკოსები“ უწოდა. არადა, მომიტინგეებს კარგად ახსოვთ, რევოლუციის პერიოდში პარლამენტის წინ ტერიტორიის შესავსებად ბაზრებიდან, ბაზროებებიდან სპეციალური ავტობუსებით როგორ მოჰყავდათ ისინი.

თავად ოპოზიციური პარტიების წარმომადგენლები პრეზიდენტის ასეთ განცხადებას სხვადასხვაგვარად აფასებენ. „მემარჯვენე“ მამუკა კაციტაძე იხსენებს, რომ თავის დროზე სააკაშვილმა პოლიტიკური კარიერა სწორედ ბაზრებში, მეტროს სადგურებში, სკვერებში სიარულით გაიკეთა და მისგან ასეთის თქმა მიუღებლად მიაჩნია: — თუ დავაკვირდებით პრეზიდენტის მეტყველებას, მის ლექსიკას, როგორიც არის: „აჩამახებენ“, „ყიყინებენ“, „ბუქნაობენ“ და ა. შ. მოდით, საზოგადოებამ გაარკვიოს, ვინ არის ბაზრის პოლიტიკოსი. ეს არის კრიზისულ მდგომარეობაში მყოფი ადამიანის კომენტარი, რომელსაც ჩვენ ნამდვილად არ ალვიძავამთ შეურაცხყოფად ან ზედმეტი დაფიძრების საბაბად.

მამუკა კაციტაძე „პრეზიდენტის მდგომარეობაში შედის“ და ესმის თუ რა ძნელია 97-პროცენტიანი რეიტინგის ორ წელიწადში ისე დაკარგვა, რომ პრეზიდენტმა პოლიტიკური კარიერის გადარჩენა უპოვართა სასადილოების გახსნას დაუკავშირა. რადგან პრეზიდენტს არ სურს გაიგოს ქვეყანაში არსებული რეალური მდგომარეობა, ამიტომ მემარჯვენე ოპოზიციონერი

აცხადებს, რომ იმოქმედებენ ისე, როგორც გონება უკარნახებთ, სააკაშვილს კი თავის გადარჩენისთვის ახალი გზების მოძებნას ურჩევს: — ჩვენი ცხოვრება ჭადრაკია, ძლიერი ფიგურის გადასარჩენად სხვადასხვა წონადი ფიგურა უნდა გაწირო, მას კი ისე უნდა მეფედ დარჩენა, რომ პაიკის გაწირვაც არ სურს. მისი მეფობა დასასრულს უახლოვდება.

„ბაზრის პოლიტიკოსები თავის გარემოცვაში ეძიოს“ — ასეთ კომენტარს უკეთებს პრეზიდენტის განცხადებას კახა კუკავა. იგი აცხადებს, რომ ეს მოვაჭრეები არიან საქართველოს მოქალაქეები, ისეთივე უფლებები აქვთ, როგორიც საქართველოს პრეზიდენტს, რომელიც 60-მილიონიან რეზიდენციას იშენებს. ისინი უტოლდებიან საქართველოს პარლამენტის წევრებსაც, რომლებმაც საბაჟო ტერმინალები მიისაკუთრეს: — საქართველოს მოქალაქეები არავის არ დაუყვია ბაზრის მოვაჭრეებად და პრილაფეხსაცმლებიან მოქალაქეებად, ამიტომ, როცა პრეზიდენტს არ აინტერესებს ამ ხალხის გასაჭირი, ეს ნიშნავს, რომ სააკაშვილი თავის თავს მიიჩნევს არა საქართველოს მოქალაქეების, არამედ არ-ველაქეების და კირკიტაქეების, პრეზიდენტად.

კახა კუკავა იხსენებს, რომ რევოლუციის პერიოდში სხვადასხვა ბაზრებიდან მოგილიზებულ ხალხს ჰქონდა ყველაზე მაღალი მოქალაქეობრივი შეგრძნება, თამამად მოდიოდნენ აქციაზე. იგი შედარებას დღევანდელი უმრავლესობის წევრებთან აკეთებს, რომლებიც, მისი თქმით, რევოლუციის პერიოდში შევარდნაძის მხარეზე იდგნენ, ზოგი ელჩი იყო და ზოგიც მინისტრი და საქართველოში რევოლუციის ბოლო დღეს ჩამოფრინდნენ. დღეს კი, სწორედ ამ მოვაჭრეებმა უნდა შეახსენონ პრეზიდენტს თუ რამდენი არიან და რა ძალას წარმოადგენენ.

პარლამენტის ვიცე-სპიკერი მიხეილ მაჭავარიანი ამბობს, რომ ოპოზიცია სალარო აპარატების საკითხით დღეს უბრალოდ მანიპულირებს და კანონის მილებისას სიტყვაც არ დაუძრავს. კახა კუკავა კი მაჭავარიანის ასეთ განცხადებას მის გულმავიწყობას მიაწერს, რადგან საგადასახადო კოდექსის ამ ფორმით მილებას ოპოზიცია თავიდანვე აპროტესტებდა: — უმრავლეობასა სალარო აპარატების გაუქმებასთან დაკავშირებით სიჯიუტის პოზიცია უკავია, რადგან ოპოზიციამ დაადგინა ეს საკითხი, პრინციპულად არ ითვალისწინებენ. არადა, არც ერთ ქვეყანაში არ ხდება, რომ პარლამენტის მიერ მილებული კანონების 100 პროცენტი იყოს უმრავლესობის ინიციირებული და ოპოზიციის თითოეული კანონპროექტი იყოს ჩაგდებული, აცხადებს კუკავა.

მიხეილ მაჭავარიანს სალარო აპარატების შემოღება გამართლებულად მიაჩნია. იგი მიიჩნევს, რომ სახელმწიფომ ასეთი ნაბიჯი ბიუჯეტის გაზრდისთვის, აღურიცხავი პროდუქტის აღკვეთისთვის და მთლიანად, სისტემის მოწესრიგებისთვის გადადგა.

რაც შეეხება პრეზიდენტის განცხადებას, ამის შეფასებისგან მაჭავარიანმა თავი შეიკავა. ფართომასშტაბიანი აქციიდან კი მხოლოდ ერთი გამომსვლელის ნათქვამი დამახსოვრდა: — როცა პოლიტიკოსები როლებში შეიჭრნენ, თავს ვეღარ ითოკავდნენ და პრეზიდენტის, მთავრობის გადადგომას ითხოვდნენ, ერთმა ქალბატონმა სამართლიანად განაცხადა, რომ ის იქ მისული იყო სალარო აპარატის საკითხის გადასაწყვეტად და არა პრეზიდენტის შესაცვლელად. დანარჩენები კი ძირითადად იმავე ოპოზიციური პარტიების აქტივისტები იყვნენ.

ოპოზიცია არ გამორიცხავს, რომ აქციები პოლიტიკურ პროცესებში გადაიზარდოს, რადგან მარტო სალარო აპარატების საკითხი არ დგას. ხელისუფლება ვერ ახერხებს დიალოგს ვერც ჟურნალისტებთან, ვერც მეცნიერებთან, ვერც მოვაჭრეებთან, ვერც საზოგადოების სხვა წარმომადგენლებთან, რაც მათი თქმით, უკვე პოლიტიკური პროგლემაა. ოპოზიციონერები აცხადებენ, რომ ხელისუფლებასთან დიალოგი პარლამენტში შეუძლებელია, ამიტომ, ისინი ხალხის მხარდაჭერას გამოიყენებენ და ახლო მომავლაში ხელისუფლების შეცვლის საკითხსაც მოაგვარებენ.

ლელა ცქიტიშვილი

მ/წ-ის 24 მარტს დღის 11 საათზე შედგება სს „უნივერსალსერვისის“ აქციონერთა საერთო კრება.
დღის წესრიგი:
1. გასული წლის ანგარიში.
2. ცვლილებები წესდებაში.
მისამართი: თბილისი, აგლაძის 37.
სამეთვალყურეო საბჭო.

მიმდინარეობს შპს „პოლიგრაფგაფორმების“ ლიკვიდაცია. დაინტერესებულმა პირებმა, გთხოვთ მიმართოთ მისამართზე:
თბილისი, იუმაშევის ქ. 17.
ტელ: 899 96 21 15.

კომანდიტური საზოგადოება „ი. გორდულაძე და იურიდიული კომპანია ლეგალკონსალტის“ ლიკვიდაციასთან დაკავშირებით კრედიტორებს ვთხოვთ, შესაძლო მოთხოვნების თაობაზე მოგვმართონ მისამართზე: თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №27/9 ტელ: 93-28-39, 93-43-67, 93-41-65.
დირექტორი ირაკლი გორდულაძე

შ. პ. ს. „გურჯი“ აცხადებს ლიკვიდაციას. დაინტერესებულმა პირებმა მიმართონ მისამართზე: ქ. თბილისი, მევლელეს ქუჩა №3.
ტელ: 899 213959.

◎ ენერგია და მომხმარებელი

შელავათი, რომელიც ჯერ შორსაა

მაგრამ მასზე ზრუნვის დაწყება დღესვე შესაძლებელია

ელექტროენერგია, ანუ როგორც მას ყოველდღიურ ყოფაში „დენს“ ვუწოდებთ, რაღა თქმა უნდა, კაცის ცხოვრებაში ყველაზე მთავარი რამ არ გახლავთ. თუმცა ყველას გვინდა, იგი მთელი დღე-ღამის განმავლობაში გვქონდეს და, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, იმდენი ღირდეს, რომ ყოველთვიურად მოხმარებული დენის საფასურის გადახდის შემდეგ საოჯახო ბიუჯეტს სხვა ხარჯის ატანაც შეეძლოს.

კაცმა სიმართლე უნდა თქვას, ბოლო დროს მომხმარებელთა ელექტროენერგიით მომარაგება კარდინალურად შეიცვალა და, ფაქტობრივად, 24-საათიანი გახდა. ამას ყველანი ვხედავთ, რისთვისაც ენერგოსისტემის ხელმძღვანელებსაც და რიგით მუშაკებსაც მადლობას მოვახსენებთ.

ეს თავისთავად, იცოცხლეთ, ძალიან კარგი რამ არის, რაც კიდევ ერთხელ თვალნათლივ დაგვანახა ცოტა ხნის წინათ შექმნილმა მწვავე ენერგოკრიზისმა. მაგრამ, ერთი ცნობილი „აძსიომისა“ არ იყოს, თუკი თქვენს შესახებ მხოლოდ კარგს ლაპარაკობენ, მაშასადამე, თქვენ დიდი ხნის წინათ გარდაიცვალეთ.რამდენიმე დღის წინათ ხმა დაირხა: ერთ-ერთ ჩვენს მეზობელ

ქვეყანაში ელექტროენერგიის საფასური მნიშვნელოვნად შემცირდაო. ცნობა გადავამოწმე და სარწმუნო წყაროდან შევიტყვე – მტკნარი სიცრუე გამოდგა, რასაც, პრინციპში, დიდი ტვინის ჭყლეტა არც უნდოდა: ენერგოშემცველეგის საერთო გაძვირების ფონზე ეს არც არის გასაკვირი. არადა, საქმე ის გახლავთ, რომ მომხმარებლისთვის თუნდაც მცირედი შელავათის მიცემის შესაძლებლობა, როგორც ჩანს, მაინც არის და იგი გამრიცხველიანების სფეროშია.

კერძოდ, ცოტა ხნის წინათ „მოსენერგოსბიტის“ თავკაცმა ვლადიმერ კიმერინმა განაცხადა, რომ **თითოეულ ბინაში შეიძლება დაიდგას ისეთი მრიცხველი, რომელიც მომხმარებელს საშუალებას მისცემს, მოხმარებული ელექტროენერგიის საფასური ორ და, ასე განსაჯეთ, რვატარიფიანი გეგმის მიხედვით გადაიხადოს. ეს იმას ნიშნავს, რომ მოქალაქეებს მნიშვნელოვანი დანაზოგის გაკეთების საშუალება მიეცემათ. ამის არსი კი იმაში მდგომარეობს, რომ ელექტროენერგიის ერთი კილოვატსაათის ღირებულება დღე-ღამის სხვადასხვა მონაკვეთში სხვადასხვა იქნება. მოსკოვში ამის საშუალება ჯერჯერობით მხოლოდ ახალ დასახლებებში მცხოვრებლებს აქვთ: საღამოს 11-დან დილის 6 საათამდე, ისინი ორჯერ ნაკლებს იხდიან. ეს განსაკუთრებით მომგებიანია მათთვის, ვინც მთელი ღამეები ინტერნეტში მუშაობს.**

კარგად მესმის, დღეს, როცა საქართველოში ელექტროენერგიის მრავალი მომხმარებლისთვის ინდივიდუალური მრიცხველები ჯერაც არ დაუყენებიათ და, განსაკუთრებით რეგიონებში, ეს მხოლოდ პრობლემას წარმოშობს, ამაზე ლაპარაკი იქნებ ნაადრევიც იყოს, მაგრამ ცხადია ისიც, რომ ამ საკითხზე დაფიქრება დღეიდანვეა შესაძლებელი, ხოლო მისი განხორციელება მთლიანად სისტემის განვითარების პერსპექტიულ გეგმაშია გასათვალისწინებელი.

ეს, ვფიქრობ, ყველას ერთიანად წაგვადგება, რაც ენერგოშემცველთა საყოველთაო გაძვირების დროს მომხმარებლისთვის კიდევ უფრო საგრძნობი შელავათი იქნება.

ოთარ ტურაგელიძე

◎ სამართალი

ვინ არის ნამდვილი მკვლელი?

2005 წლის 6 თებერვალს ქ. ფოთში მკვლელობა მოხდა, რომლის გამოძიება თავიდანვე არასწორი გზით წარიმართა და დღეს უდანაშაულო ადამიანს ასამართლებენ.

6 თებერვალს, დაახლოებით 21.40 სთ-ზე, ცეცხლსასროლი იარაღით შეიარაღებული სამი პიროვნება თემურ ხურცილავას სახლში მივიდა. კარი თემურის დედამ ლუბა ვოროგიოვამ გააღო. მათ თემური იკითხეს და რადგან სახლში არ დახვდათ, გაბრაზებულებმა ავტომატის ჯერი სახლს გადაატარეს. ლუბა ვოროგიოვა თავის არეში დაიჭრა და ადგილზე გარდაიცვალა.

სამართალდამცავები თავიდანვე შეცდომაში შეიყვანა თემურ ხურცილავამ, რომელიც ამ მკვლელობაში თავისი ყოფილი მეუღლის გელა ლუკავას ძმას დავით ლუკავას ადანაშაულებდა ერთადერთი მიზეზით, რომ მას სხვა მტერი არ ჰყავდა.

მკვლელობიდან დაახლოებით 40 წუთში პოლიცია ლუკავების ბინაში მივიდა, რათა შეემოწმებინათ ხურცილავას ბრალდება, ანუ ენახათ, სად იმყოფებოდა დავით ლუკავა და მისი კუთვნილი ავტომობილი. აღმოჩნდა, რომ იგი შუადღიდან სახლში იმყოფებოდა, მისი ავტომობილი კი – ავტოფარეხში. მოწმე მეზობლების თანდასწრებით შედგა ოქმი, რომ ავტომობილი სუფთა იყო, ძრავა კი – ცივი. ოქმზე მეზობლებმა ხელი მოაწერეს. ეს ოქმი დღემდე დაკარგულად ითვლება. არსებობენ მხოლოდ მოწმეები, რომ ოქმი შედგა და მათ ხელი მოაწერინეს.

მკვლელობიდან ორი დღის შემდეგ, 8 თებერვალს 18 საათზე საკუთარი სახლიდან დავით ლუკავა და მისი ოჯახის წევრები მოწმის სახით დასაკითხად პოლიციაში წაიყვანეს. ბრალდებული ცალკე ოთახში შეიყვანეს და სალამოს ექვსი საათიდან ღამის ორ საათამდე ტყუილებით, შანტაჟით, მუქარით და ფსიქოლოგიური ზეწოლით ცდილობდნენ აღიარებითი ჩვენებების მოპოვებას. ამით რომ ვერაფერს გახდნენ, მაშინ დავით ლუკავა რიონის ხიდზე წაიყვანეს და იქ დახრჩობით ემუქრებოდნენ. ამ მეთოდებითაც რომ ვერ მიიღეს აღიარება, ბოლოს ის დაზარალებულ ხურცილავას პირისპირ შეახვედრეს. თემურიმ უარყო თავდაპირველი ბრალდება და თქვა, რომ მას მკვლელობაში არ ადაშაულებს. ამის შემდეგ ბრალდებული გაათავისუფლეს. ის ბიძამ გიორგი კუჭავამ თავის სახლში წაიყვანა, ხოლო სამართალდამცავებს ტელეფონის ნომერი დაუტოვა, რათა თუ ისევ საჭირო გახდებოდა მისი დაკითხვა, დარეკვისთანავე თავად მიიყვანდა პოლიციაში. მიუხედავად ამისა, 2005 წლის 11 თებერვალს პოლიციელებმა დავით ლუკავა სპეცოპერაციით ღამის 12 საათზე აიყვანეს ბიძამისის სახლიდან და ციხის გზას გაუყენეს. თან მისი ავტომობილის გასაღებიც ხელს გააყოლეს, რათა შემდეგ ფალსიფიცირებული ნივთმტკიცება შეეთითხნათ და ეჭვი მის მკვლელობაში მონაწილეობაზე უფრო გაეძყარებინათ, მაგრამ ოჯახმა პოლიციაში განაცხადა გასაღების დაკარგვის თაობაზე.

დავით ლუკავას სამთვიანი წინასწარი პატიმრობა შეუფარდეს. ამ სამი თვის განმავლობაში გამოძიება არ ჩატარებულა, ხოლო სამი თვის გასვლის შემდეგ პატიმარს კიდევ სამი თვე დაუმატეს და საქმე სამხარეო პოლიციის გამომძიებელს გადასცეს. იგი დიდი პროფესიონალიზმით არ გამოირჩევა, რადგან მან გამოძიების დამთავრების დღეს ხელწერილი ჩამოართვა უკვე რამდენჯერმე დაკითხულ ალექსანდრე ხურცილავას (თემურ ხურცილავას ბიძაქ ცრუ დასმენის შესახებ გაფრთხილების თაობაზე, რაც კანონით დაუშვებელია. მოწმე ცრუ ბრალდებაზე დაკითხვამდე უნდა გაფრთხილდეს.

თემურ ხურცილავა და მისი მეგობარი გუგუშა ხუხია მეზობლის ჟორა გოგავას სახლთან იყვნენ (იგი მკვლელობის ადგილიდან 70 მეტრში მდებარეობსქ, როდესაც სროლის ხმა შემოესმათ. ისინი შეშინებულები მეზობლის სახლში შევარდნენ და პატრონს ჟ. გოგავას ლამპის ჩაქრობა სთხოვეს (იმ დღეს ფოთში ელექტროენერგია არ იყოქ, ხოლო სროლის დამთავრების შემდეგ თემური თავის სახლში ჟურდიკით ლოგიდან გადავიდა, სადაც ტრაგედია დახვდა. იქ მალევე მივიდნენ პოლიციელები და შემთხვევის ადგილი ხელოვნური განათების (გენერატორისქ ფონზე დაათვალიერეს.

სასამართლო სხდომებზე თ. ხურცილავა და მისი ახლოგლები თავიდან ფიცს დებდნენ, რომ იტყოდნენ სიმართლეს, შემდეგ კი ტყუილების გუდას ხსნიან და იქიდან ისეთი „მარგალიტები“ ამოაქვთ, რომლებიც ერთმანეთს არ შეესაბამება. თ. ხურცილავა ამბობს: მკვლელობის ღამეს შუქი იყო და ჩემ სახლს რომ ვუახლოვდებოდი, ლამპიონის შუქზე სამი ადამიანი შევნიშნე, რომელთაგან ერთ-ერთი დავით ლუკავა იყო.

მოსამართლის შეკითხვაზე, გარეგანათება რომ არ ყოფილიყო, მკვლელს თუ იცნობდიო, ხურცილავამ უარი განაცხადა. პროცესზე მისი მეზობელი ჟორა გოგავაც დაკითხეს, ვის სახლშიც შეშინებულმა თემურმა და მისმა მეგობარმა თავი შეაფარეს. მან სასამართლოს მოახსენა, რომ იმ ღამით მართლაც შევიდა მის სახლში თემური და სინათლის ჩაქრობა სთხოვა, მან კი, რადგან შუქი არ იყო, ლამპა ჩააქრო. ჟორა გოგავას ჩვენებას ამყარებს ცნობა, რომელიც ოპერატიული ჟურნალიდან გამოითხოვეს, იქ წერია, რომ ქ. ფოთში ელექტროენერგია არ იყო. ეს ცნობა გაშიფრა ფოთი-2-ის ქვესადგურის უფროსმა ვალტერ გირგატიამ. მან სასამართლოს განუმარტა, რომ ნებისმიერი ფიდერის ჩართვა ან გამორთვა ოპერატიულ ჟურნალში აღირიცხება და არ არსებობს თეორიული შანსიც კი იმისა, რომ ჟურნალში დაფიქსირების გარეშე რომელიმე ფიდერი ყოფილიყო ჩართული. სწორედ თემურ ხურცილავას ჩვენებაზე შეიძლება ითქვას: ფიცი მწამს, ბოლო მაკვირვებსო.

თ. ხურცილავა მოსამართლეს არწმუნებდა, რომ მკვლელობის ღამეს ის ბიძამისის ალ. ხურცილავას სახლში დარჩა დასაძინებლად. მოწმე მზია ვეკუამ (გიცოლაქ კი უარყო ეს ფაქტი და აღნიშნა, რომ იმ ღამით თავის სახლში თემური არ უნახავს.

ასევე დაზარალებულის ბიძა ალ. ხურცილავა, რომელიც მის მეზობლად ცხოვრობს, ჩვენებაში ამბობს, რომ მან სროლის ხმა მაშინ გაიგო, როდესაც თავისი სახლის ჭიშკართან იდგა. რადგან სროლის მომენტში თემურიც დაახლოებით ბიძამისის ჭიშკართან იმყოფებოდა და მისი თქმით გარეგანათებაც იყო, მას ბიძამისი უნდა ენახა. მაგრამ სასამართლოზე განაცხადა, რომ მას ბიძამისი თვალით არ უნახავს.

თემურის დამ ელვირა ხურცილავამ, რომელიც 9 იანვრამდე გამართულ არც ერთ პროცესს არ დასწრებია და მხოლოდ წინასწარი გამოძიებით არის დაკითხული (მის ჩვენებაში წერია, რომ მკვლელი ვერ იცნოქ, თერთმეტი თვის შემდეგ, „ამოაბრუნა პლასტინკა“ და ახლა სრულიად საპირისპირო ჩვენებით წარსდგა სასამართლოზე. მან პატიმარი მკვლელობაში დაადანაშაულა და აღნიშნა, რომ მკვლელი ელნათურის შუქზე იცნო.

გასაოცარია, მაგრამ ელვირა ხურცილავა ამ ჩვენებას თერთმეტი თვე მალავდა. იგი მანამდე გამართულ სხდომებზე დასაკითხთა სიაში იყო შეყვანილი, მაგრამ არც ერთ სხდომაზე არ გამოცხადებულა.

ამ მკვლელობის ნაუცგათევი გახსნით, ყოფილ პოლიციის უფროსს თენგიზ მიქაძეს მაღალჩინოსნებთან თავის გამოჩენა სურდა. ეს ფაქტი პატიმრის ბიძის – გიორგი კუჭავას ჩვენებიდანაც დასტურდება. დავით ლუკავა დაპატიმრებისთანავე პოლიციაში მისულ ბიძას თენგიზ მიქაძეს საკუთარ კაბინეტში იბარებს და ეუბნება: „ოღონდ დათომ დანაშაული აღიაროს და გარანტიას მე გაძლევ, რომ 3-4 წელზე მეტს არ მივაცემინებო“.

მიქაძის დიდი მცდელობა, რომ მკვლელობის ცხელ კვალზე გახსნით საკუთარი კარიერისთვის ქულები მიეწერა და მაღალჩინოსნების გული მოეგო, კრახით დამთავრდა. მას მალე დაატოვებინეს თანამდებობა.

არ შეიძლება არ აღვნიშნო, რომ სასამართლო სხდომებს გამოცდილი და თავისი საქმის ზედმიწევნით კარგად მცოდნე მოსამართლე ალექსანდრე გოგუაძე უძღვება.

ნათია დიდებაშვილი

◎ ინფორმაცია

გემების კაპიტნები დააკავეს

ფოთის საქალაქო სასამართლომ თურქული დროშით მცურავი გემების „კაპიტან ბეზანთი“, „სუვერ 2“ და „ჰილმი 53“ კაპიტნებს აღმკვეთი ღონისძიების სახით ორთვიანი პატიმრობა შეუფარდა.

აღნიშნული გემები 25 თებერვალს მესაზღვრეებმა საზღვრის უკანონო გადაკვეთის, ნაოსნობის წესების დარღვევისა და უკანონო თევზჭერის ფაქტზე აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მიმდებარე საზღვაო აკვატორიაში დააკავეს.

ჯარიმად 50 ათასი ლარი გადაიხადა

მიმდინარე წლის 1 მარტს სანვინსენტის დროშის ქვეშ მცურავმა მშრალმა ტვირთმზიდმა „სანტ-კლეარმა“ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის თანახმად სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 50 ათასი ლარი ჯარიმა გადაიხადა.

აღნიშნული ტვირთმზიდი 25 თებერვალს სანაპირო დაცვის აჭარის რეგიონული სამმართველოს „ბათუმის“ გაზის მესაზღვრეებმა საქართველოს ტერიტორიულ წყლებში ნაოსნობის წესების დარღვევის ფაქტზე, ნაოსნობისათვის დახურულ ზონაში (სარფის სიახლოვეს) დააკავეს.

მართლაც სამარცხვინოა!

პარლამენტის ჯანდაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე გიგი წერეთელი საკანონმდებლო ორგანოს შენობაში სიგარეტის მოწევის ამკრძალავი ფირნიშების ჩამოხევას აპროტესტებს.

„პარლამენტის აპარატმა იმუშავა და ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის ჩარჩო კონვენციის შესაბამისად მიღებული თამბაქოს საწინააღმდეგო კანონით შენობაში შესაბამისი აბრები განათავსა. გარკვეული ჯგუფები კი აბრებს ხევენ“, – ეს განცხადება წერეთელმა გუშინ პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე გააკეთა.

„ეს რა გავშვობაა და რა სისულელეა, ეს სამარცხვინო ფაქტია, – აღნიშნა წერეთელმა.

ჯი-ეიბ-ენი

№7 საპყრობილეში 8 პატიმარია ნაცემი

სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის №7 საპყრობილეში 8 პატიმარია ნაცემი. ამის შესახებ განცხადება სახალხო დამცველმა სოზარ სუბარმა გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე გააკეთა.

როგორც სუბარი აცხადებს, მას პატიმრების ცემის ფაქტი თავად მსჯავრდებულთა ახლოგლებმა შეატყობინეს. ინციდენტი პატიმრებსა და ადმინისტრაციას შორის მოხდა. სუბარმა პატიმრები უკვე მოინახულა, თუმცა როგორც ომგუდსმენი აცხადებს, პატიმრები ცემის ფაქტის შესახებ დეტალებზე მასთან არ საუბრობენ.

ინტერპრესნიუსი

სიტყვა ... საუკუნეში

ხიფყვა და ხყ-ოუოეგ გარდგვარეხეს

ევგენიაუბრეგა იმინე ცალიაძვილი

ფილოლოგი და რეჟისორი, მუშაობდა ტელევიზიის ხალხური შემოქმედების რედაქციაში.
გამოცემული აქვს ლექსების, მოთხრობებისა და მხატვრულ-დოკუმენტური პროზის 14 წიგნი.
პუბლიცისტური წიგნი „ქრისტეფოროსთვის სისხლიანი ქრონიკონი“ არის საქართველოში კანონიერი ხელისუფლების დამხობის შემდეგ ანალიზის პირველი მცდელობა. იყო ეროვნული ჟურნალის „კარდუ 2002“-ის მთავარი რედაქტორი.

1. რას ფიქრობთ XXI საუკუნის ქართულ ლიტერატურულ ტენდენციებზე?
2. გამართლებულია წიგნის გადაქცევა კომერციისა და ბიზნესის საგნად? როგორ წიგნს ეყოლება მკითხველი მომავალში?
3. რა მიგაჩნიათ არსებით პრობლემად საქართველოსთვის?
4. როგორ შეაფასებთ ტრადიციულ კლასიკურ მწერლობას? რა შეგძინათ თქვენ, როგორც მწერალს? რომელია თქვენი სამაგიდო წიგნი?
5. რას იტყოდით ქართული ენის მიმართ მწერლის დამოკიდებულებაზე?
6. რაზე მუშაობთ ამჟამად?

●ქართული ლიტერატურა, მწერლობა უხსოვარი დროიდან არსებობდა და იარსებებს. ვფიქრობ, ნამდვილ ლიტერატურას ტენდენციები არ ახასიათებს და არც სჭირდება.
●გამართლებულია, ოლონდ წიგნი იყოს ხარისხიანი და მომგებიანი ბიზნესისა და კომერციისათვის. ახლა ჩვენში ჭირს წიგნის რეალიზაცია. ეს ბიზნესი წიგნის რეალიზაციის წყაროდ იქცევა.
მომავალში მკითხველი ყველანაირ წიგნს ეყოლება, თუმცა გამოვარჩევდი: „დიდოსტატის მარჯვენას“, „მთვარის მოტაცებას“, მიხეილ ჯავახიშვილის ნაწარმოებებს, ანუ ეროვნულ მწერლობას, რომელიც ასახავს ქართველი ერის ისტორიას, სიმართლეს, მის რაინდულ სულისკვეთებას. ასეთ წიგნებს მკითხველი ყოველთვის ეყოლება.
●მე არა ვარ პესიმისტურად განწყობილი. სულიერებამ, ქართულმა ლიტერატურამ, სიტყვამ უნდა გადაგვარჩინოს.
●ჩემგან ტრადიციული კლასიკური მწერლობის შეფასება მკრეხელობა იქნება. კლასიკურმა მწერლობამ ბევრი რამ შემძინა და დღესაც ჩემი შემოქმედება მას ეფუძნება. სამაგიდო წიგნი კი მრავალი მაქვს.
●ვფიქრობ, ქართველი მწერალი ერთადერთია, ვინც უნდა შეინარჩუნოს ქართული ენის, მეტყველების კულტურა და გადაარჩინოს იგი მომძლავრებული ქუჩური ჟარგონისგან, ფსევდომწერალთა აგდებული დამოკიდებულებისგან.
●პერმანენტულად ვწერ იმაზე, რაც წლების განმავლობაში გულში მიგროვდება.

ჩაიწერა
თამარ შაიშმელაშვილმა

ირინე ტალიაშვილი

ლექსთა კონა

პაწაწინა სამშობლო

„სხვა ხალხის ისმის აქ ჟრიამული“...
გალაკტიონი

„ახლებში არ მყავს ძმა
მოყვარული“...
გრიმაშვილი

ეს ჟრიამული გამაგიჟებს,
ისევე მესმის,
დამთავრდება კი ტრაბახის დრო,
ნეტავი როდის?
მოვიდა ხალხი, მშენებელი
ახალი ქვეყნის,
მე კი, მე ჩემი პაწაწინა
სამშობლო მეოფნის.

ტელევიზიით ჭკვას მარიგებს
ბიჭუნა მზარდი,
ირგვლივ ბუქია საკარმლების
და სკამთა დოღის,
ხარობს თაობა თამამი და ეოჩაღი,
მარდი,
მე კი, მე ჩემი პაწაწინა
სამშობლო მეოფნის.

გავეურებ ქალაქს, უდაბნოში
ვარ თითქოს მარტო,
კვლავ ისმის კითხვა შექსპირისა
არეოფნა-ეოფნის...
უცხო ქვეყნების სურნელება
გვათრობს და გვატკბობს,
მე კი, მე ჩემი პაწაწინა
სამშობლო მეოფნის.

ჰა, ევროპისკენ ვიეურებით
ღია სარკმლიდან,
დემოკრატიის მძიმე ჩექმით
რუსეთიც მოდის...
გამხმარი ხელი ამოცოცდა
ქუჩის ნაგვიდან,
რადგან ჩვენ ჩვენი პაწაწინა
სამშობლო გვეოფნის.

გამოფენილა საქართველოს
ავლადიდება,
ინვესტორებსაც მადა მოსდით
სვავის და ორბის,
აქ ეველაფერი მუქთა ფასად
გაიეიდება,
რადგან ჩვენ ჩვენი პაწაწინა
სამშობლო გვეოფნის.

რესტორნებიდან ისმის
მღერა ახალმოდური,
ფეხზე — ქალამნით, თავზე —
ქუდით მდიდარი ლორდის...
სოფელში მოსთქვამს სიმგამწედარი
ერის ჩონგური,
რადგან ჩვენ ჩვენი პაწაწინა
სამშობლო გვეოფნის.

გადის დროება, არ ჩერდება
ეკარეკარეს ეტლი,
დამთავრდება კი, ეს ტრაბახი,
ნეტავი როდის?
დავდივარ მარტო, მველებურად
სველ მიწას ვტკეპნი,
რადგან მე ჩემი პაწაწინა
სამშობლო მეოფნის!

ჩიტების ტირილი

„პოეტი ხომ მიუსაფარ ჩიტს
ჰგავს“...
უიტმენი

კი. მღვიძავს. მაგრამ.
ნეტავ. რა დროა?!
ღუმს საათი და.
ეს დროც. ბებერი,
დღესაც არავინ
ჩემთან არ მოვა.
მხოლოდ მოწყენა.
ისევ. ერთფერი.
„მოვიდა თოვლი.
წავიდა მიწა“.
დასთენებიათ
თავზე ჰოეტებს.
წუხელის, თურმე.
ხმელეთი იძრა
და. მოლექსენი.
ზეცას მოედვნენ.
ეველა გაფრინდა.
რადგანაც ვიცი.
ვერ აიტანეს
მიწის აკალო,
მინდა რომ გავევე.
და. კრძალვა-რიდით
იმათ წინაშე.
დროშა დავხარო.
დროშა. რომელიც
შებილწეს შურით.
დროშა. რომელსაც
ესროლეს გესლი.
მე ახლაც მესმის
სისინი ჩუმი.
ჩუმი ჩურჩული.
მე. ახლაც მესმის.
ვხედავ: ვიღაცა.
ბოროტი ხელით,
კვლავაც ცხელ ტევიას,
უჩუმრად ისვრის.
და ვგრძნობ, თუ როგორ
გადმოდის ლექსად,
ეველა ჰოეტის.
დაღვრილი სისხლი.
აჰა! გათენდა.
ნეტავ. რა დროა?
კვლავ ისადგურებს
ნაღველი დილის,
დღესაც. არავინ.
ჩემთან არ მოვა.
უნდა ვუსმინო...
ჩიტების ტირილს.

მოსკოვში წასულ ემიგრანტებს

მიდიხარ, მიხვალ, მე მიტოვებ
ცარიელ ქალაქს,
ძველი ქუჩებით, ჩაგრეხილი
ორნამენტებით,
ღმერთი გფარავდეს უცხო ქვეყნად
მგზავრსა და მავალს,
თუმც გზას გილოცავ, ვაი,
მაინც არ მემეტები.
იქ ვინ დაგხვდება? ვინ მოგიყლის
სხვის კარზე მლოცველს,
შენს გულს ვინ აქცევს მოეკასისთვის
აგებულ ტაძრად,
ვინ შეგითვისებს, დანის პირზე
მხოხავს და მცოცველს,
იქ ვინ ჩაგიქრობს ნოსტალგიის
მჭმუნვარე განცდას.
არა სჩვევია სხვის მიწაზე
განცხრომით ეოფნა,
ეველგან ატარებს სამშობლოში
ანთებულ კანდელს,
სადაც არ წავა, ერთი მუჭა
ქართული მიწა
საფლავისათვის სულ თან მიაქვს
ემიგრანტ ქართველს.
შენი ცრემლები თითქოს ჩემი
თვალიდან მოდის,
ბარიერებად აღმართულან
მეინვარის მთები,
შორიდან მესმის მელოდია
მოსკოვურ თოვლის,
და ვხედავ როგორ გითრთის
თოვლით დაღლილი მხრები.
მაგრამ სულ სხვაა შენი მზე
და წვეთები წვიმის,
სიზმარში ჰკოცნი ვენახებში
დაცვარულ ეურძენს,
ამ ახალ დროის ლტოლვილის
და დევნილის ჩივილს,
ძირი სამშობლოს მონატრების
ტკივილში უძევს.
მიდიხარ, მიხვალ, თან მიგეგება
ჩუმი ვედრება,
დაემშვიდობე ეულ ქალაქს,
უდეს და ღობეს.
ქართველი კაცი, უცხო ქვეყნად
თუნდაც მდიდარი,
სულის სიმშვიდეს მხოლოდ
ქართულ მიწაზე ჰპოვებს.

მიკვირს, ქართველო!

ხშირად გაისმის წეევლა და
კრულვა,
ვეღარ გაიძღეს ხარბი გულები,
მამულს მილეკავს ოხვრა და ურვა,
სიმულვილი და საევედურები.
სხვის ღმერთს უგებენ მეგლსა
და საედარს,
სხვისი ჰანგები ათრობთ
მანქურთებს,
სხვისი მიწა-წყლის ჩხრეკავენ
ღადარს,
სხვისი ქვეყანა ხატად აკურთხეს.
აქილიკებენ მშობლიურ ენას,
და ერი თვისი ჯოგად მონათლეს,
აბა, რა ჭკუა მოეკითხება.
უცხო გალიის მეტრფე-
მოსანთლეს.
თითქოს რცხვენიათ ქართველად
ეოფნა,
იცვლიან გვარს და იცვლიან
სახელს,
რა უნდა უთხრა ასეთ უჯიშოს,
საკუთარ დედის მგმობელს
და მძრახველს.
ვინ დაუდგება სინდისის მცველად,
ქართველ ბაპტისტს და
ან იეღოველს,
ვინ გავახსენოთ, ვის შევავედროთ,
რომ გამოფხიზლდეს და
რომ მოგონდეს.
— ნუთუ არავინ გვავს საფიცარი,
არ შეგაწუხა წინაპრის სულმა?
მიკვირს, ქართველო,
შენი სამშობლო,
ნეტავი ასე რამ შეგაძულა?!.

◎ ᲓᲐᲕᲤᲘᲥᲠᲓᲔᲗ!

ᲝᲤᲘᲡᲘᲡ ᲤᲚᲘᲠᲢᲘ

ᲝᲓᲘᲗᲒᲐᲜᲖᲔ ᲕᲗᲠᲐᲒᲐᲮᲝᲗ ᲥᲐᲚᲘᲡᲐᲓᲛᲘ ᲞᲐᲢᲘᲕᲘᲡᲪᲔᲛᲘᲗ, ᲛᲝᲙᲠᲫᲐᲚᲔᲑᲘᲗ, ᲗᲐᲜᲐᲓᲒᲝᲛᲘᲗ. ᲐᲛ ᲙᲣᲗᲮᲘᲗ ᲡᲮᲕᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲡ, ᲡᲮᲕᲐ ᲔᲠᲔᲑᲡ ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘᲡᲐᲪ ᲕᲐᲫᲚᲔᲕᲓᲘᲗ. ᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲘ ᲐᲠᲐᲐ ᲛᲐᲠᲢᲝᲝᲓᲔᲜ ᲓᲔᲓᲘᲡ, ᲓᲘᲡ, ᲨᲕᲘᲚᲘᲡ, ᲛᲔᲣᲚᲚᲘᲡ ᲐᲜ ᲠᲐᲫᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲘᲚ ᲒᲣᲚᲘᲡᲮᲛᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲖᲔ, ᲡᲘᲧᲕᲐᲠᲣᲚᲖᲔ, ᲗᲐᲕᲓᲐᲓᲔᲑᲐᲖᲔ. ᲡᲐᲣᲑᲐᲠᲘᲐ, ᲡᲐᲔᲠᲗᲝᲓ, ᲥᲐᲚᲖᲔ, ᲡᲣᲡᲢ ᲡᲫᲔᲡᲖᲔ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲖᲔ, ᲨᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲝᲓᲐᲪ ᲛᲔᲡᲐᲮᲘᲡᲐ ᲐᲠᲐ ᲐᲥᲕᲡ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲝᲑᲐᲡ, ᲗᲣᲜᲓᲐᲪ ᲗᲘᲗᲝᲔᲣᲚᲘ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲐᲡ, ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲝᲑᲐᲡ.

ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲤᲔᲠᲘ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲝᲐᲥᲕᲡ ᲓᲐ ᲓᲠᲝᲛ ᲛᲝᲠᲩᲐᲜᲐ ᲨᲘᲜᲘᲓᲐᲜ (ᲣᲤᲠᲝ ᲡᲬᲠᲐᲤᲐᲓ, ᲡᲐᲛᲬᲐᲠᲔᲣᲚᲝᲓᲐᲜᲐᲓ ᲥᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲣᲡᲕᲚᲐᲪ, ᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲨᲘ ᲒᲐᲛᲬᲔᲡᲔᲑᲐᲪ. ᲗᲣ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲐᲓ ᲥᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ, ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲘᲡ ᲡᲤᲔᲠᲝᲔᲑᲡ, ᲛᲔᲠᲔ ᲗᲐᲜᲓᲐᲗᲐᲜ ᲒᲐᲓᲐᲮᲡᲚᲔᲑᲐ, ᲙᲐᲠᲘᲔᲠᲘᲡ ᲡᲤᲔᲠᲝᲔᲑᲡ, ᲛᲔᲠᲔ ᲗᲐᲜᲓᲐᲗᲐᲜ ᲒᲐᲓᲐᲮᲡᲚᲔᲑᲐ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲐᲨᲘᲪ, ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲐᲨᲘᲪ. ᲛᲘᲣᲮᲔᲓᲐᲕᲐᲓ ᲘᲛᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲛ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ ᲬᲐᲠᲛᲝᲐᲓᲒᲔᲜᲔᲜ ᲡᲐᲙᲛᲐᲝᲓ ᲡᲠᲣᲚᲘᲓᲣᲠᲘ ᲠᲐᲝᲓᲔᲜᲝᲑᲐᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ, ᲤᲔᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲛᲝᲭᲠᲐᲝᲑᲘᲡ ᲚᲘᲓᲘᲠᲔᲑᲘ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲐᲠ ᲘᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲔᲜ, ᲛᲔᲢᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲔᲢᲡ ᲗᲮᲝᲣᲚᲝᲑᲔᲜ. ᲦᲛᲔᲠᲗᲛᲐ ᲮᲔᲚᲘ ᲛᲝᲣᲛᲐᲠᲗᲝᲗ!

ᲠᲐ ᲓᲐᲡᲐᲛᲐᲚᲘᲐ ᲓᲐ, ᲩᲕᲔᲜ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲝᲑᲐᲨᲘ ᲥᲐᲚᲗᲐ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲛᲐᲡᲐᲒᲠᲘᲕ ᲨᲔᲛᲝᲭᲠᲐᲡ ᲗᲐᲜ ᲛᲝᲰᲧᲕᲐ ᲒᲖᲐᲠᲘ ᲥᲐᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲛᲐᲙᲐᲪᲘᲡ ᲣᲠᲗᲘᲔᲠᲗᲝᲑᲐᲨᲘ. ᲪᲮᲐᲓᲘᲐ, ᲐᲠᲪ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲐᲚᲘᲐ ᲛᲐᲪᲓᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲐᲠᲪ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲛᲐᲛᲐᲙᲐᲪᲘ ᲛᲮᲔᲪᲘ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲥᲐᲚᲡᲐ ᲬᲘᲜ ᲕᲔᲠᲐᲕᲘᲜ ᲓᲐᲣᲓᲒᲔᲑᲐ. ᲡᲘᲛᲐᲗᲘᲐ, ᲚᲢᲝᲚᲕᲐ, ᲕᲜᲔᲑᲐ ᲮᲨᲘᲠᲐᲓ ᲒᲐᲓᲐᲓᲘᲡ „ᲓᲐᲣᲙᲠᲔᲤᲐᲕᲐᲕᲗ“, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲝᲠᲘᲕᲔᲡᲘ ᲗᲣ ᲐᲠᲐ, ᲔᲠᲗᲘ-ᲔᲠᲗᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲘᲒᲚᲐᲚᲔᲑᲐ, ᲡᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲝ ᲒᲐᲜᲬᲘᲚᲕᲘᲡ ᲗᲣ ᲐᲠᲐ, ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕ ᲭᲝᲠᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲗᲔᲛᲐ ᲮᲓᲔᲑᲐ. ᲐᲠᲘᲡ ᲣᲙᲘᲓᲔᲡᲘ, ᲢᲠᲐᲓᲘᲪᲘᲣᲚᲘ ᲨᲔᲓᲔᲑᲔᲑᲘᲪ, ᲕᲘᲗᲥᲕᲐᲗ, ᲒᲐᲣᲡᲐᲞᲗᲘᲠᲔᲑᲐ, ᲝᲯᲐᲮᲘᲡ ᲓᲐᲜᲒᲠᲔᲕᲐ, ᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲦᲙᲕᲔᲗᲐ...

ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲝᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲨᲘ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ, ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲙᲘ ᲒᲐᲐᲠᲨᲘᲧᲔᲑᲐ ᲣᲙᲕᲔ ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕ ᲐᲛᲒᲐᲓ ᲘᲥᲪᲐ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐᲨᲘᲪ ᲓᲐ ᲔᲕᲠᲝᲞᲐᲨᲘᲪ. ᲙᲝᲠᲫᲝ ᲤᲘᲠᲛᲔᲑᲘ, ᲙᲝᲛᲞᲐᲜᲘᲔᲑᲘ, ᲗᲕᲘᲗᲘᲗ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲓᲐᲬᲔᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲓ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲐᲓ ᲘᲬᲕᲔᲕᲔᲜ ᲡᲘᲛᲞᲐᲗᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲠᲔᲑᲜᲝᲑᲘᲡ, ᲛᲮᲘᲐᲠᲣᲚᲘ ᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲘᲡ, ᲓᲐᲛᲧᲝᲚᲘ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲐ. ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲔᲜᲔᲚ-ᲔᲜᲔᲚᲐ ᲛᲘᲦᲘᲡ ᲙᲝᲛᲞᲚᲘᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ — „ᲠᲐ ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲮᲐᲠ“, „ᲨᲔᲜᲘᲡᲗᲐᲜᲐ ᲒᲝᲒᲝᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲐᲓ ᲗᲮᲔᲓᲐᲕ“, „ᲓᲦᲔᲓᲐᲦᲐᲛ ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲨᲔᲜᲖᲔ ᲕᲨᲘᲛᲠᲝᲗ“... ᲨᲘᲒᲜᲐᲓᲐᲨᲘᲒ ᲔᲠᲔᲕᲐ ᲡᲙᲐᲜᲓᲐᲚᲘᲖᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲮᲣᲛᲠᲝᲑᲔᲑᲘ, ᲣᲬᲛᲐᲜᲬᲠᲘᲡ ᲐᲜᲔᲙᲓᲝᲢᲔᲑᲘ, ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲔᲘᲖᲘᲡᲝᲓᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲮᲡᲚᲔᲑᲔᲑᲘ, ᲗᲣᲜᲓᲐᲪ, ᲙᲘᲝᲡᲔᲠᲘᲐᲚᲔᲑᲘᲓᲐᲜ... ᲑᲝᲚᲝᲡ ᲐᲠ ᲔᲠᲘᲓᲔᲑᲘᲐᲜ ᲝᲗᲐᲮᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲙᲔᲢᲕᲐᲡ, ᲮᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲕᲐᲗᲣᲠᲔᲑᲐᲡ, ᲗᲐᲮᲢᲖᲔ ᲬᲐᲛᲝᲒᲝᲠᲔᲑᲐᲡ...

ᲡᲮᲕᲐᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ, ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲘᲫᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲡᲮᲕᲔᲠᲞᲚᲜᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲐᲠᲐ ᲛᲐᲠᲢᲝ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ, ᲐᲠᲐᲛᲔᲓ ᲙᲐᲪᲔᲑᲘᲪ. ᲡᲢᲐᲢᲘᲡᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲔᲑᲘᲗ ᲐᲛ ᲛᲝᲕᲚᲔᲜᲐᲡ ᲣᲩᲘᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲣᲨᲐᲕᲝ ᲥᲐᲚᲗᲐ 21, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲐᲪᲗᲐ — 4 ᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲘ. ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲔᲑᲘᲗ ᲨᲐᲒ ᲓᲦᲔᲨᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲛᲝᲛᲮᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲓ ᲘᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲭᲗᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲧᲝᲚᲘ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲐ. ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲙᲘ ᲒᲐᲐᲠᲨᲘᲧᲔᲑᲐ ᲣᲙᲕᲔ ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ ᲓᲦᲔᲡᲐᲪ ᲓᲦᲔᲡᲐᲛᲓᲔ ᲘᲥᲪᲐ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐᲨᲘᲪ ᲓᲐ ᲔᲕᲠᲝᲞᲐᲨᲘᲪ. ᲙᲝᲠᲫᲝ ᲤᲘᲠᲛᲔᲑᲘ, ᲙᲝᲛᲞᲐᲜᲘᲔᲑᲘ, ᲗᲕᲘᲗᲘᲗ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲓᲐᲬᲔᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲓ ᲘᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲭᲗᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲧᲝᲚᲘ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲗ ᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲓᲐᲬᲔᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐᲪ. ᲨᲝᲛᲝᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ ᲐᲨᲨ-ᲨᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲔᲚᲘ ᲙᲐᲪᲔᲑᲘ — ᲢᲐᲘᲚᲐᲜᲓᲘᲡ. ᲐᲛ ᲐᲖᲘᲣᲠ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ᲛᲓᲔᲓᲠᲔᲑᲘ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲥᲛᲔᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲐᲨᲘ ᲮᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲓᲐᲐᲮᲚᲝᲔᲑᲘᲗ 400 ᲝᲤᲘᲪᲘᲠᲡ. ᲡᲐᲠᲗᲝ ᲤᲘᲠᲮᲣᲚᲨᲘ ᲣᲛᲐᲚ ᲩᲐᲔᲑᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ. ᲘᲫ ᲙᲐᲪᲔᲑᲘ ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕ ᲒᲐᲧᲝᲧᲝᲩᲓᲔᲜᲔ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ ᲐᲓᲐᲒᲐᲕᲡ ᲡᲩᲐᲓᲘᲐᲜ, — ᲛᲢᲠᲘᲡᲐᲡ! ᲔᲮᲕᲔᲬᲔᲑᲘᲐᲜ ᲗᲣᲠᲛᲔ ᲛᲐᲛᲠᲔᲑᲘ, — ᲗᲐᲕᲘ ᲓᲐᲒᲕᲐᲜᲔᲑᲔᲗ, ᲪᲝᲚᲔᲑᲘ ᲒᲕᲫᲐᲕᲡᲝ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲕᲘᲡ ᲔᲡᲐᲛᲘᲡ?

ᲠᲣᲡᲔᲗᲨᲘ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲗᲐᲕᲐᲨᲕᲔᲑᲣᲚᲝᲑᲐᲡ ᲮᲡᲜᲘᲐᲜ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲤᲘᲠᲛᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲙᲝᲛᲞᲐᲜᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲠᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲪ ᲡᲐᲗᲐᲕᲔᲨᲘ ᲣᲫᲒᲐᲜᲐᲜ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲐ ᲮᲔᲚᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘᲔᲑᲘ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲞᲝᲢᲔᲜᲪᲘᲐᲚᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲣᲛᲓᲐᲒᲚᲔᲡᲘ ᲖᲜᲔᲝᲑᲠᲘᲕᲘ ᲓᲝᲜᲘᲗ. ᲐᲮᲐᲚᲛᲐ ᲛᲝᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ ᲐᲨᲨ-ᲨᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲔᲚᲘ ᲙᲐᲪᲔᲑᲘ — ᲢᲐᲘᲚᲐᲜᲓᲘᲡ. ᲐᲛ ᲐᲖᲘᲣᲠ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ᲛᲓᲔᲓᲠᲔᲑᲘ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲥᲛᲔᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲐᲨᲘ ᲮᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲓᲐᲐᲮᲚᲝᲔᲑᲘᲗ 24 ᲡᲐᲐᲗᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲓᲐᲰᲫᲠᲘᲐᲜ ᲡᲐᲡᲬᲠᲐᲤᲝ ᲡᲔᲥᲡ-ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲜᲥᲐᲜᲔᲑᲘᲗ, ᲓᲐᲰᲫᲠᲘᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲠᲩᲔᲣᲚᲘ ᲪᲘᲛᲪᲘᲛᲔᲑᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲐᲡᲔᲕᲔ ᲒᲐᲛᲝᲠᲩᲔᲣᲚᲘ ᲡᲘᲒᲜᲐᲚᲔᲑᲘᲗ. ᲐᲙᲠᲔᲤᲗ ᲡᲞᲔᲪᲘᲐᲚᲣᲠ ᲜᲝᲛᲔᲠᲡ ᲓᲐ ᲝᲠᲘᲝᲓᲔ ᲬᲣᲗᲨᲘ ᲨᲘᲜ ᲛᲝᲒᲐᲠᲗᲕᲔᲕᲔᲜ ᲙᲝᲜᲢᲠᲐᲪᲔᲞᲢᲘᲕᲔᲑᲡ, ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲐᲓ, ᲞᲠᲔᲖᲔᲠᲕᲐᲢᲘᲕᲔᲑᲡ. ᲐᲠᲩᲔᲕᲐᲜᲘ ᲘᲛᲓᲔᲜᲘᲡᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲨᲘᲪ, ᲨᲝᲛᲐᲨᲘᲪ, ᲤᲔᲠᲨᲘᲪ, ᲒᲔᲛᲝᲨᲘᲪ (ᲓᲘᲐᲮ, ᲒᲔᲛᲝᲨᲘᲪᲔ, ᲠᲝᲛ ᲮᲨᲘᲠᲐᲓ ᲛᲝᲛᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲘᲒᲜᲔᲕᲐ ᲙᲘᲓᲔᲪ.

◎ ᲥᲐᲚᲘᲡ ᲢᲕᲘᲠᲗᲘ

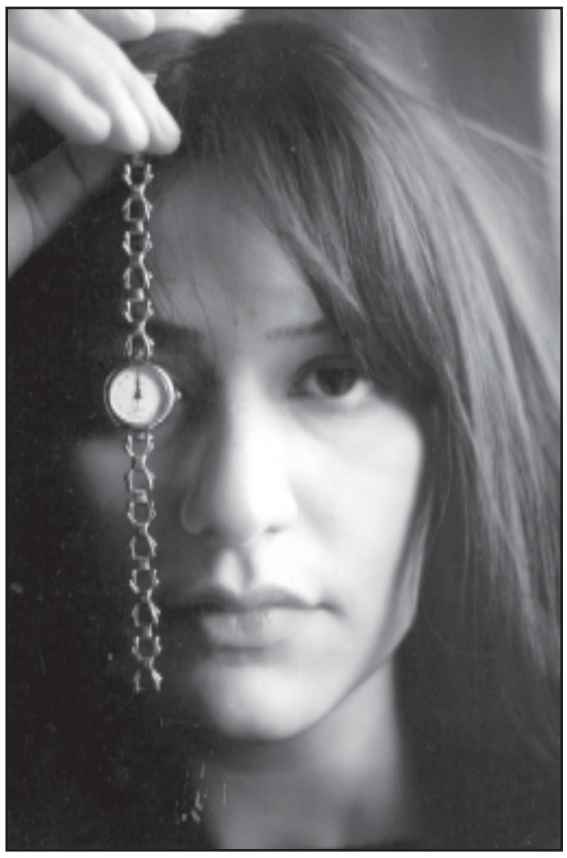

— ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲓᲠᲝᲐ... ᲑᲔᲭᲕᲘᲡ ᲮᲘᲓᲖᲔ ᲤᲔᲮᲨᲘᲨᲕᲔᲚᲛᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲐᲠᲝ!

ᲗᲐᲛᲣᲜᲐ ᲝᲮᲘᲙᲘᲐᲜᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

◎ ᲤᲠᲗᲮᲘᲚᲐᲓ

ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲡᲯᲔᲠ ᲒᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲐ!

ᲠᲝᲓᲔᲡᲐᲪ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲛᲐᲕᲜᲔ ᲗᲕᲘᲡᲔᲑᲔᲑᲖᲔ ᲕᲡᲐᲣᲑᲠᲝᲗ, ᲣᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲔᲡᲐᲓ ᲛᲝᲬᲔᲕᲐ ᲓᲐ ᲚᲝᲗᲝᲗᲝᲑᲐ ᲒᲕᲐᲮᲡᲔᲜᲓᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲡᲐᲪ, ᲐᲛ ᲑᲝᲚᲝ ᲓᲠᲝᲡ, ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲓ, ᲤᲐᲠᲗᲝᲓ ᲒᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲜᲐᲠᲙᲝᲛᲐᲜᲝᲑᲐᲪ ᲛᲘᲔᲛᲐᲢᲐ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲘᲪᲘᲗ თუ ᲐᲠᲐ, ᲠᲝᲛ ᲡᲔᲠᲘᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲢᲐᲪᲔᲑᲐᲪ ᲡᲐᲮᲘᲤᲐᲗᲝᲗ?

ᲡᲔᲠᲘᲐᲚᲔᲑᲘ ᲩᲕᲔᲜ ᲓᲠᲝᲘᲡ ᲡᲐᲡᲯᲔᲚᲐᲓ ᲘᲥᲪᲐ. ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲢᲔᲚᲔᲐᲠᲮᲘᲡ ᲔᲗᲔᲠᲘ ᲒᲐᲓᲐᲭᲔᲓᲘᲚᲘᲐ ᲐᲛ ᲣᲑᲔᲓᲣᲠᲔᲑᲘᲗ. ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲪ ᲐᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲭᲘᲠᲝ ᲯᲣᲚᲗᲘᲡ ᲓᲦᲔᲑᲘᲗ, ᲛᲝᲙᲠᲫᲐᲚᲔᲑᲘᲗ, ᲗᲐᲜᲐᲓᲒᲝᲛᲘᲗ. ᲐᲛ ᲙᲣᲗᲮᲘᲗ ᲡᲮᲕᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲡ, ᲡᲮᲕᲐ ᲔᲠᲔᲑᲡ ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘᲡᲐᲪ ᲕᲐᲫᲚᲔᲕᲓᲘᲗ. ᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲘ ᲐᲠᲐᲐ ᲛᲐᲠᲢᲝᲝᲓᲔᲜ ᲓᲔᲓᲘᲡ, ᲓᲘᲡ, ᲨᲕᲘᲚᲘᲡ, ᲛᲔᲣᲚᲚᲘᲡ ᲐᲜ ᲠᲫᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲜᲘᲚ ᲒᲣᲚᲘᲡᲮᲛᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲖᲔ, ᲡᲘᲧᲕᲐᲠᲣᲚᲖᲔ, ᲗᲐᲕᲓᲐᲓᲔᲑᲐᲖᲔ. ᲡᲐᲣᲑᲐᲠᲘᲐ, ᲡᲐᲔᲠᲗᲝᲓ, ᲥᲐᲚᲖᲔ, ᲡᲣᲡᲢ ᲡᲫᲔᲡᲖᲔ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲖᲔ, ᲨᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲝᲓᲐᲪ ᲛᲔᲡᲐᲮᲘᲡᲐ ᲐᲠᲐ ᲐᲥᲕᲡ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲝᲑᲐᲡ, ᲗᲣᲜᲓᲐᲪ ᲗᲘᲗᲝᲔᲣᲚᲘ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲐᲡ, ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲝᲑᲐᲡ.

ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲔᲠᲘᲐᲚᲨᲘ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲬᲘᲡᲘ, ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲙᲕᲚᲔᲚᲝᲒᲐ, ᲝᲯᲐᲮᲘᲡ ᲓᲐᲜᲒᲠᲔᲕᲐ, ᲮᲐᲜᲓᲐᲠᲘ, ᲛᲘᲬᲘᲡᲫᲠᲐ ᲓᲐ ᲐᲗᲐᲡᲘ ᲡᲮᲕᲐ ᲣᲒᲔᲓᲣᲠᲔᲑᲐ. ᲡᲬᲝᲠᲔᲓ ᲔᲡ ᲐᲑᲘᲜᲬᲗᲝᲗ ᲜᲔᲠᲕᲔᲑᲐ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛᲘᲗ, „ᲛᲐᲕᲜᲔ“ ᲡᲐᲯᲜᲘᲡ ᲝᲞᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲗᲖᲔ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲘ ᲘᲬᲕᲔᲕᲔᲜ ᲡᲘᲛᲞᲐᲗᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲠᲔᲑᲜᲝᲑᲘᲡ, ᲛᲮᲘᲐᲠᲣᲚᲘ ᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲘᲡ, ᲓᲐᲛᲧᲝᲚᲘ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲐ. ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲔᲜᲔᲚ-ᲔᲜᲔᲚᲐ ᲛᲘᲦᲘᲡ ᲙᲝᲛᲞᲚᲘᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ — „ᲠᲐ ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲮᲐᲠ“, „ᲨᲔᲜᲘᲡᲗᲐᲜᲐ ᲒᲝᲒᲝᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲐᲓ ᲗᲮᲔᲓᲐᲕ“, „ᲓᲦᲔᲓᲐᲦᲐᲛ ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲨᲔᲜᲖᲔ ᲕᲨᲘᲛᲠᲝᲗ“... ᲨᲘᲒᲜᲐᲓᲐᲨᲘᲒ ᲔᲠᲔᲕᲐ ᲡᲙᲐᲜᲓᲐᲚᲘᲖᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲮᲣᲛᲠᲝᲑᲔᲑᲘ, ᲣᲬᲛᲐᲜᲬᲠᲘᲡ ᲐᲜᲔᲙᲓᲝᲢᲔᲑᲘ, ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲔᲘᲖᲘᲡᲝᲓᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲮᲡᲚᲔᲑᲔᲑᲘ, ᲗᲣᲜᲓᲐᲪ, ᲙᲘᲝᲡᲔᲠᲘᲐᲚᲔᲑᲘᲓᲐᲜ... ᲑᲝᲚᲝᲡ ᲐᲠ ᲔᲠᲘᲓᲔᲑᲘᲐᲜ ᲝᲗᲐᲮᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲙᲔᲢᲕᲐᲡ, ᲮᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲕᲐᲗᲣᲠᲔᲑᲐᲡ, ᲗᲐᲮᲢᲖᲔ ᲬᲐᲛᲝᲒᲝᲠᲔᲑᲐᲡ...

ᲡᲮᲕᲐᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ, ᲡᲔᲥᲡᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲘᲫᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲡᲮᲕᲔᲠᲞᲚᲜᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲐᲠᲐ ᲛᲐᲠᲢᲝ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ, ᲐᲠᲐᲛᲔᲓ ᲙᲐᲪᲔᲑᲘᲪ. ᲡᲢᲐᲢᲘᲡᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲔᲑᲘᲗ ᲐᲛ ᲛᲝᲕᲚᲔᲜᲐᲡ ᲣᲩᲘᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲣᲨᲐᲕᲝ ᲥᲐᲚᲗᲐ 21, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲐᲪᲗᲐ — 4 ᲞᲠᲝᲪᲔᲜᲢᲘ. ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲔᲑᲘᲗ ᲨᲐᲒ ᲓᲦᲔᲨᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲛᲝᲛᲮᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲓ ᲘᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲭᲗᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲧᲝᲚᲘ ᲒᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲗ ᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲓᲐᲬᲔᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐᲪ. ᲨᲝᲛᲝᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ ᲐᲨᲨ-ᲨᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲔᲚᲘ ᲙᲐᲪᲔᲑᲘ — ᲢᲐᲘᲚᲐᲜᲓᲘᲡ. ᲐᲛ ᲐᲖᲘᲣᲠ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ᲛᲓᲔᲓᲠᲔᲑᲘ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲥᲛᲔᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲐᲨᲘ ᲮᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲓᲐᲐᲮᲚᲝᲔᲑᲘᲗ 24 Ს

აფეთქებათა სერია კარაჩიში

პაკისტანის ქალაქ კარაჩიში, შეერთებული შტატების საკონსულოსთან მოხდა აფეთქებათა სერია. პოლიციის მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, აფეთქებების შედეგად დაილუპა ოთხი კაცი, მათ შორის საკონსულოს დაცვის თანამშრომლები, გარდა ამისა, კიდევ 34 ადამიანი დაიჭრა.

პირველი აფეთქება მოხდა უშუალოდ გენერალური საკონსულოს შენობასთან, მეორე კი რამდენიმე მეტრზე მდებარე ფეშენებელური სასტუმრო „მარიოტის“ ავტოსადგომთან.

პოლიციის მონაცემებით, შეერთებული შტატების გენერალური საკონსულოს და სასტუმროს შენობებს შორის აფეთქდა ბომბი, რომელიც დადებული იყო მახლობლად გაჩერებულ ერთ-ერთ ავტომანქანაში. მეორე აფეთქება კი უკვე გამოიწვია მის გვერდით მდგომი ავტომობილის ბენზინის ავზის დეტონაციამ.

თვითმხილველთა თქმით, აფეთქების შედეგად წარმოქმნილმა დარტყმის ტალღამ ჩაამსხვრია მინები სასტუმროში და მახლობლად მდებარე სახლებში.

„მარიოტში“ გამოირთო დენი, სასტუმროში გაჩერებული ადამიანები ახლა სხვა ოტელებში გადაჰყავთ.

არც ერთი დაზარალებული არ მუშაობდა ამერიკის წარმომადგენლობაში. გენერალური საკონსულო დაიხურა გაურკვეველი ვადით. მასთან მისასვლელი ყველა გზა გადაკეტეს უშიშროების ძალებმა.

აღსანიშნავია, რომ აფეთქებები კარაჩიში მოხდა პაკისტანში შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ჯორჯ ბუშის ოფიციალურ ვიზიტამდე ერთი დღით ადრე, რომელიც ამჟამად ინდოეთში იმყოფება. თუმცა, ბუშის ვიზიტის ფარგლებში არ შედიოდა კარაჩიში ჩასვლა. შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ერთდღიანი ვიზიტით ეწვევა პაკისტანის დედაქალაქს ისლამაბადს, რომელიც კარაჩიდან ჩრდილოეთით, დაახლოებით 1600 კილომეტრზე მდებარეობს.

ორი კორეის გენერლებმა მოლაპარაკება განაახლეს

თითქმის ორწლიანი შესვენების შემდეგ, ჩრდილოეთ და სამხრეთ კორეის შეიარაღებული ძალების წარმომადგენლებმა ხუთშაბათს განაახლეს მოლაპარაკება.

ამ კონტაქტებმა უნდა შეარბილოს სამხედრო დაპირისპირება ორი ქვეყნის საზღვარზე და გააქტიუროს მათ შორის ეკონომიკური თანამშრომლობა.

შეხვედრა მიმდინარეობს ჩრდილოეთ კორეის სოფელ ფხანმუნჯომში, რომელიც ორი ქვეყნის საზღვარზე დემილიტარიზებულ ზონაში მდებარეობს.

სამხრეთ კორეის თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენელთა თქმით, შეხვედრაზე განიხილავენ ღონისძიებებს, რომელთა მიზანია შეიარაღებული კონფლიქტის დაუშვებლობა დასავლეთის საზღვაო საზღვარზე და სადავო ყვითელ ზღვაში ერთოგლივი თევზჭერის ზონის დადგენა.

ამ რაიონში უკვე არაერთხელ მომხდარა შეტაკებები ორი ქვეყნის საბრძოლო ხომალდებს შორის, რასაც მოჰყვა მსხვერპლი, და ამ დაპირისპირებამ გამოიწვია ის, რომ ორივე კორეის სამხედრო მეზღვაურებს ახლა სულ უფრო უჭირთ თვალყური ადევნონ ჩინეთის ტრაულერებს, რომლებიც აქტიურ თევზჭერას ეწევიან ბუფერულ ზონაში.

გარდა ამისა, სამხრეთ კორეის დელეგაცია აპირებს შეხვედრაზე წამოჭრას იმ ადამიანების და ტვირთების უშიშროების გარანტიის საკითხი, რომლებიც მოძრაობენ საზღვარზე საავტომობილო და სარკინიგზო გზებით. იმის მიუხედავად, რომ ორივე კორეას აერთებს სარკინიგზო მაგისტრალი, მატარებლები მაინც არ დადიან, რადგან არ არსებობს უშიშროების გარანტია.

სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობა აღკვეთეს

ბელორუსიის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარემ სტეპან სუხორენკომ განაცხადა, რომ მისმა თანამშრომლებმა გახსნეს ალექსანდრე ლუკაშენკოს რეჟიმის დამხობის მიზნით სახელმწიფო გადატრიალების განხორციელების გეგმა.

მინსკში გამართულ პრესკონფერენციაზე გამოსვლისას, სუხორენკომ არარეგისტრირებული ოპოზიციური ჯგუფის წევრები დაადანაშაულა საიდუმლო შეთქმულებაში, რომლის თანახმადაც, მათ 19 მარტის არჩევნების შედეგები „გაყალბებულად“ უნდა გამოეცხადებინათ და პროვოკაციულად გამოეწვიათ ქვეყანაში უწესრიგობა და სისხლისღვრა.

ძირითადი ბრალდებები დაეკისრეს ორგანიზაცია „პარტნიორობას“. სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტში ამტკიცებენ, რომ ორგანიზაციის წევრებს დაგეგმილი ჰქონდათ დემონსტრაციის გამართვა მინსკის ცენტრში კენჭისყრის პროცედურის დასრულების შემდეგ, და იმ დროს ხალხის ბრბოში უნდა აემოქმედებინათ ასაფეთქებელი მოწყობილობა, რათა პროვოკაციულად გამოეწვიათ სისხლისღვრა. ეს უნდა გამხდარიყო კატალიზატორი მოვლენათა მთელი სერიისთვის, რომლის კულმინაციაც გახდებოდა სახელმწიფო დაწესებულებების ალყაში მოქცევა, გარიკადების აღმართვა რკინიგზებზე და მთელი ქვეყნის პარალიზება.

სუხორენკოს არ დაუზუსტებია, თუ ყოველივე ეს რით უნდა დასრულებულიყო, მაგრამ, სავარაუდოდ, ლოგიკური დასასრული იქნებოდა ალექსანდრე ლუკაშენკოს რეჟიმის დამხობა და ხელისუფლების სათავეში რადიკალური ოპოზიციის მისვლა.

საგულისხმოა, რომ ბელორუსიის სპეცსამსახურები პირველად როდი ადანაშაულებენ „პარტნიორობას“ ანტისახელმწიფოებრივი მოქმედების დაგეგმვაში. 2005 წლის ნოემბრის დამდეგს მინსკში ამერიკის საელჩომ გაავრცელა განცხადება, რომელშიც გმობდა ამ ორგანიზაციის „დევნა-შევიწროებას“. დოკუმენტში ასევე ხაზგასმული იყო, რომ „პარტნიორობა“ ამზადებს მეთვალყურეებს არჩევნებისთვის და ამომრჩევლებში ეწევა ახსნა-განმარტებით მუშაობას ბელორუსიის კანონმდებლობით გათვალისწინებული მათი უფლებების შესახებ.

„პარტნიორობის“ წევრები და მომხრეები არაერთხელ დაუკავებიათ უსანქციო მიტინგებში მონაწილეობის გამო.

მოკლედ

როგორც პალესტინის ეროვნული ადმინისტრაციის თავმჯდომარემ მაჰმუდ აბასმა განაცხადა, მას გააჩნია ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ პალესტინის ტერიტორიაზე მოქმედებენ „ალ-ყაიდას“ უჯრედები. მაჰმუდ აბასმა ასევე არაორაზროვნად მიანიშნა, რომ ჰამასს ჰყავს სპონსორები ირანში, სირიაში და ზოგიერთ საერთაშორისო ისლამისტურ ორგანიზაციაში.

* * *

ევროსამეულები ვენაში გამართავს მოლაპარაკებას ირანთან ბირთვული პროგლემების შესახებ. დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი და გერმანია შეხვდებიან ირანის წარმომადგენლებს მათივე თხოვნით. „ჩვენ მოვისმენთ, თუ რისი თქმა სურს ირანს, მაგრამ ახალი წინადადებები არ გაგვაჩნია“, — განაცხადა გრიტანეთის საგარეო-პოლიტიკური უწყების წარმომადგენელმა.

* * *

„ფრინველის გრიპმა“ შეერთებულ შტატებს მიაღწია. გაჰამის კუნძულებზე იპოვეს 14 მკვდარი ფრინველი. ინაგუას ნაკრძალის თანამშრომლებმა იპოვეს 10 მკვდარი ფლამინგო, 3 იხვი და ერთი ჩვამა ტბაში, რომელშიც ყოველწლიურად დასასვენებლად ჩერდებიან ჩრდილოეთიდან ან სამხრეთ ამერიკიდან მომავალი გადამფრენი ფრინველების უზარმაზარი გუნდები. „ფრინველის გრიპის“ პანდემიის წარმოქმნის შემთხვევაში, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით შეიძლება დაიღუპოს დაახლოებით 7 მილიონი კაცი.

* * *

მინსკში სცემეს და დააკავეს ბელორუსიის პრეზიდენტობის კანდიდატი ალექსანდრე კოზულინი. მას პირადად სცემა სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაურმა დიმიტრი პავლიჩენკომ, რომელიც ეჭვმიტანილია ბელორუსიის ოპოზიციის ლიდერების გატაცებასა და მკვლელობაში. სცემეს ასევე კოზულინის გუნდის წევრებს და რეიტერის ტელეოპერატორს. თვით კოზულინი დაპატიმრებულია.

* * *

ჩერნოგორიაში გაიმართება რეფერენდუმი დამოუკიდებლობის შესახებ. სერბეთისა და ჩერნოგორიის კავშირის შემადგენლობაში შემავალი ამ რესპუბლიკის მცხოვრებლებმა პასუხი უნდა გასცენ შემდეგ კითხვას: კავშირში დარჩენა სურთ, თუ დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნა?

* * *

იაპონიაში ინტერნეტში კვლავ გაუონა დახურულმა მონაცემებმა ქვეყნის შეიარაღებული ძალების შესახებ. კომპიუტერებში ვირუსის გაჩენის შედეგად, ინტერნეტში გაუონა ინფორმაციამ შეიარაღებული ძალების წვრთნების გეგმების შესახებ, აგრეთვე, გამოჩნდა ზოგიერთი საჯარისო ნაწილის პირადი შემადგენლობის სიები. მცირე ხნით ადრე კი ინტერნეტში ასევე გაუონა ინფორმაციამ იაპონიის სამხედრო-საზღვაო ძალების საიდუმლო მონაცემების შესახებ.

* * *

ყირგიზეთის პარლამენტმა აირჩია ახალი სპიკერი. გადამდგარი ომურბეკ ტეკებაევის ნაცვლად, სპიკერად აირჩიეს 44 წლის დეპუტატი მარატ სულთანოვი, რომელიც აკაევის პრეზიდენტობის წლებში ხელმძღვანელობდა ყირგიზეთის ეროვნულ განკს და მუშაობდა ფინანსთა მინისტრად.

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

„დამლუპველი კავკასია"

ასეთი სიტყვები იყო XIX საუკუნის კავკასიის ომისდროინდელ ერთ-ერთი ჯარისკაცურ სიმღერაში. დღესაც სულ უფრო ხშირად ვფიქრობ, რომ კავკასია კვლავ ხდება „დამღუპველი" – და არა მარტო იქ მეომარი ჯარისკაცებისთვის. რუსეთის ხელისუფლებას „კავკასიის საკითხმა" მუდმივი თავსატკივარი გაუჩინა, რომლისგანაც ვერანაირი სამკურნალწამლო საშუალებები ვერ შველის. სადღეისოდ კავკასია რუსეთისთვის იქცა იმ ძველ ჩემოდნად, რომელსაც სახელური მოწყდა, ძალზე ძნელი სატარებელია, მაგრამ გადაგდება მაინც გენანება კაცს.

კავკასიაში რუსეთის მთავარი გამღიზიანებელი, რა თქმა უნდა, საქართველოა. კაცმა რომ თქვას, საქართველოს პრეზიდენტს შეიძლება თანავუგრძნოთ კიდეც. ქვეყანას უბრალოდ არ გააჩნია არანაირი რესურსი განვითარებისთვის – არც სამრეწველო, არც გუნებრივი, არც სამეცნიერო. განვითარების ერთადერთი ვარიანტია მხოლოდ ის, თუ ქვეყანა კიდევ ერთ ტურისტულ მექად გადაიქცევა. არაერთი ღარიბი ქვეყანა დაადგა ამ გზას და დღეს საკმაოდ კარგადაც გრძნობენ თავს. მაგრამ ამისთვის უაღრესად საჭირო პოლიტიკური სტაბილურობა და ის, რომ ქვეყნის ტერიტორიაზე არ იყოს კონფლიქტები, რადგან ექსტრემალური ტურიზმის მოყვარულთა რიცხვი მთელი მსოფლიოს მასშტაბით არცთუ ისე დიდია.

და მაინც, სააკაშვილი დანებებას არ აპირებს. როგორც ცნობილია, ამ ადამიანის პოპულაროგის ამაღლებისთვის ძალზე მომგებიანი იქნება პატარა, მაგრამ ძლევამოსილი ომი. ამჟამად დღის წესრიგში დგას ომი სამხრეთ ოსეთთან. საქართველოს პრეზიდენტი უკვე კარგა ხანია იქცა აჭარაში თავისი ტრიუმფის მძევლად და იკისრა პროგლემური ტერიტორიების „დამორჩილების" საკმაოდ გადიდებული ვალდებულება. რა თქმა უნდა, შეძენილ ვითარებაში „საკითხის გადაწყვეტის" სამხედრო ვარიანტი ძალზე პროგლემურია – ოსები თითქმის არაფრით არ ჩამოუვარდებიან თავიანთ პოტენციურ მოწინააღმდეგს. ხოლო საქმეში თუ ჩაებმებიან მოხალისეები ჩრდილოეთ კავკასიიდან, საქართველოს ბლიც-კრიგის კოლაფსი გარდუვალი იქნება. ერთადერთი შანსია მოწინააღმდეგის დემორალიზება, რათა იგი თვითონ დანებდეს, როგორც ეს აჭარაში მოხდა. და აქ საკაკაშვილს ჰყავს ერთგული და საიმედო მოკავშირე – რუსეთის ხელისუფლება.

იმათ, ვინც მეტყვის, რომ „ამერია რეალოგები" და ყველაფერი პირიქით ხდება – რუსეთი თანამიმდევრულად ეწინააღმდეგება „საქართველოს მხარის ამბიციებს" და „მკაცრად რეაგირებს ყოველ გამოხდომაზე", – შემიძლია ვურჩიო, რომ ნაკლებად უყურონ ოფიციალური ტელეარხების გადაცემებს და მეტი ყურადღება გაამახვილონ აშკარა ფაქტებზე. რუსეთის მხარის მთელი პოლიტიკური მოქმედება სადღეისოდ შემოიფარგლება მრისხანე დეკლარაციებით, რასაც, როგორც წესი, მოჰყვება ხოლმე პოზიციების დათმობა.

სააკაშვილმა უკვე გვიჩვენა, რომ იგი უფრო ძლიერია, ვიდრე გვეგონა, როცა სრული ამ სიტყვის მნიშვნელობით განდევნა რუსეთის გაზები საქართველოდან. დღეს თბილისი ჩვენს სამშვიდობოებს „აწვება", აიძულებს მათ ქვეყნის ტერიტორიიდან წასვლას. რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროა კეთებს მკაცრ განცხადებებს – სწორედ ისეთებს, როგორიც მოვისმინეთ გაზების გაყვანის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წინ. ამავე დროს, მოსკოვმა აღიარა სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტის მოწესრიგების თბილისში შემუშავებული გეგმა, თუმცა, ისე იქცევა, ეს ასე არ იყოს. მარტივად რომ ვთქვათ, რუსებმა სამხრეთ ოსეთი, უბრალოდ, „დავთმეთ". რაც, პრინციპში, არც არის ბასაკვირი.

„უახლესი ისტორიის" მთელი პერიოდის განმავლობაში, რუსეთის ხელისუფლება კავკასიაში პირველად გადაადგა ჰოლიტიკურ ნეგას და სისტემურობას, რომელიც ასე აკლია თვით მას. ამიერკავკასიაში ხელისუფლების სათავეში მოვიდნენ და კიდევ მოვლენ ჰოლიტიკოსთა ახალი თაობები, რომლებსაც არაფერი აღარ აკავშირებთ რუსეთთან. მოსკოვს საქმე ექნება სააკაშვილის თაობასთან, ანუ, ადამიანებთან, რომლებიც არ განიცდიან შიშის გრძნობას დიდ სახელმწიფოსთან ურთიერთობაში. საქართველოს პრეზიდენტს შეიძლება დავაბრალოთ პოპულიზმი და ნაციონალიზმი, მაგრამ ნებისყოფით და თანამიმდევრულობით იგი მკვეთრად გამოირჩევა ყოფილი სსრ კავშირის სხვა ლიდერებს შორის.

გაცილებით უფრო უარესადაა საქმე „რუსეთის კავკასიაში". ილუზიები რომ უკუვაგდოთ, სადღეისოდ თითქმის მთელი მთიანი ჩრდილოეთ კავკასია სამოქალაქო ომის მდგომარეობაში იმყოფება. მაგრამ იმისთვის, რომ თუნდაც ასეთი სიტუაციის წარმომქმნელი სოციალური მიზეზები მოვსპოთ – ვგულისხმობ ხელისუფლების კორუმპირებულობას, სილარიბეს, უმუშევრობას – ამას არანაირი სასტაბილიზაციო ფონდი არ ეყოფა.

ყველაზე დასანანია ის, რომ პოლიტიკოსთაგან ვერავინ ბედავს, გასცეს პასუხი მთავარ კითხვას – რა აიძულებს რუსეთს მთელი ძალებით ჩაეგლაუჭოს კავკასიას, ამასთან, გაიღოს უზარმაზარი სახსრები, პასუხად კი მხოლოდ მორალური ზიანი და გამუდმებული თავსატკივარი მიიღოს?

სანამ პასუხს გავცემდეთ ამ კითხვას, მცირე ხნით ჩავუღრმავდეთ ისტორიას.

XIX საუკუნის დამდეგს რუსეთმა შეიერთა საქართველო, შემდეგ ირანს გამოსტაცა სომხეთის და აზერბაიჯანის ტერიტორიები, თურქეთს კი – აფხაზეთი. მთავარი საკომუნიკაციო საშუალება გახდა გზა კავკასიის დიდ ქედზე, რომელიც გადიოდა მეომარი მთიელი ხალხებით დასახლებულ ჩრდილოეთ კავკასიის ტერიტორიაზე. ამ ხალხების დასაჰყრობად რუსეთმა წამოიწყო კავკასიის ომი, რომელიც 50 წელზე მეტ ხანს გრძელდებოდა.

სსრ კავშირის დაშლის შემდეგ გეოპოლიტიკური ვითარება მთლიანად შეიცვალა. თურქეთის წინააღმდეგ ბრძოლის პლაცდარმად ამიერკავკასია უკვე კარგა ხანია ალარ ითვლებოდა, თუნდაც იმიტომ, რომ თურქეთიც ალარ იყო რუსეთისთვის პოტენციური მეტოქე. თუ არ ჩავთვლით იმას, რომ ჩრდილოეთ კავკასიიდან იხსნება გზა ამიერკავკასიისკენ, ოგიექტურად, ეს რეგიონი, არანაირი გეოპოლიტიკური ინტერესების სფეროში არ უნდა შედიოდეს. არ არის იგი საინტერესო ასევე ეკონომიკური თვალსაზრისითაც, რადგან, იქ დიდი რესურსები არ მოიპოვება: ნავთობის მარაგს რუსეთის ექსპორტში დიდი როლი არ ეკისრება, სხვა სასარგებლო წიალისეული იქ ძალზე მცირეა, თანაც, მიწა მწირია. რუსი და სხვა არამუსლიმანი მოსახლეობა ჩრდილოეთ კავკასიის რესპუბლიკებიდან თანდათანობით იდევნება, ჩეჩნეთსა და ინგუშეთში რუსები თითქმის ალარ დარჩნენ, თანაც, ძნელი წარმოსადგენია ისეთი რუსი, რომელიც მოისურვებდა ამ რეგიონში დასახლებას.

ამის საწინააღმდეგო ერთადერთი არგუმენტია ის, რომ ჩრდილოეთ კავკასიის ტერიტორიაზე გადის სატრანზიტო ტრასები და რკინიგზები, ნავთობსადენები და ელექტროგადამცემი ხაზები. თითქოსდა, სავსებით ლოგიკური იქნებოდა, რომ მოსკოვს გამოეჩინა ზრუნვა ამ სატრანზიტო ობიექტების უშიშროებისთვის იმ შემთხვევაში, თუ კავკასია დამოუკიდებელი გახდებოდა. მაგრამ გავიხსენოთ ჩეჩნეთი. როცა ამ რესპუბლიკაში გაჩაღებული იყო ომი სეპარატისტების, ბანდიტების წინააღმდეგ, ნავთობსადენზე იქ ერთი თავდასხმაც კი არ მომხდარა. ტრანზიტისთვის მყარი ვალუტით გვიხდიდნენ და ამიტომაც არც პროგლემები წარმოქმნილა. დღეს კი ჩვენ უზარმაზარ თანხებს ვიხდით კავკასიის რესპუბლიკების დოტაციისთვის და ამ ტერიტორიებზე სამხედროების ყოფნისთვის. ვიხდით ისეთ თანხებს, რომ მილები ული მოგება ნამდვილად ვერ შეედრება დიდძალ დანაკარგებს.

ასეთია რეალობა. ჩრდილოეთ კავკასიაში ჩვენს ყოფნას არანაირი რაციონალური დასაბუთება არ მოეძებნება. ყველაზე გონივრული ვარიანტი იქნებოდა, თუ, უბრალოდ მივატოვებდით ამ „უვარგის ჩემოდანს", როგორც ეს თავის დროზე გააკეთა დე გოლმა, როცა უარი თქვა ალჟირზე, თუმცა, მაშინ საფრანგეთის არმიამ იქ არაერთი დამარცხება აგემა ამბოხებულებს და მთლიანადაც აკონტროლებდა სიტუაციას. როგორც საფრანგეთის პრეზიდენტმა მაშინ დაიანგარიშა, ალჟირელთა ცხოვრების დონის ამაღლებას დასჭირდებოდა ისეთი სახსრები, რომ ნამდვილად არ იქნებოდა გამართლებული ასეთი ხარჯების გაღება, და არჩია მათთვის დამოუკიდებლობის მინიჭება. მაგრამ სადღეისო რეალიებიდან გამომდინარე „ალჟირის ვარიანტი" რუსეთისთვის სრულიად შეუძლებელია. თავი დავანებოთ იმას, რომ რუსეთის პოლიტიკურ ჰორიზონტზე ნამდვილად არ მოიძებნება დე გოლის მსგავსი ფიგურა. ასეთი გადამწყვეტი ნაბიჯის გადადგმისთვის არ არის მზად არც ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლება და არც საზოგადოება. ჯერ ერთი იმიტომ, რომ მენტალურად ჩვენ კვლავ ვრჩებით იმპერიის მემკვიდრეებად და დაჩვეული ვართ, მივიღოთ უფრო მეტი, ვიდრე გავცეთ. გარდა ამისა, ხელისუფლებას ეშინია ეგრეთ წოდებული „დომინოს პრინციპის" – ამიერკავკასიის შემდეგ ხომ შეიძლება გამოყოფა მოისურვონ რუსეთის სხვა რესპუბლიკებმაც. მაგრამ თუ რას ეფუძნება ასეთი შიში – არავის არა აქვს შეგნებული და ამის ახსნაც არ შეუძლიათ. ერთთავად იმეორებენ მხოლოდ იმას, რომ „დაუშვებელია პრეცედენტის შექმნა".

კარგით, ნუ გადავაგდებთ ჩემოდანს, ნუ შევუდგებით ავადყოფობის მკურნალობას იმის იმედით, რომ იგი თავისთავად გაქრება. ნამდვილად არავის სურს შევიდეს ისტორიაში, როგორც არა „მიწების შემგროვებლის", არამედ მათი „დამკარგავის" სახელით. თუმცა, იმავე დე გოლს ისტორიაში საკმაოდ ღირსეული ადგილი უკავია...

უყოყმანოდ ვეთანხმები იმათ, ვინც შეიძლება დამწამოს, რომ არ ვარ პატრიოტი და უამრავი ბრალდება გამოთქვას ჩემი მისამართით. მაგრამ, ბანა პატრიოტულად ითვლება ის, თუ ადამიანი სიმსივნის მკურნალობას დაიწყებს უბრალო ანალგინით ან არყით, ნაცვლად იმის, რომ გაიკეთოს ქირურგიული ოპერაცია?

იგორ სუგოტინი, „სოვერშენნო სეკრეტნო" (ყოველკვირეული, რუსეთი)

სამხრეთ ოსეთში მთავარი მეშვიდობისმყოფელი მზად არის, ესროლოს ქართველ პოლიციელებს

რუს მეშვიდობისმყოფელთა ირგვლივ თბილისსა და მოსკოვს შორის გაჩაღებული კონფლიქტი გადადის სავიზოში, და იქნებ, სომბარ სიგრტყეშიც კი. საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ განაცხადა, რომ ჩვეულებრივი წესით განაახლა რუსეთის ორი სამხედრო ბაზის – ახალქალაქის და ბათუმის ბაზების – და ამიერკავკასიაში რუსეთის ჯარების ჯგუფის თბილისის შტაბის სამხედრო მოსამსახურეებისთვის ვიზების გაფორმება. მაგრამ ამავე დროს, 10 მარტიდან საქართველოს ვიზები აუცილებელი ხდება სამხრეთ ოსეთსა და აფხაზეთში მყოფი რუსი სამშვიდობოებისთვისაც. როგორც საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსმა ალექსანდრე სუხიტაშვილმა განაცხადა, დღეიდან ვიზების გარეშე ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობოთა ყოფნა ჩაითვლება უკანონოდ აქედან გამომდინარე ყველა შედეგით, თვით მათი დეპორტაციის ჩათვლითაც კი.

შეგახსენებთ, წინათ რუს მშვიდობისმყოფლებს, ამიერკავკასიაში რუსეთის ჯარების ჯგუფის ქვებანაყოფების სამხედრო მოსამსახურეებისგან განსხვავებით, საქართველოს საზღვარზე გადმოსასვლელად ვიზები არ სჭირდებოდათ. რუსმა სამხედროებმა მაშინვე განაცხადეს, რომ არ ეთანხმებიან ახალ წესს. სამხრეთ ოსეთში შერეული სამშვიდობო ძალების სარდლობამ, ფაქტობრივად, უარი თქვა თბილისის მოთხოვნის შესრულებაზე. ამ ძალების შტაბის უფროსმა რემ აკიმოვმა თქვა, რომ ვიზების უქონლობის გამო, საქართველოს სამხედრო პოლიციას არა აქვს მშვიდობისმყოფლების დაკავების უფლება. როგორც მან აღნიშნა, ამის მცდელობამ შეიძლება შეიარაღებული ინციდენტიც გამოიწვიოს.

ჩვენს კითხვას, თუ ქართული მხარის რა მოქმედების პასუხად შეუძლიათ სამშვიდობოებს იარაღის გამოყენება, უპასუხა შერეული სამშვიდობო ძალების სარდალმა, გენერალ-მაიორმა მარატ კულახმეტოვმა. მანდატის თანახმად, იარაღის გამოყენება შეიძლება იმ შემთხვევაში, თუ დაემუქრება საფრთხე მოსახლეობის, უშუალოდ კონტინგენტის სამხედრო მოსამსახურეთა სიცოცხლეს, ან თუ შეიქმნება რაიმე წანამძღვარი ასეთი საფრთხისთვის. სარდლის თქმით, „იარაღს გამოიყენებენ ასევე სამშვიდობო კონტინგენტისთვის წინააღმდეგობის გაწევის შემთხვევაში".

თბილისის ახალი სავიზო პოლიტიკით არც ამიერკავკასიაში რუსეთის ჯარების ჯგუფში დარჩნენ ალტაცებული. როგორც ჟურნალისტებს განუცხადა ამ დაჯგუფების სარდალმა, გენერალ-მაიორმა ანდრეი პოპოვმა, ქართული მხარის მიერ შემოღებული წესები მხოლოდ ართულებს სიტუაციას, განსაკუთრებით კი – ამიერკავკასიაში რუსეთის ჯარების ჯგუფის ოფიცერთა შემადგენლობისა და მათი ოჯახის წევრებისთვის. „2005 წლის მარტამდე გვაძლევდნენ მრავალჯერად ერთწლიან ვიზებს, ახლა კი რუსეთ-საქართველოს საზღვრის გადაკვეთის შემთხვევაში, ვიზა ძალას კარგავს და მისი ხელახლა გაფორმებაა საჭირო", – გვითხრა გენერალმა პოპოვმა.

მისი აზრით, სავიზო პროგლემის მოუგვარებლობამ შეიძლება ჩაშალოს საქართველოს ტერიტორიიდან რუსეთის სამხედრო გაზების გატანის გრაფიკი.

„თუ საქართველოს მხარე არ იტყვის უარს თავის ულტიმატუმზე, რომელიც ძალაში შედის 10 მარტიდან, ჩვენ მივიღებთ ყველა ზომას ჩვენი სამხედრო მოსამსახურეების და მათი ოჯახის წევრების უშიშროების უზრუნველსაყოფად. ეს შეიძლება იყოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, დიპლომატიური ხასიათის ღონისძიებები. თუ შეაფერხებენ ჩვენს მოქალაქეებს საქართველოში, მაშინ რუსეთშიც უნდა გამკაცრდეს ზომები საქართველოს მოქალაქეთა მიმართ", – განაცხადა გენერალმა პოპოვმა.

მაგრამ თბილისში, როგორც ჩანს, არ აპირებენ გაიზიარონ რუსი სამხედროების პოზიცია. როგორც საქართველოს პარლამენტის საგარეო კავშირურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე კონსტანტინე გაგაშვილმა გვითხრა, „სწორედ ამიერკავკასიაში რუსეთის ჯარების ჯგუფის ან სამშვიდობო ძალების სარდლობის მიერ გაკეთებული ასეთი განცხადებები გახდა მიზეზი იმის, რომ საქართველო დაჟინებით მოითხოვს მათ რაც შეიძლება სწრაფად გაყვანას ქვეყნის ტერიტორიიდან. თუ ეს ადამიანები ომის გაჩაღების გარდა სხვა არაფერზე ფიქრობენ, თუ ისინი ყველას უყურებენ მხოლოდ როგორც თავდასხმის ობიექტს, ასეთ პირობებში რაზე შეიძლება ლაპარაკი! ისინი თვითონ ვერ გარკვეულან თავიანთ უწყებებთან, ჩვენთან კი სამშვიდობო მისიით სურთ ჩამოსვლა! მაგრამ თუ ეცდებიან ისინი თავიანთი ეგრეთ წოდებული „ადეკვატური ღონისძიებების" განხორციელებას, მალევე დარწმუნდებიან, თუ რას მოუტანს ეს მათ".

იგორ პლუგატარიოვი, იური სიმონიანი, „ნეზავისიმაია გაზეტა", 2 მარტი.

ყოველკვირეული ლიტერატურულ-პუბლიცისტური ჩანართი №47

◎ ეძო

„მუდამ გვახსოვდეს, რომ უკვდავია ჩვენი ერთობა და სიყვარული“

„საქართველოს რესპუბლიკის“ 2005 წლის 10 დეკემბრის ნომერში რუბრიკით „ძართული ალბომი“ გამოქვეყნდა ფოტოინფორმაცია, რომლის წარწერა გვატყობინებს: „ფოტოზე აღბეჭდილნი, მარცხნიდან მეორე გალაკტიონ ტაბიძეა, მარჯვნიდან პირველი დუტუ გვარამია... სხვების ვინაობას ვერ მივაგენით. ამ მშვენიერ ახალგაზრდებს შორის, ვისთანაც, ეტყობა, დამეგობრებას აპირებდა, არც ერთი არ შემორჩა პოეტის ბიოგრაფიას. ისინი, როგორც ჩანს, სულ მცირე ხნით აღმოჩნდნენ გალაკტიონის გვერდით და მერე ყველა თავის გზაზე წავიდა“...

არ არის ასე.

სხვებისა მეც არაფერი ვიცი, მაგრამ აი ტუტკუ (და არა დუტუ!) გვარამია კი ნამდვილად სულაც არ „აღმოჩნდა გალაკტიონის გვერდით შემთხვევით“, მასთან „დამეგობრებას კი არ აპირებდა“, არამედ უგულითადესი მეგობარი იყო გოლომდე, სანამ „თავის გზაზე კი არ წავიდა“, არამედ თავის გოლგოთაზე არ ავიდა და მყარადაც შემორჩა პოეტის ბიოგრაფიას.

ახლა „დამადასტურებელ საბუთებს“ გავაცნობ მკითხველს, რომელთა ნაწილიც საქართველოს უშიშროების სამინისტროს არქივში მაძვს მოძიებული.

გამოცემა ტუტკუ გვარამიასი. გ. ტაბიძე. ლექსები. I ტომი. ძუთაისი. სტამბა „ძმობა“. ჰუშკინის ძუჩა. სახლი გოკიელოვის. 1914 – აწერია თავფურცელს.

1914 წელი გალაკტიონის პირველი კრებულის დაბადების თარიღია. ფურცლავ და გრძნობ, რა ელვარე მზე ამობრწყინდა ქართული პოეზიის კაბადონზე: „ხელოვნება“, „უსიხარულოდ“, „განახლდა გული“, „მე და ღამე“, „გურრიის მთები“, „მესაფლავე“...

მხოლოდ ორი წელიწადია გასული, რაც ყმაწვილი პოეტის ორი ლექსი დაბეჭდა ჟურნალ „ჩვენს კვალში“ და გაზეთ „ამირანში“. მაგრამ წიგნის კანტორის გამგემ ტუტკუ გვარამიამ იცის, რომ ის ნერგი უკვე ბუმბერაზ მუხად წამოიმართა. ამიტომ ხარჯებს არ ერიდება – წიგნზე ხელმოწერას რუსეთშიც აგროვებს, გამოცემამდე კი საზოგადოებრივ აზრს ამზადებს კრებულის ირგვლივ. არადა, ისიც მხოლოდ 22 წლისაა – გალაკტიონის თანატოლი.

უწმინდესი და უნაზესი მეგობრობა აკავშირებს ამ ორ ჭაბუკს.

ტუტკუს (ექსპრომტიძ
როცა სიცოცხლის
შორ გატაცებას
ვუახლოვდებით,
რად გვწყდება გული?
მუდამ გვახსოვდეს,
რომ უკვდავია
ჩვენი ერთობა და სიყვარული!
მეგობრის გული როდის
არ იგრძნობს
მეგობრის სულის
იდუმალებას?
იგი აქარწყლებს
მწარედ დაფარულს
მწუხარებას და
ტანჯვა-წვალებას!

ქუთაისში ტუტკუს სახლში გალაკტიონს „თავისი“ ოთახიც კი აქვს მიჩენილი, რომლის ფანჯრებიც იასამნებით დაჩრდილულ აივანზე გადის. სწორედ იქ, დღევანდელი გარათაშვილის ქ. №4-ში, დაიწერა „მე და ღამე“. გახსოვს: „მთვარით ნაფენს არე-მარე ვერ იცილებს ვერცხლის საბანს, სიო არხევს და ატოკებს ჩემ სარკმლის წინ იასამანს“...

ეს მეგობრობა 1924 წელს შეწყდა, როცა საქართველოში განუკითხავად დათხეულმა სისხლის მდინარემ ტუტკუს სიცოცხლეც წარიტაცა.

„სრულიად საიდუმლოდ ქუთაისი. პოლიტბიუროს უფროსს.

საქ. ჩეკას საიდუმლო-ოპერატიული ნაწილი წინადადებას გაძლევთ სასწრაფოდ დაამთავროთ მენშევიკთა საოლქო კომიტეტის პრეზიდიუმის საქმის გამოძიება და მთელი შემადგენლობა, საქმესთან ერთად, გადმოგზავნოთ საქ. ჩეკაში.

1924 წლის 28 აპრილი.

ჩეკას თავმჯდომარის მოადგილე, საიდუმლო-ოპერატიული ნაწილის უფროსი ბერია“.

ქუთაისის პოლიტბიუროს 1924 წლის 16 მაისის დადგენილებიდან: **„ა. წ. თებერვალში შემოვიდა აგენტურული ცნობა, რომ გადასახლებული პოლიტპატიმრის ბაბუნაშვილის სახლში იმალება ვიღაც საეჭვო პირი. დამუშავების შემდეგ ა. წ. 4 მარტს, მითითებულ სახლში მოეწყო ჩხრეკა, სადაც დაპატიმრებულ იქნა ქუთაისის არალეგალური საოლქო კომიტეტის წევრი, არალეგალურად მცხოვრები პავლე (იგივე პორფილეძ ბრძელიძე.**

...შემოსული აგენტურული ცნობის შემდეგ, ა. წ. 8 აპრილს, დავეცით ქუთაისის არალეგალური საოლქო კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრთა თათბირს, რომელსაც ესწრებოდნენ თედორე ასათიანი, ვასილ ურუშაძე და ტუტკუ გვარამია“.

ტუტკუ გვარამია: 31 წლის. სტუდენტი. სოციალური წარმოშობით გლეხი. სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი 1912 წლიდან. 1913 და 1916 წლებში ჟანდარმერიის მიერ დაპატიმრებული იყო პოლიტიკურ ნიადაგზე. 1917 წლამდე 1,5 წელი მსახურობდა ქუთაისში დისლოცირებულ 110-ე პოლკში მწერლად, შემდეგ 6 თვე – პოლკის კომიტეტში. მენშევიკების დროს მუშაობდა გაზეთ „სოციალ-დემოკრატიის“ რედაქციაში, იყო ქუთაისის გვარდიის შტაბის წევრი. დაპატიმრებამდე არალეგალურად ცხოვრობდა.

დასტურდებოდა, რომ მენშევიკთა პარტიის არალეგალურ მუშაობას ქუთაისში, ლანჩხუთისა და რაჭის მაზრებში ხელმძღვანელობდა საიდუმლო საოლქო კომიტეტი, რომლის პრეზიდიუმის წევრთა შორისაც იყვნენ პ. ბრძელიძე, თ. ასათიანი, ვ. ურუშაძე და ტ. გვარამია.

ტუტკუ გვარამიასა და თედორე ასათიანის სახელი ჩეკაში მანამდეც კარგად იყო ცნობილი, ისინი არალეგალურ ორგანიზაციას საქართველოს გასაბჭოების პირველივე დღიდან ხელმძღვანელობდნენ. ისიც იცოდნენ, რომ ტუტკუ სვანეთის 1921 წლის აჯანყების ერთ-ერთი ორგანიზატორი იყო, რომ საამისოდ თბილისში მყოფი ცენტრიდან დირექტივები და აუცილებელი ფინანსური მხარდაჭერაც მიიღო.

როცა წითელი რუსეთი საქართველოს შემოესია და სოციალიზმის სახელით მისი დამოუკიდებლობა დაამხო, სვანებმა სათემო ყრილობებზე ბჭობა გამართეს და 1921 წლის ბოლოს იარაღს მოჰკიდეს ხელი: ადგილობრივი მილიცია აიღეს, რუსთა მცირე რაზმები, მოხელეები განაიარაღეს, მთელს სვანეთში შემავალი გზები პარტიზანებით გაამაგრეს. ბოლშევიკებმა დიდთოვლობის გამო ყოველმხრივ მოწყვეტილ ამ იციან, რომ „სვანეთის ამბების“ აჩრდილი ლულასავით აქვს დამიზნებული.

ისინი სულ თითოჯერ დაკითხეს. ბრალდება კი წაუყენეს, მაგრამ დამტკიცებით ვერაფერი დაუმტკიცეს. თუმცა, გამოძიებას არც უცდია რაიმეს დამტკიცება, მისთვის მთავარი ის იყო, რომ ეს ოთხეული, დიდი დევნის შემდეგ, როგორც იქნა, ხელში ჩაიგდეს. ისიც ჩანს, რომ ჩეკას დაკითხვის მეთოდები ჯერ კიდევ არ არის გასული 30-იანი წლების ჯოჯოხეთურ სრულყოფამდე.

ქუთაისის პოლიტბიუროს დადგენილებიდან: **„...მტკიცდება, რომ დასახელებული ბრალდებულები არიან გამოგრძედილი მენშევიკები, ამიტომ უარს ამბობენ, მოგვცენ გულწრფელი ჩვენება ბევრ ორგანიზაციულ საკითხზე. რაც შეეხება ბრალდებულ გვარამიასა და ასათიანს, ისინი სვანეთის 1921 წლის აჯანყების ორგანიზაციაში მონაწილეობის თაობაზე არ დაგვიკითხავს ზოგიერთი მოსაზრების გამო“.**

ეს ინფორმაციაც ეროვნული ფასეულობა ეგ ... ეროვნული ... ეროვნული ... ეროვნული

◎ სიმართლე კი ასეთია

„ქართიზაცია“ იმპერიულ-საბჭოური თეორიაა

საქართველოს სახელმწიფო და საეკლესიო საზღვრები ფარნავაზიან და ბაგრატიონ მეფეთა მმართველობის ეპოქაში და მისი არასწორი ასახვა „Православная Энциклопедия“-ს ტომეულებში

ამიტომაც წერს მემატიანე, რომ წმინდა ნინოს და წმინდა მირიანის ხელქვეშ (ხელსა ქუეშე მათსა) – **„ნათელს ილებდა ყოველი ქართლი“** (ძ.ც.ს. გვ. 115); ყოველი ქართლი ეს ეგრისი, არგვეთი, სვანეთი და დასავლეთ საქართველოს სხვა კუთხეებია ალბათ ავლეთ საქართველოსთან ერთად. მირიანის მემკვიდრის ვარაზ ბაქარის დროსაც ეგრისი – ყოველი ქართლის ნაწილია, მას შემდეგ რაც, მას ბერძნებმა კლარჯეთი წაართვეს, **„დარჩა ვარაზ ბაქარს თვინიერ კლარჯეთისა ჰერეთი და ეგრისი“** (იქვე, გვ. 137); ვახტანგ გორგასლის სიყრმის დროს ბერძნებმა მიიტაცეს „ყოველი ქართლის“ ნაწილი დასავლეთ საქართველოში მდინარე ეგრისწყლიდან ვიდრე ციხე-გოჯამდე – **„გამოვიდეს ბერძენნი აფხაზეთი, რამეთუ ბერძენთა ჰქონდა ეგრისწყალს ძუელითი ყოველი და დაიპყრეს ბერძენთა ეგრისწყლიდან ციხე-გოჯამდე, მაშინ იქმნა გლოვა და წუხილი ყოველთა ქართველთა ზედა“** (ძ.ც.ს. გვ. 146); **იმ ჟამს დევიზი ყოფილა „ვძებნეთ საზღვარი ქართლისა ბერძენთაგან“** (ძ.ც.ს. გვ. 146), ანუ საზღვარი ეგრისწყალზე. მემატიანისათვის ეგრისელები ქართველებია და ისინი წუხან თავიანთი ქვეყნის ნაწილის დაკარგვას. შემდგომ ვახტანგ გორგასალი გაალიერდა, ცოლად მოიყვანა ბერძენთა იმპერატორის ქალი, რომელსაც მამამისმა ითვად გამოუტანატერიტორია მდ. ეგრისწყლიდან მდ. კლისურამდე. ეს ტერიტორია შეემატა „ყოველი ქართლის“ სამეფოს (იქვე. გვ. 177). შესაბამისად VII ს-ში დაჩი მეფის საზღვარი მდ. კლისურაზე გადიოდა (იქვე, გვ. 205). ქართლის სამეფოს საზღვარი ეგრისწყლიდან კლისურაზე გადაინაცვლა. ჩვენი წყაროს თანახმად, ყოველი ქართლის ტერიტორიის დასაცავად VII ს-ში ბიზანტიის იმპერატორმა საბანგებო ბრძანება გაუგზავნა იმჟამადელ იმპერიის საზღვრებში შემავალ აფხაზეთის ერისთავს: **„ყოველადვე საზღვართა ქართლისათა ჩვენგან ძმენილ არს ვნება ... არამედ კეთილადვე პატივს ცემდი მეფეთა და ერთა მაგათ ქართლისათა და ამერიეთგან ნურ ალა ხელგეწიფეგის ვნებად მათდა და საზღვართა მათთა ეგრისათა“** (ძ.ც.ს. გვ. 226). მაშასადამე, ბიზანტიის იმპერატორის ბრძანება აფხაზთა ერისთავისადმი მიმართასეთია: პატივი ვცეთ და ნურარ დავარღვევთ ქართლის სამეფოს საზღვრებს ეგრისში, მდინარე კლისურაზე.

იმჟამად აფხაზეთი ერქვა ტერიტორიას მდინარე კლისურიდან მდინარე ყუბანამდე („მცირე საზარეთის“ მდინარემდე) და იგი შედიოდა ბიზანტიის იმპერიაში. ხოლო დასავლეთ საქართველოს სხვა დანარჩენი უმეტესი ნაწილი – „ეგრისი, სუანეთი, თაკუერი, არგუეთი და გურია“ შედიოდა ქართლის სამეფოს შემადგენლობაში. არაბებმა თბილისი წაართვეს ქართველ მეფეებს, ამიტომაც ქართლის მეფე-ერისთავრეგმა სტეფანოზმა, მირმა და არჩილმა VII ს-ის ბოლოსა და VIII საუკუნეში გადაწყვიტეს ქართლის სამეფოს დასავლეთ ნაწილში – ქუთაისში გადმოტანათ დედაქალაქი. ციხე-გოჯიც ერთ-ერთ სატახტოდ იყო მოაზრებული. ამის ნიშნად, სტეფანოზის გარდაცვალების შემდეგ, მეფე მირი უბრძანებს თავის ძმას, არჩილს, რომ მეფე სტეფანოზის ნეშტი დაკრძალოს ქუთაისში, „რათა იპოვოს იგი (ე.ი. ქ. ქუთაისი) საწამებელად სამკვიდროსა ჩვენისა“ (ძ.ც.ს. გვ. 241). ამავე მოსაზრებით ბრძანებს შემდგომ მეფე არჩილი **„უწყიეს შენება ადგილთა ჩვენთა კლისურითგან ალმართ და დავეშენეგი ციხე-გოჯსა და ქუთაისს“** (ძ.ც.ს. გვ. 242). შესაბამისად, ქართლის სამეფოს ახალ ცენტრებში, ციხე-გოჯსა და ქუთაისში დასასვენეს ქართველ მეფეთა სამეფო ნიშნები, მეფე ვახტანგ გორგასლისა და მეფე მირიანის სამეფო გვირგვინები (იქვე, გვ. 255). როგორც ცნობილია, არაბებმა მოსპეს ვახტანგ გორგასლის შთამომავალთა ქვეყნის სამეფო დინასტია, აწამეს წმინდა მეფე არჩილი, ქართლის მეფე მირს კი ძე, ვაჟიშვილი არ ჰყავდა. ამიტომაც მან VIII ს. დასაწყისში გადაწყვიტა თავისი ქალიშვილები მიეთხოვებინა ქართლის ერისთავებისათვის და მათთვის გადაეცა სამეფო უფლებები. მემატიანის მიხედვით, სიძეებმა მიიღეს სამეფო მემკვიდრეობა და იწოდნენ მეფის „ძეებად და ძმებად“. ამ ქართლის ერისთავთა რიცხვს შეუერთდა აფხაზთა ერისთავი ლეონ I, ეს არის მნიშვნელოვანი პოლიტიკური მომენტი. მემატიანის ცნობით, ის ოფიციალურად განდგა ბიზანტიისაგან, ჩამოშორდა მას და თავისი საერისთავო შეუერთა ქართლის სამეფოს. იქამდე ბიზანტიის ერისთავი ლეონ I გადაიძცა ქართლის ერისთავად. მან შეირთო მირ მეფის ქალიშვილი გურანდუხტი, ამით ის იწოდა ქართლის მეფეთა ძედ და ძმად. გურანდუხტისაგან კი მიიღო იქამდე ქართლის მეფეთა სამეფოკვიდრეობა წყალი: „ეგრისი, სვანეთი, თაკვერი, არგვეთი და გურია“.

იხ. მე-13 გვ.

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 42-44.

◎ ინფორმაცია

ხმა ამოიღეს ჭიათურლებმაც

ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქებში სალარო აპარატების შემოღების წინააღმდეგ მიმდინარე საპროტესტო აქციებს გუშინ ჭიათურელი მოვაჭრეებიც შეუერთდნენ.

საპროტესტო აქციის 165-მა მონაწილემ კოლექტიური წერილობითი განცხადებით მიმართა „საქართველოს რესპუბლიკური პარტიის“ ადგილობრივ ორგანიზაციას და ფრაქცია „დემოკრატიულ ფრონტს“, რომელსაც საქართველოს პარლამენტში შეტანილი აქვს „საკასო აპარატებთან დაკავშირებული საგზარიმო სანქციების ამოქმედების გადავადებისა და მცირე ბიზნესის დაბეგვრის რეჟიმის შეცვლის შესახებ კანონპროექტი“.

თელავში ყველა ბაზრობა დაკეტილია

თელავში ყველა ბაზრობა დაკეტილია. მუშაობის შემთხვევაში მოვაჭრეებს, ვისაც საკონტროლო-სალარო აპარატი არა აქვთ, 500-ლარიანი ჯარიმის გადახდა მოუწევთ.

თელაველმა მცირე მეწარმეებმა სალარო აპარატების შეძენასთან დაკავშირებით საპროტესტო აქციები განაახლეს. ხელისუფლებისგან ისინი პროფესიის მიხედვით დასაძმებას და საარსებო მინიმუმის უზრუნველყოფის ხელშეწყობისთვის დახმარებას ითხოვენ.

მცირე მეწარმეები თანახმანი არიან გადაიხადონ ფიქსირებული გადასახადი. იმ შემთხვევაში, თუ ხელისუფლება დათმობაზე არ წავა, ისინი აქციების გაგრძელებით იმუქრებიან.

ინტერპრესნიუსი.

◎ ოდესმე დიდი ყოფილა საქართველო...

სევდა „ფავზარდაჭეჭი

ეს ფილმი ჯერ დასრულებული არ არის – უნდა დამონტაჟდეს, უნდა გახმოვანდეს...

კინოოპერატორმა კარლო ღლონტმა არქიტექტორთა კავშირის სხდომათა დარბაზში მაინც მიგვიწვია (ცნობისმოყვარეობა დაგვიკმაყოფილაძ და ნაჭერ-ნაჭერ გვიჩვენებს საქართველოს გედუკულმართი ისტორიის სევდისმომგვრელ კადრებს. თავად განსაჯეთ: ფილმი ტაო-კლარჯეთზეა, ჩვენს მოუშუშებელ ჭრილობაზეა, ამ მიწაზე არსებულ ჩვენს ხელთუქმნელ ცივილიზაციაზეა, რომელთა მრავალსაუკუნოვან ისტორიასაც შესანიშნავ კომენტარს ურთავს ახალგაზრდა, მშვენიერი ხელოვნებათმცოდნე ირინე გივიაშვილი,

რომელმაც, სხვათა შორის, ამ ცოტა ხნის წინათ, ირაკლი კოპალატაძესთან ერთად გამოსცა მაღალპროფესიულ დონეზე დაწერილი და უზადოდ დასურათხატებული ნაშრომი – „ტაო-კლარჯეთი“.

ვზივარ, შევცქერი ეკრანს და თავისთავად მოდის გონებაში ზოთა ნიშნიანიძის სტრიქონები:

„ჩუქურთმაში ვაზი ტირის
ქარაგმულად,
სიმღერები ლაზის საით
დაკარგულა?
შე ლაზურო აფრავ –
ჩემო სატირანგე,
ლეგენდად თუ ზღაპრად –
საით დამეკარგე?...
სიზმარო თუ ზღაპარო,
გიცნობ ლაზისტანად,
მაგრამ ვილამ ახაროს,
ე მაგ ვაზისთანა?
ანდა ვილამ გათალოს
ე მაგ ანძირთანა?...“

ეს უმდიდრესი და უდიდესი ტერიტორია, თითქმის მესამედი საქართველოსი, კარგა ხანია უკვე თურქეთს ეკუთვნის და ხან „ოსმალეთის საქართველოდ“ (ილიაძ, „თურქეთის საქართველოდ“ (გიორგი ყაზბეგიძ, „სამუსულმანო საქართველოდ“ (ეძთიმე თაყაიშვილიძ და, ასე შემდეგ, მოვიხსენიებთ...

„სამუსულმანო საქართველოს“, ეძთიმე თაყაიშვილის განმარტებით, „შეადგენს თითქმის მთელი გასეინი ჭოროხის მდინარისა, პატარა პროვინციის გამოკლებით აჭარისტანისა ქალაქ გათუმითურთ, ზემო წელი მდინარე მტკვარისა; ყოფილი არდაჰანის „ოკრუგი“ ყარსის ოლქისა, და ფოცხოვის „უჩასტოკი“ მტკვრის შემდინარი მდინარე ფოცხოვის წყლის გასეინში, რომელიც წინათ არდაჰანისავე „ოკრუგ-ში“ შედიოდა. ამგვარად, მთელი ჭოროხის აუზი და მტკვრის ზემო წელი ჩვენს ისტორიაში ცნობილი იყო ტაო-კლარჯეთად“.

ათეული წლების წინათ, ამ მიწაზე არსებული სულიერების საგანძურის ფირზე აღბეჭდვა კი არა, თვალის შევლებაც კი, ქართველთათვის, თითქმის მიუღწეველი იყო, ძალზე მაღალ დონეზე წყდებოდა თითო-ოროლა მეცნიერის გაგზავნის საკითხი. „მაღალი დონე“ (საგარეო საქმეთა სამინისტროებიძ ახლაც საჭირო, მაგრამ შედარებაა, ეს, ცხადია, თურქეთსა და საქართველოს შორის კეთილმეზობლურმა ურთიერთობამ გამოიწვია.

მთავრდება ჩვენება, გატონი კარლო ღლონტი საუბრობს მომავალი ფილმის შესახებ, მასპინძლობისთვის მადლობას უხდის არქიტექტორთა კავშირს, რამდენიმე გამომსვლელის საძებარ სიტყვებსაც ისმენს და, ბოლოს, ჩემ თხოვნასაც თანხმდება, როგორმე ცალკე შევხვდეთ და ვისაუბროთ ამ ექსპედიციის შესახებ-მეთქი...

* * *

ხომ შესანიშნავი მხატვრული თუ დოკუმენტური ტელეფილმების ავტორია, ხომ ღირსეულად გააცოცხლა ეკრანზე სერგო კლდიაშვილის და გურამ რჩეულიშვილის ნაწარმოებები, კინოოპერატორ კარლო ღლონტის შემოქმედებაში, მაინც განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ეროვნულ ისტორიაზე შექმნილ დოკუმენტურ ფილმებს. „პეტრიწონი“ და „სინას მთა“ – ქართული კულტურის ორი უდიდესი და უმნიშვნელოვანესი საზღვარგარეთული კერა, კარლო ღლონტმა, ბრწყინვალე ოპერატორებთან – ირაკლი ონოფრიშვილთან და იური ვაჩნაძესთან ერთად, ისე ოსტატურად და მრავალფეროვნებით დაგვიხატა, რომ ეროვნული თვითშეგნებისა და სიამაყის გრძნობა შემატა ქართველ მაყურებელს.

და აი, კარგა ხნის შემდეგ, უკვე დამოუკიდებელ საქართველოში, „ტაო-კლარჯეთი“,...

– მაგრამ როდის უნდა გამოვიდეს, გატონო კარლო, თქვენი ახალი ფილმი ეკრანზე? – ვეკითხები სტუმარს, რომელიც, დაპირებისამებრ, რედაქციაში მეწვია და ახლა „დიპლომატიდან“ ტაო-კლარჯეთში მოგზაურობის ამსახველ ფოტოსურათებს იღებს.

– ოთხი ათასი დოლარი მაინც უნდა, რომ ფილმი დამთავრდეს (დამონტაჟება, გახმოვანება, სხვადასხვა ხმაურის, მუსიკის ჩაწერაძ... ჯერჯერობით კი მშველელი არავინ ჩანს... ის კი არა, წასასვლელი ფულიც ძლივს გვყოფნიდა... სხვათა შორის, გამგზავრების წინ, სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია II, ტრადიციულად რომ ვინახულეთ და გზა დაგვილოცა, დამშვიდობებისას მეკითხება, ფული რამდენი გაქვთო. 1500 დოლარი-მეთქი... რამდენიმე წუთს დამელოდეთო... გავიდა, გამოიტანა ერთი შეკვრა ნაკურთხი სანთელი და პაკეტი, აქ 800 ევრო და გამოიყენეთ, მშივრები არ დარჩეთო...

– ღმერთმა უშველოს მას და მის სამწყსოს...

– ჟეშმარიტად!...

– ის 1500 დოლარი ვინღა მოგცათ?...

– ოოოო... მაშინ ყველაფერი უნდა მოვყვე, როგორ და რანაირად დაიწყო...

◎ სიმართლე კი ასეთია

„ქართიზაცია“ იმპერიულ-საბჭოური თეორიაა

ლეონსვე, ვითარცა ქართლის მეფეთა ლეგიტიმურ მემკვიდრეს, გურანდუხტის ძმარს, გადაეცა სიმამრის მიერ ქართლის მეფის სამეფო გვირგვინი. ასე ჩამოყალიბდა აფხაზთა სამეფო ვითარცა ქართლის სამეფოს ლეგიტიმური სამემკვიდრეო დასავლეთ საქართველოში და შეიქმნა ახალი სახელმწიფოებრივი ერთეული, რომელიც წარმოადგენდა გაგრძელებას დასავლეთ საქართველოში ქართლის სამეფო მემკვიდრეობისა. ამიტომაც, ცხადია, აქ გუნებრივად სახელმწიფო ენა იყო ქართული ენა და ცხადია, ასევე კულტურისა და ღვთისმსახურების ენასაც ქართული ენა წარმოადგენდა. ეთნიკურად დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოს მოსახლეობა იყო ერთი ხალხი, ერთი სახელმწიფო და ერთი კულტურის ენით.

როგორც ვხედავთ, ქართული წყაროების დაბეჯითებული მტკიცებით, დასავლეთ საქართველო, მეფე ფარნავაზის დროიდან აფხაზთა სამეფოს წარმოქმნამდე, ქართლის სამეფოს უცილობელ შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენდა, იქ მცხოვრებ მოსახლეობას ბიზანტიის იმპერატორი ქართული წყაროების თანახმად, „ქართლის ერს“ უწოდებს (ძ.ც. I, გვ. 226), ხოლო ამ სამეფოს საზღვარს მდ. ეგრისწყალსა და კლისურაზე – უწოდებს **„ქართლის საზღვარს ეგრისში“** (იქვე, გვ. 226). ქართლს უცხოელები იბერიას უწოდებდნენ, ამიტომაც უცხოურ წყაროთა მტკიცებით დასავლეთ საქართველოს „ძველმო იბერია“ ეწოდებოდა ძველთაგანვე (აღმოსავლეთ საქართველოს კი „ზემო იბერია“).

ეთნიკური თვალსაზრისი დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოს მოსახლეობაც ერთი ეთნოსი, ერთი ხალხია. ჯერ კიდევ ჰეკატოს მილეტელმა, ქრისტეშობამდე 600 წლით ადრე მიაქცია იმ მოვლენას ყურადღება, რომ მისი დროის კოლხები და არანაკლებ სახელოვანი „მოსხები“ ერთი ეთნოსი, ერთი ტომი, მაშასადამე, ერთი ენის მატარებელი მოსახლეობა იყო – „მოსხებს“ ძვ. წ VI ს. ბერძენი ავტორი ჰეკატოს მილეტელი „კოლხურ ტომს“ ეძახის“ (ნარკვ. I. გვ. 395).

თუკი ქრისტეშობამდე 600 წლით ადრე კოლხები და მოსხები ერთი ტომი, მაშასადამე, ერთი ენის მატარებელი ხალხი იყო, მით უმეტეს უფრო ადრე, ძველი კოლხეთის სამეფოს ძლიერების დროს, კიმერიელების შემოსევამდე, ე.ი. ძვ. წ. XI–VIII სს-ში კოლხური კულტურა, ცხადია, ერთიანი ქართული კულტურა იყო და არა რომელიმე ცალკე ქართული ტომის კულტურა. გიორგი მელიქიშვილი ხაზგასმით მიუთითებდა ამის შესახებ თავის ნაშრომებში: „ამ დროს ქართებსა და მეგრელ-ჭანებს შორის ენობრივი განსხვავება თითქმის არ იყო, მხოლოდ სვანური რამდენადმე დაშორებული იყო საერთო ქართველურს, თუმცა „კოლხური კულტურა“ და ძველი კოლხეთის სამეფო მათაც მოიცავდა“ (ნარკვ. I. გვ. 389). შესაბამისად ასკვნიდა კიდეც მეცნიერი: „ამიტომაც მოსხების „კოლხურ ტომად“ მოიხსენება ჰეკატოს მილეტელთან, საერთოდ მათ ქართველოგაზე მიუთითებს და მეგრულ ჭანურ წარმომავლობაზე არაფერს ლაპარაკობს“ (იქვე, გვ. 395). **კოლხური კულტურის მატარებელი ხალხის ენას გ. მელიქიშვილი ქართიზანურს უწოდებს, ანუ ესაა „ფუძე ენასთან“ ახლოს მდგომი საერთო ქართული ენა, რომელიც საერთო ენა იყო როგორც მოსხებისათვის (ე.წ. ქართებისათვის), ასევე იმჟამინდელი ზანებისათვისაც.** როგორც ჩანს, აკად. გ. მელიქიშვილის ამ მოსაზრებას არ იზიარებს ზოგიერთი ახალი ისტორიკოსი, მაგალითად, ახლახან გამოცემულ წიგნში ასეა: **„კოლხეთის სახელმწიფოს შემქმნელები იყვნენ დასავლური ქართული კულტურის მატარებელი ზანური (მეგრულ-ჭანური) ტომები. რაც შეეხება იბერიას (ქართლს), იგი აღმოსავლურ ქართულმა ტომებმა იბერებმა (ქართებმა) შექმნეს ძვ. წ. VI–III სს. მიჯნაზე“** (რ. თოფჩიშვილი, „ქართველთა ეთნიკური ისტორია“, 2002, გვ. 5).

ჩვენ, ცხადია, ვეთანხმებით ჰეკატოს მილეტელსა და სხვა ავტორების გამოწვლილვითი ანალიზის შედეგად მიღებულ გ. მელიქიშვილის დასკვნას, მით უფრო, რომ მთელი ძველი ქართული ისტორიოგრაფია იმასვე ამტკიცებს, რომ უძველესი დროიდან დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოს მოსახლეობა ერთი ეთნოსი, ერთი ხალხი, ერთი ენის მქონე ეთნოსი იყო. მისი ენა არის სწორედ ის ენა, რომელსაც როგორც ითქვა, ძველ საქართველოში „ქართულს“ უწოდებდნენ. ჰეკატოს მილეტელიდან სულ ორი-სამი საუკუნით დაშორებული ამბების აღწერისას ჩვენი მემატიანეც იმავე თვალსაზრისს ავითარებს, რომ **ქრისტეშობამდე 400-300 წლით ადრე პირველი ერთიანი დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოს მომცველი ერთიანი ქართლის, ანუ საქართველოს სახელმწიფოს ერის ენა არის ქართული ენა და ამ ენის გარდა ამ სამეფოში სხვა ენები არ „იზრახებიან“. ეს ენა ფარნავაზმა გამოაცხადა კიდეც სახელმწიფო ენად.**

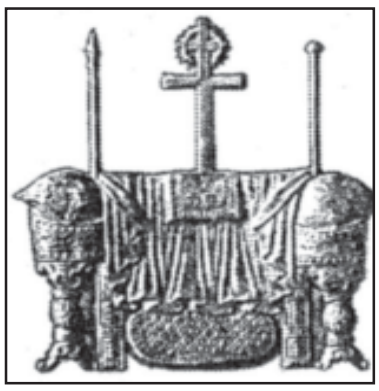

გელასი კესარიელი V საუკუნის დასაწყისში პირდაპირ მიუთითებდა, რომ წმ. ნინოს მიერ ქრისტიანობა მიიღეს „იბერებმა და ლაზებმა“ (გეორგიკა, I, 1961, გვ.186ძ. VI საუკუნეში პროკოფი კესარიელის ცნობიდან ჩანს, რომ დასავლეთ საქართველოს ქრისტიანები კათოლიკოსს ეძვემდებარებოდნენ (გეორგიკა, II, 1965, გვ.88ძ, იმჟამად კი კათალიკოსი მცხეთაში იჯდა. მცხეთელ კათალიკოსს კირიონს, სომხური წყაროების ცნობით, ჰქონდა ტიტული „არძიეპისკოპოსი ეგრისისა“. ვახუშტი ბატონიშვილის ცნობითაც, იმ დროს დასავლეთ საქართველო მცხეთის იურისდიქციაში იყო მოქცეული. **ასე რომ, როგორც ბერძნული, ისე სომხური და ქართული წყაროების ცნობით, წმ. ნინოს მიერ მოქცეული დასავლეთ-აღმოსავლეთი საქართველო მცხეთის იურისდიქციაში იყო IV საუკუნიდანვე და ჩვენ არა გვაქვს რაიმე პირდაპირი ცნობა, რომ დასავლეთ საქართველო IV-VII სს-ში კონსტანტინეპოლის იურისდიქციაში იმყოფებოდა (იგულისხმება ქართლის სამეფოში შემავალი ტერიტორია მდ. კლისურამდე.**

ანანია ჯაფარიძე,
მიტროპოლიტი

(გაგრძელება იქნება)

◎ ინფორმაცია

თბილისისკენ ქედელებიც მოდიან

აჭარაში, ქედის რაიონში მოვაჭრეებმა საპროტესტო აქცია გამართეს. ადგილობრივმა მეწარმეებმა, რომლებიც სალარო აპარატების დადგმას აპროტესტებენ, მსვლელობა მოაწყვეს ქედის ცენტრიდან რაიონის გამგეობამდე.

მათი თქმით, ისინი სალარო აპარატებს არ დადგამენ. თუ მათი მოთხოვნები არ იქნება გათვალისწინებული, პარლამენტის წინ საპროტესტო აქციების მონაწილეებს შეუერთდებიან.

ინტერპრესნიუსი.

არავითარი გადავადებაო!

საპარლამენტო უმრავლესობამ საკონტროლო სალარო აპარატების გამოუყენებლობაზე დაწესებული საჯარიმო სანქციების გადავადების თაობაზე ოპოზიციის პროექტი დღის წესრიგში არ შეიტანა. საგადასახადო კოდექსში შესაბამისი ცვლილებების დღის წესრიგში შეტანას ფრაქცია დემოკრატიული ფრონტი ითხოვდა.

ფრაქციის თავმჯდომარის დავით ზურაბიშვილის განცხადებით, მათი პროექტი სანქციების გადავადებასა და გაზრდებისათვის ფიქსირებული გადასახადების დაწესებას ითვალისწინებს. ზურაბიშვილის თქმით, ოპოზიციას ესმის, რომ საკითხის დღის წესრიგში შეტანა რეგლამენტის ჩარჩოებში არ ჯდება, თუმცა როგორც ოპოზიციის ლიდერმა აღნიშნა, ეს საკითხი 10 ათასობით ადამიანს ეხება და პარლამენტი ვალდებულია რამენაირი ფორმით მოახდინოს ამ საკითხის დღის წესრიგში შეტანა.

ჯი-ეიბი-ენი.

„ლილუშილა“,

ანუ, ოფცვა-კურთხევის გარდა, რა გაეცანა საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქმა ფაფ-კლარჯეთში მიმავალ კინოექსპედიციას

– მაგას ველოდები სწორედ...

– კი ბატონო... მე ნახევრად მეგრელი ვარ, ჩემო ვილენ... ობუჯრია ჩემი დედულეთი – წალენჯიხის რაიონში... იცით, ალბათ, ობუჯრი ლეო ძიაჩელის, ნიკოლოზ შენგელაიას, შოთა მესხიას მშობელია... ერთხელაც, ობუჯრში სტუმროგისას, ჩემი ნათესავის ვაჟიშვილს მამუკა მესხიას შევხვდი. იგი მოსკოვში ცხოვრობს, გიზნესი აქვს და კეთილ საქმეებს აკეთებს (ამასთან, შესანიშნავი ოპერატორიცაა ძ. მამუკას თურქი მეგობარი ახლდა (რა დამავიწყებს, ამ დალოცვილებმა ფული დადეს და უმალ გადახურეს ობუჯრის სახურავახდილი სკოლის შენობაძ...

გავიცანით ერთმანეთი, დავმეგობრდით.

ერთი წლის შემდეგ ისევ მხვდება მამუკა და მთავაზობს, წავიდეთ სტამბოლში, ჩვენი მეგობარი ვნახოთო... მე ვუთხარი, შენ კარგად იღეგ, ხომ არ აჯობებს, ერთ-ერთი ისტორიკოსიც წავიყვანოთ და ტაო-კლარჯეთში წავიდეთ, გადავილოთ იქაურობა-მეთქი. მოეწონა ეს იდეა, გამომიგზავნა მოსკოვიდან 1500 დოლარი, თან შემატყობინა, როგორც კი მოვიცლი, ჩამოვალ და ერთად წავიდეთო... დრო გადიოდა, მამუკამ ველარ მოიცალა და ბოლოს დამირეკა, შეადგინეთ ჯგუფი და წადითო...

რახან მისგან ნებართვა მივიღე, ავიყოლიე გამოცდილი და თავისი საქმის დიდოსტატი, ოპერატორი ირაკლი ონოფრიშვილი, ბრწყინვალე პიროვნება და ისტორიკოსი, პროფესორი დავით მუსხელიშვილი, რომლის კონსულტაციების გარეშე ჩვენი ფილმი უსუსური იქნებოდა... და, ჩემი ვაჟიშვილი, კინორეჟისორი, სხვადასხვა ფესტივალის ლაურეატი ლევან ღლონტი.

– ბატონო კარლო, ჩვენ ვნახეთ, მართლაც შესანიშნავი მასალა მომავალი ფილმისა, ვნახეთ ბევრი ამაღელვებელი კადრი... რა დარჩა კადრს მიღმა?

– მე, გეფიცებით, შემოვლილი მაქვს მთელი საქართველო, მაგრამ ამ მხარისთანა არსად მინახავს. ეს არის, შეიძლება ითქვას, თავზარდამცემი დიდებულება ოპიზისა, არტანუჯისა, შატბერდისა, დოლისყანისა, ოშკისა, ხანძთისა, წყაროსთავისა, იშხანისა, ოლთისისა, შავშეთისა, ტბეთისა, ბანისა, ხახულისა და კიდევ რომელი ერთი ჩამოგითვალო... ეკლესიები, მონასტრები, ციხე-ტაძრები ათას წელზე მეტი ხნის წინათ ნაშენები და ნალოლიავები ქართველთაგან. ეკლესია-მონასტრებში ჩვენ ვხვდებოდით ამერიკელ, გერმანელ, იტალიელ ტურისტებს და, როდესაც მათ გიდი უხსნიდა, ეს ყველაფერი ქართულიაო, მათ გაოცებას საზღვარი არ ჰქონდა... დაუვიწყარია ქართველებით დასახლებულ სოფლებში სტუმრობა. მიუხედავად იმისა, რომ ბავშვებმა ქართული წერა-კითხვა არ იციან, სიყვარულით იკრავდნენ მკერდში ჩვენგან ნაჩუქარ გომარ სიხარულიძის „დედასიმღერის“ კრებულს... საოცარი იყო გზა თამარ მეფის არხის სათავეებისკენ... ხომ ნახეთ ფილმში – მეთორმეტე საუკუნეში, თამარ მეფის ოსტატებისგან გაჭრილ კლდოვან არხში, დღესაც როგორ მიღელავს წყალი და იქაურობას აცოცხლებს...

– და, მაინც, რა იმედი გაქვთ, რომ ეს ფილმი დროულად გამოვიდეს?...

– ვნახოთ... ბატონმა ელდარ შენგელაიამ – დიდმა პიროვნებამ და დიდმა ხელოვანმა – ჩვენი გამგზავრებისთვის ყველაფერი გააკეთა, მადლობის მეტი რა გვეთქმის... სხვათა შორის, მან ერთადერთმა ამოიღო ხმა, როდესაც უდიდესი ტრადიციის მქონე ქართული ტელეფილმების სტუდია საშინელ დღეში ჩავარდა და ამჟამად, ფაქტობრივად, დახურულია... ჰოდა, იმედი მაქვს, რომ კინოკავშირი და კეთილი ადამიანები ტაო-კლარჯეთიდან ჩამოტანილ ამ მასალას გულისხმიერებას არ დააკლებენ.

– მალე გვენახოს ფილმის პრემიერა.

– შენ პირს შაქარი...

ვილენ მარდალეიშვილი

სურათებზე: შეხვედრა საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქთან; ექსპედიციის წევრები – მარცხნიდან: კარლო ღლონტი, ირაკლი ონოფრიშვილი და დავით მუსხელიშვილი ბანას ციხე-სიმაგრის ფონზე; ხევეკელი გურჯები ათვალიერებენ გომარ სიხარულიძის „დედასიმღერას“.

„პერესტროიკის“ ბაღაჟოლილი ბორგაჩოვი ბეჭვიდრეს იპოვის

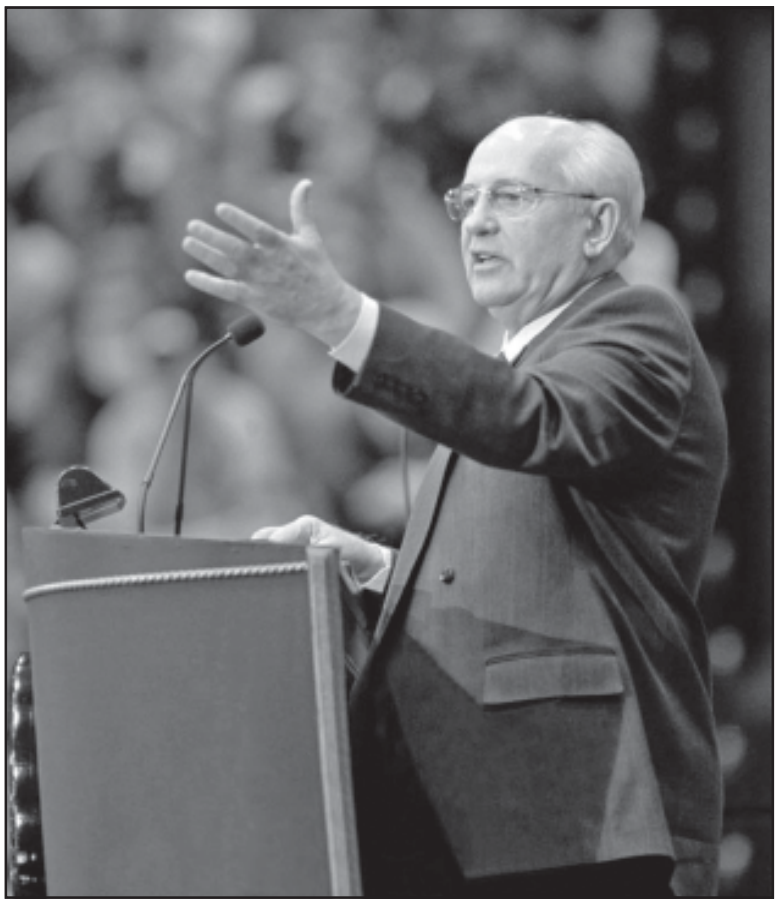

მალე სსრკ-ს პირველ პრეზიდენტს 75 წელი შეუსრულდება. ამ ცოტა ხნის წინათ იგი ხალხთა მეგობრობის უნივერსიტეტის სტუდენტებს შეხვდა. დარბაზში ისინი ისხდნენ, ვინც „პერესტროიკასთან“ ერთად დაიბადა.

— ვფიქრობდი, არ ვიცოდი რაზე მესაუბრა თქვენთან. შეიძლება დღევანდელ მსოფლიოზე, რუსეთსა და ევროპაზე, რუსეთსა და ამერიკაზე, ანუ იმაზე გველაპარაკა, რაც დღეს მნიშვნელოვანია. მაგრამ მაინც გადავწყვიტე, ჩემ შესახებ გიამბოთ. თუმცა გორბაჩოვზე ბევრი ითქვა და ახლაც ბევრს ამბობენ, მაგრამ მალე მე 75 მისრულდება და მინდა გიამბოთ, როგორ წარიმართა ჩემი ცხოვრება...

ხალხთა მეგობრობის უნივერსიტეტის სტუდენტები, რომელთა მიწვევითაც მივიდა მიხეილ გორბაჩოვი ამ უმაღლეს სასწავლებელში, სხვადასხვაგვარად უსმენდნენ მის მონაყოლს. გორბაჩოვმა უამბო მათ, რომ რადიოს ხმა პირველად 1941 წლის 22 ივნისს გაიგონა, როდესაც 10 წლის იყო, რომ მატარებლით პირველად 19 წლისამ იმგზავრა, როდესაც მოსკოვში ჩავიდა სახელმწიფო უნივერსიტეტში სასწავლებლად, რომ პირველი ტელევიზორი 40 წლისამ იყიდა. იმის შესახებაც ილაპარაკა, რომ უნივერსიტეტში ისე ჩაირიცხა, რომ მშობლიურ სოფელ პრივოლსკოედან ფეხი არ გადაუდგამს.

— უბრალოდ ავდექი და საბუთები გავგზავნე მოსკოვში. არანაირი პასუხი რომ არ მომივიდა, დეპეშა გავგზავნე, მიპასუხეს: „ჩარიცხული ხართ და საერთო საცხოვრებელში ცხოვრების უფლებაც გეძლევათო“. ასე ვთქვათ, „ბლატი“ ალბათ იმაში მდგომარეობდა, რომ გლეხური წარმოშობის ადამიანი და პარტიული ვიყავი, თან სკოლაც ოქროს მედალზე მქონდა დამთავრებული. ეტყობა, უნივერსიტეტს ასეთი კადრები ბალანსირებისთვის სჭირდებოდა, სტუდენტობაში მუშურ-გლეხური ფენაც უნდა ყოფილიყო...

„ახურებს“ — ჩურჩულებდნენ სტუდენტები. გორბაჩოვმა მათ ისიც უამბო, რომ სსრკ-ს არჩევნებზე ბიულეტენში ერთადერთი კანდიდატი იყო. „მაგარია, ფიქრი არ გჭირდება“ — მგონი, სერიოზულად მოიწონეს ეს სტუდენტებმა.

— შარშან, როდესაც „პერესტროიკის“ 20 წლისთავი აღინიშნებოდა, პრესასთან დიდი საუბარი შედგა, — განაგრძობს ტრიბუნიდან სსრკ-ს პრეზიდენტი, — სულ ბოლოს ერთი ახალგაზრდა ჟურნალისტი ქალი წამოდგა და მეკითხება: „და მაინც, გაიმარჯვა „პერესტროიკამ“ თუ მარცხი განიცადა?“ ღმერთო, გავიფიქრე მე, სამი საათი ვილაპარაკეთ, ამდენი ქალ-ღონე შევალიე იმას, რომ ჟურნალისტებისთვის ამეხსნა, რათა მერე მათი მეშვეობით ყველაფერი საზოგადოებაში გავრცელებულიყო, და აი ამ ყველაფრის შემდეგ ასეთი კითხვა დამისვეს... „გაიმარჯვა, იმიტომ, რომ ჩვენ პროცესი ისეთ წერტილამდე მივიყვანეთ, როდესაც საზოგადოებაში უკუსვლა აღარ მოხდება. შეიძლება შეფერხებებიც იყოს, ნაკლოვანებებიც, ავტორიტარიზმმაც იჩინოს თავი, მაგრამ წარსულში დასაბრუნებელი გზა აღარ არსებობს და ეს შეუძლებელია“ — ვუპასუხე მე.

გორბაჩოვის მსმენელთა უმრავლესობა 1985-ში, როდესაც გენმდივანმა „პერესტროიკა“ დაიწყო, საშუალოდ ორი წლის თუ იქნებოდა. დღეს მათი ნახევარი გორბაჩოვს სსრკ-ს დანგრევაში ადანაშაულებს, თუმცა, ცხადია, თავად არაფერი ახსოვთ და იმიტომ ფიქრობენ ასე, რომ მშობლებისგან ესმით ეს. სხვებს კი მიაჩნიათ, რომ „თავის უფლება მხოლოდ შინაგანი ცნებაა და ის მათთვის გორბაჩოვს არ მიუცია“.

— ყველა კითხვაზე გიპასუხებთ, — დაჰპირდა გორბაჩოვი აუდიტორიას, როდესაც საკუთარი ცხოვრების შესახებ საუბარი დასამთავრა. და უპასუხა კიდევაც. გამოვიდა „პერესტროიკის“ მამის მიერ მისი შვილებისთვის მიცემული ინტერვიუ, ანუ საუბარი შვილიშვილებთან.

* * *

— რა აზრისა ხართ საბჭოთა ბიუროკრატიაზე?

— ... სწორედ ბიუროკრატიამ შეგვჭამა მეც და „პერესტროიკაც“. ის დღესაც ბევრ რამეს განსაზღვრავს რუსეთში, იმიტომ რომ აქ უფრო მეტი ბიუროკრატია, ვიდრე მთელ საბჭოთა კავშირში. დებიუროკრატიზაციის პრობლემა არ გადაწყვეტილა. მხოლოდ დემოკრატიას შეუძლია ბიუროკრატიის პრობლემის გადაჭრა, მხოლოდ თავად ხალხს. ჩვენ კი — როგორ დავდივართ არჩევნებზე? საპრეზიდენტო არჩევნებზე კიდევ დავდივართ, საპარლამენტოზე კი ნახევარი ქვეყანა არ ჩნდება. „ყველანი — არჩევნებზე“ ძველი ლოზუნგია, კომუნისტური, მაგრამ ძალზე აქტუალური. ჩნდება ახალი სკკპ „ედინაია როსიას“ სახით და ჩვენ მოვალენი ვართ არ დავუშვათ ამგვარი მონოპოლია და იმას მივცეთ ხმა, ვისაც გვინდა.

— თუ ფიქრობდით, რომ თქვენი რეფორმების შედეგები ასე არაერთმნიშვნელოვანი იქნებოდა?

— რა თქმა უნდა! ის კი არასდროს მიფიქრია, რომ საბჭოთა კავშირს ვერ შევინარჩუნებდით. სიმართლე გითხრათ, ამას ვერც ერთი ჩვენგანი ვერ წარმოიდგენდა. ვერც მთელი მსოფლიო ვერ წარმოიდგენდა.

— შეგეძლოთ თუ არა ბელოვეჟსკის პროცესის თავიდან აცილება და რატომ არ გააკეთეთ ეს?

— ანუ რატომ არ დავარტყი ელცინს, შუშკევიჩს, კრავჩუკს? გულწრფელად უნდა გითხრათ: მაშინ მე ჩემს თავს დავუსვი ასეთი კითხვა და ისეთ დასკვნამდე მივედი, რომ სამი ადამიანი სახელმწიფოს ბედს ვერ გადაწყვეტდა. ბელოვეჟსკის შეთანხმებებს სამი ქვეყნის უმაღლესი საბჭოები განიხილავდნენ. ბელორუსიაში ამ შეთანხმებების წინააღმდეგ მხოლოდ ერთმა დეპუტატმა მისცა ხმა, უკრაინაში — სამმა. რუსეთის უმაღლეს საბჭოში — ექვსი „წინააღმდეგი“ იყო და „თავი შეიკავა“, დანარჩენებს კი არც კი განუხილავთ ეს საკითხი: „ასე რომ ყველაფერი ნათელია, „მომხრეები“ ვართ, ხვალ გორბაჩოვი კრემლში აღარ იქნება!“ სსრკ-ს სახალხო დეპუტატად ბევრი შესანიშნავი ადამიანი აირჩიეს, ბევრი მათგანი რუსეთიდან იყო; რუსეთის სახალხო დეპუტატთა საბჭო უკვე სისხლისგან დაცლილი აღმოჩნდა...

იხ. მე-15 გვ.

◎ ყველაფერი ყველაფერზე

სახიფათო ქვეყნად სცხონ...

ჟურნალმა Forbes-მა რუსეთი ტურიზმისა და სამუშაოსათვის საარისკო ქვეყნების რეიტინგში ჩაწერა.

ეს გამოცემა ამერიკული გახლავთ და რეიტინგი წელიწადში ერთხელ გამოჰყავთ კერძო კომპანიების გამოკითხვის მიხედვით. 2006 წლისათვის ამერიკელებმა მოგზაურობისა და მუშაობისათვის ყველაზე საშინელ, თუ გნებავთ, კოშმარულ ქვეყნებად 14 მიიჩნიეს.

განსაკუთრებით საშიშთა ჯგუფი (5 ბალი რომ მიეკუთვნათ:
ავღანეთი, ერაყი, ზიმბაბვე, კონგო, კოტ-დიუვარი, ლიბერია, სომალი, სუდანი, ჰაიტი.
საშუალოდ საშიშნი (4-ბალიანებიძ:
ბურუნდი, პაკისტანი, პაპუა-ახალი გვინეა, რუსეთი.
ზომიერად საშიში (3-ბალიანიძ:
საქართველო.

ამ ნუსხაში ავღანეთისა და ერაყის მოხვედრა გასაგებია. იქ ომია. ბურუნდი, „უხალისო“, მაგრამ მაინც ომია. პაპუა-ახალი გვინეისა და საქართველოს შემთხვევაშიც ყველაფერი ნათელია — სეპარატიზმი, დამნაშავეობა, სიღარიბე...

რუსეთი როგორღა აღმოჩნდა ასეთ „ცხელ“ კომპანიაში. Forbes-ი ამას ასაბუთებს კავკასიაში არასტაბილურობით და, მაგალითად, ბესლანში, 2004 წელს სკოლის დაპყრობას ასახელებს. არადა, მიზეზი უბრალოა: წლეულს, როცა რუსეთი სათავეში ჩაუდგა ყველაზე განვითარებული ქვეყნების „რვიანს“, ფრიად სასიამოვნოა ადგე და ის ყველაზე სახიფათოთა და ჩამორჩენილთა რიცხვში შეაგდო...

ვინ „დაიხატა“ ოქტომბრის რევოლუციაზე?

რევოლუციის მოხდენას, ბელადის გარდა, ფული სჭირდება (ებგებ ბელადზე მეტადაცძ. ბოლშევიკებს ხელის უფლების ჩასაგდებად სახსრები არ გასჭირვებიათ. პარტიული სალარო ივსებოდა არა მარტო „ექსპროპრიაციების“ (უბრალო თქმით კი, განკიგისა და საფოსტო კარატების ძარცვისძ გზით, არამედ ნებაყოფლობით შემოწირულობათა ხარჯზეც. ფულს არ იშურებდნენ მსხვილი მეწარმეებიც, ბოლშევიკთა თანამგრძნობნი, — მაგალითად, სავა მოროზოკი. ყველაზე უხვად კი XX საუკუნის მთავარი რევოლუცია გერმანელებმა „გადაიხადეს“.

გერმანიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს დოკუმენტებში თურმე **ოქროთი 50 მილიონ მარკაზეა ლაპარაკი — ასეთი თანხა მოხვდა ბოლშევიკების სალაროში.** 1917 წლის სექტემბერში ამ სამინისტროს ერთ-ერთ თანამშრომელს უთქვამს — ჩვენი მუდმივი მხარდაჭერის გარეშე ბოლშევიკები ვერასდროს შეძლებდნენ ახლანდელი გავლენის მოპოვებასო.

ახლა გერმანელმა ისტორიკოსებმა სრულიად სარწმუნოდ დაადგინეს, რომ ფული ლენინისკენ მიედინებოდა „პარვუსის ფირმის“ მეშვეობით (ნამდვილი გვარი — ბელფანდიძ. ამ მსხვილ ბიზნესმენსა და გაქნილ პროვოკატორს „რევოლუციით მოვაჭრეს“ უწოდებდნენ.

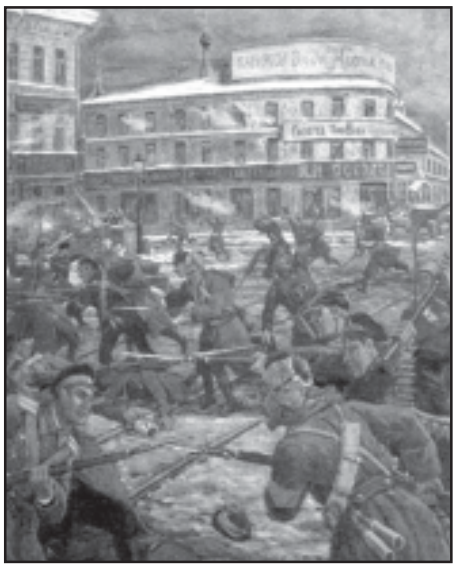

ეს კაცი ბორტი ბენია ყოფილა, დახვეწილი პიარ-ტექნოლოგიების მოთავე, ჩვენს დღეებშიც რომ მარჯვედ იყენებენ. თვით ლენინის ჩამოსვლა ფინეთის ვაგზალზე ემიგრაციიდან — დადგმული და „ანაზღაურებადი“ იყო, რევოლუციონერი მეზღვაურ-სტატისტებითა და სიტყვის წარმოსათქმელი ჯავშნიანი ავტომობილებით.

დიახ, რევოლუციებს ვარდებზე უფრო ფულები სჭირდება...

ომი სახელმწიფოს ჯაჯს ყველაზე ცოცა ჯაჩისკაცი?

მსოფლიოში არის რამდენიმე სახელმწიფო, სადაც შეიარაღებულ ძალთა რიცხოვნობა სასაცილოდ მცირეა. მაგალითად, ვატიკანის არმიაში სულ 110 გვარდიელი მსახურობს, ანტიგუასა და ბარბუდაში — 170 კაცი (თანაც 79 მათგანი რეზერვშიაძ.

სეიშელის კუნძულზე თოფის ქვეშ 200 მეგრძოლი დგას. აი, ბარბადოსის არმია კი უფრო სოლიდურად გამოიყურება — 610 კაცი (ანუ სულ ორი ბატალიონიძ. ბევრად მეტი არც გამბიას ჰყავს (800ძ და არც ბაჰამის კუნძულებზე შეგხვდებათ (860ძ.

ხუმარები ამბობენ კიდევაც — ასეთი არმია რომ სრული შემადგენლობით ნახო, საკმარისია იმის აღლუმზე მიხვიდეო...

ისეთ ქვეყნებში კი, როგორიც სან-მარინო, მავრიკია, მალდივის რესპუბლიკა, კოსტა-რიკა, კომორის კუნძულები, სან-ტომე და პრინსიპია, არმიას ცვლიან პოლიციის ტიპის შეიარაღებული ფორმირებები.

◎ დოსიე

ქურდობის ხელოვნება

დაწყევლილი ადგილი

ირლანდიაში დუბლინის მახლობლად მდებარე რასბოროჰაუსს დაწყევლილ ადგილად თვლიან. იგი ეკუთვნის ალმასების ცნობილი ფირმის „დე ბირსის“ მფლობელს ბარონ სერ ალფრედ ბეიტს. ბარონის საკუთარებას წარმოადგენს ხელოვნების შედევრთა უნიკალური კოლექცია.

პირველი ძარცვა – 1974 წლის აპრილი. ბეიტის სახლში ირლანდიის რესპუბლიკური არმიის ხუთი შეიარაღებული ჯარისკაცი შეიჭრა. ბანდას სათავეში ედგა ბრიჯეტ-როუზ დაგდეილი – სადაზღვევო კომპანია „ლოიდის“ აღმასრულებელი დირექტორის ქალიშვილი და ამავე დროს ბეიტის ოჯახის ახლობელი. შეიარაღებულებმა გათოკეს ბეიტის ოჯახის წევრები და მოსამსახურეები. ბინიდან გაიტანეს 19 ნახატი, მათ შორის ყველაზე ღირებული ვერმერის ტილო „ქალბატონი პირისფარეშთან ერთად“. რამდენიმე თვის შემდეგ პოლიციამ დაგდეილი მიყრუებულ კოტეჯში დააპატიმრა, მას ნაძურდალიც თან ჰქონდა. პოლიციელებს შეიარაღებული წინააღმდეგობა გაუწია. დაგდეილს 9-წლიანი პატიმრობა მიუსაჯეს. სასჯელის მოხდის შემდეგ მან სახელი და გვარი შეიცვალა და ამჟამად მასწავლებლად მუშაობს.

მეორე ძარცვა – 1986 წლის მაისი. ღამის ორ საათზე შენობაში მოულოდნელად სიგნალიზაცია ჩაირთო. დარაჯმა პოლიცია გამოიძახა. გულდასმით გაჩხრიკეს მთელი სახლი და ეზო, მაგრამ საეჭვო ვერაფერი აღმოაჩინეს. მხოლოდ დილით შენიშნეს, რომ კოლექციას 18 ნახატი აკლდა, მათ შორის კვლავ ვერმერი, გოია, რუბენსისა და გეინსბოროს ორ-ორი ტილო. ძარცვაში მონაწილეობდა მარტინ კეხილის, მეტსახელად გენერლის ბანდა. ბოროტმოქმედებმა სპეციალურად ჩართეს სიგნალიზაცია და მიიმალნენ, როდესაც პოლიციამ სახლის ჩხრეკა დაამთავრა, ისინი შუაღამეს შეივიდნენ შენობაში. პოლიციამ 7 სურათი მიტოვებულ ავტომანქანაში რამდენიმე დღეში აღმოაჩინა, 11 ნახატის პოვნა რამდენიმე წლის შემდეგ შეძლეს.

მესამე ძარცვა – 2001 წლის ივნისი. რასბოროს ცენტრალურ შესასვლელს დილის 12 საათზე „ჯიპის“ მარკის ავტომანქანა შეეჯახა. სამი შეიარაღებული ნიღბიანი შენობაში შეიჭრა. მათ კედლიდან ჩამოხსნეს ბელოტოს ტილო და უკვე მესამედ გეინსბოროს „მადამ გაჩელის პორტრეტი“. მთელმა ამ ოპერაციამ სულ სამი წუთი გასტანა. ნახატები ერთი წლის შემდეგ აღმოაჩინეს დუბლინში.

მეოთხე ძარცვა – 2002 წლის სექტემბერი. დილის 5 საათზე სიგნალიზაცია ჩაირთო. ბოროტმოქმედებმა სასახლის უკანა ფასადზე ფანჯარა ჩაამტვრიეს. გაიტაცეს 5 ნახატი, მათ შორის რუბენსის ცნობილი „დომინიკანელი ბერი“. მძარცველებმა რამდენჯერმე შეიცვალეს მანქანა და ისე მიიმალნენ, რომ პოლიციელებმა თვალიც ვერ მოჰკრეს. სამი თვის შემდეგ არტდეტექტივებმა ხუთივე ნახატი დუბლინში გადამყიდველებს ჩამოართვეს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ამ „დაწყევლილ ადგილს“ მაფიის ყველა ახლად არჩეული ბოსი „ეწვევა“ ხოლმე. ბეიტების ოჯახმა ვეღარ გაუძლო ამგვარ ფათერაკებს და გადაწყვიტეს, რომ თავიანთი კოლექციის შედევრები უსაფრთხო ადგილზე გადაეტანათ – მათ კოლექციის ნაწილი დუბლინის ეროვნულ მუზეუმს გადასცეს საჩუქრად.

შვიდი საუკეთესო ფილმი, რომელიც სამუზეუმო შედევრთა მოპარვაზეა გადაღებული

*1. **„დოქტორი ნო“.** 1962 წელი. დიდ ბრიტანეთი-აშშ. რეჟისორი ტერენს იანგი. როლებში: შონ კონერი, ურსულა ანდერსი, ჯოზეფ ვაისმანი.*

*2. **„ბედნიერი ძურდები“.** 1962 წელი. აშშ. რეჟისორი ჯორჯ მარშალი. როლებში: რიტა ხეიუორტი, რექს ჰარისონი.*

*3. **„ტოპკაპი“.** 1964 წელი. აშშ. რეჟისორი ჟიულ დასენი. როლებში: მელინა მერკური, პიტერ უსტინოვი.*

*4. **„გამგიტი“.** 1966 წელი. აშშ. რეჟისორი რონალდ ნიამი. როლებში: შირლი მაკლეინი, მაიკლ კეინი.*

*5. **„როგორ მოვიპაროთ მილიონი“.** 1966 წელი. აშშ. რეჟისორი უილიამ უაილერი. როლებში: ოდრი ჰეპბერნი, პიტერ ოტული.*

*6. **„წმიდა ლუკას დაბრუნება“.** 1970 წელი. სსრკ. რეჟისორი ანატოლი ბობროვსკი. როლებში: ვსევოლოდ სანაევი, ვლადისლავ დვორჟეცკი, ოლეგ ბასილაშვილი.*

*7. **„გენერალი“.** 1998 წ. დიდ ბრიტანეთი-ირლანდია. რეჟისორი ჯონ ბურმანი. როლებში: ბრენდან გლისონი.*

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 34-36, 38.

„ჰერესტროიკას“ ბაღაყოლილი ბორბაჩოვი ბუჭკვიდრის იოვის

(მეთოთხმეტე გვერდიდან)

– თავის დროზე „გორბაჩოვ-ფონდის“ განვითარებისთვის დასავლეთისგან თქვენ 800 მილიონი დოლარი მიილეთ. რა ინტერესი ჰქონდათ მათ, თქვენ ხომ მაშინ აღარ ხელმძღვანელობდით სახელმწიფოს?

– ეს, ეტყობა, დამთვლელი პალატიდან კითხულობს ვიღაც – თურმე, ჩემი ფული უპოვიათ, 800 მილიონი... ნეტავ მილიონს ვინ მისცემდა ფონდს! რამდენი დრო გავიდა და ვერა და ვერ უპოვიათ. თუმცა დროდადრო მაინც ეძებენ; შეუძლებელია, რომ გორბაჩოვს არ მოეპარაო?! ყველაფერი გორბაჩოვის წინააღმდეგაა... ერთხელ ახალგაზრდა, ასე 17 წლის ჟურნალისტმა გოგონამ მკითხა (იცით, ყოველგვარი სიბინძურისთვის ყოველთვის ახალგაზრდებს ირჩევენ): „მართლა დაზვერვის ცენტრალური სამმართველოს აგენტი ხართო?“ მე ვუპასუხე: „დიახ!“ უკვე მომგებზრდა.

– რუსეთიდან რატომ წახვედით?

– სად წავედი, ნეტავ, იქნებ ვინმემ დამისახელოს? 96-ში, საპრეზიდენტო კამპანიაში რომ ვმონაწილეობდი, ალტაიში, რაისას სამშობლოში „მაწვებოდნენ“: „ჩვენ სსრკ-ს პრეზიდენტად აგირჩიეთ, თქვენ კი ქვეყანა მიატოვეთ და ხელისუფლებაში ელცინის მოსვლა დაუშვით“. მე მათ ვუპასუხე: „ჯერ – ერთი, თქვენ არ აგირჩევიხართ, მე სახალხო დეპუტატთა ყრილობამ ამირჩია. მეორეც, არც მე, არც რაისას, არც ჩვენ შვილებსა და შვილიშვილებს რუსეთი არ დაგვიტოვებია. ისინი აქ ცხოვრობენ, სწავლობენ, მუშაობენ“. ათი წელი გავიდა და ყველაფერი კვლავინდებურადაა.

– სტრესები თუ გაძვთ ხოლმე და როგორ თავისუფლდებით მათგან?

– ერთი საკმაოდ ცნობილი ადამიანი – მას მარგარეტ ტეტჩერი ჰქვია, როდესაც ტელევიზიით დისკუსია მიმდინარეობდა (ვმონაწილეობდით მე, ტეტჩერი, მიტერანი, უფროსი ბუში და კანადის პრემიერიც, ღელავდა, დაწყებამდე სულ ბოლთას ცემდა. მე მას ხუმრობით ვუთხარი: „მარგარეტ, დამშვიდდით, თუ რაიმე გაგიჭირდებათ, დაგეხმარებით“. მან კი სავსებით სერიოზულად და მისთვის დამახასიათებელი მკვახე ტონით მიპასუხა: „მე ყოველთვის ვიცოდი, მიხეილ, რომ ნერვების ნაცვლად თქვენ მავთულები გაქვთ“. მე კი გლეხი ვარ, გაწონასწორებული ადამიანი და მიმაჩნია, რომ პოლიტიკაში, მით უმეტეს ისეთში, რომელსაც მე ვანარმოებდი, ნერვიულების ადგილი არ არის. საერთოდ მხნედ ვარ.

– დღეს ახალს რას იტყვით ჩერნობილზე?

– ახალს ვერაფერს. ტრაგედია იყო და ტრაგედიად დარჩა – ჩვენთვისაც და ჩერნობილელებისთვისაც. პოლიტბიუროზე პირველ დღეებში აკადემიკოსებსა და იმ სამინისტროს ხელმძღვანელობას მოვუსმინეთ, რომლებსაც ატომური ელექტროსადგურები ეხებოდა. ისინი ასე ამბობდნენ: „იცით, მიხეილ სერგის ძევ, ზოგჯერ რეაქტორებზე ასეთი რამ ხდება ხოლმე, შესაძლოა ცოტა უფრო რბილ ვარიანტში. დალევენ, წაიხემსებენ და ყველაფერი რიგზე იქნება“. მე კი ვუთხარი: „მოიცათ, მოიცათ, რასაც ახლა თქვენ ამბობთ, ის არის მეცნიერება?!“ დღენახევარი ჩვენ თვითონაც არ ვიცოდით, რა მოხდა იქ, გვებნებოდნენ ავარია მოხდაო. მერელა გამოირკვა, რომ ავარიას კი არა, აფეთქებას ჰქონდა ადგილი...

– მუჰამედზე შექმნილ კარიკატურებზე რას ფიქრობთ?

– მიმაჩნია, რომ ყველაფერი, რაც რელიგიას ეხება, პატივისცემას და განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობას მოითხოვს. მაგრამ ეტყობა, ის რაც კარიკატურის გამოჩენას მოჰყვა, ვიღაცას ხელს აძლევდა.

– გლობალიზაციაზე რა აზრისა ხართ?

– ეს არის ობიექტური პროცესი, რომელიც მართვადობას საჭიროებს. სტიქიამ კი იქამდე მიგვიყვანა, რომ მდიდრები უფრო გამდიდრდნენ, ღარიბები კი უფრო გაღარიბდნენ.

– გთხოვთ, გვაპატიოთ ასეთი კითხვისთვის, მაგრამ თქვენ სიცოცხლეში ერთხელ მაინც თუ აგიღიათ ძრთამი?

– ერთხელ აკადემიკოს სახაროვს ვესაუბრებოდი. ვკითხე: „კმაყოფილი ხართ ყრილობით?“ ის კი მეუბნება: „კმაყოფილი ვარ. მაგრამ ვშიშობ, რომ თქვენ მემარჯვენეთა დაწოლის ქვეშ იმყოფებით – როგორც ჩანს, მათ თქვენ შესახებ რაღაც იციან და თქვენით მანიპულირებენ“. „რაზეა საუბარი, რა იციან მათ?“ – მგონი, ძრთამები“. მე ვეუბნები: „მშვიდად იყავით, წადით, დაიძინეთ, ხვალ ყრილობა გაგრძელდება...“ ასე რომ, მე კითხვაზე გიპასუხეთ: არ ამიღია.

– როგორ უნდა მოვიქცეთ, რომ ირანმა ბირთვული იარაღი ვერ მიიღოს?

– ისე, როგორც ახლა ვიქცევით: ბირთვულ სფეროში სათანამშრომლოდ მოვიწვიოთ ირანი.

– თუ ჩაუდგებოდით სათავეში რუსეთის ერთ-ერთ კომუნისტურ პარტიას, ვთქვათ, „როდინას“?

– ჩემი აზრით, ყველაზე სწორი სოციალ-დემოკრატიული იდეაა. ამ გზით ძალზე ბევრი ქვეყანა მიდის. მზად ვარ მონაწილეობა მივიღო ასეთი პარტიის მშენებლობაში – ერთხელ ვცადე და ახლაც მზად ვარ, თუმცა თითქოს დრო, დავშოშმინდე. თუნდაც იგივე რუსეთის ფედერაციის კომპარტიის ბაზაზე, თუნდაც „როდინასთან“ ერთად, თუნდაც მოძრაობა „დვიჟენიას“ ბაზაზე, სადაც პრიმაკოვი და ლუჟკოვი არიან.

– როგორ შეაფასებდით რუსეთსა და უკრაინას შორის დღეს არსებულ სიტუაციას?

– ვფიქრობ, რომ აქ რუსეთის ბრალი ნაკლებია, უკრაინისა კა მეტი. იგივე საქართველოს მიმართაც მართებულია. ისე, ფერადი რევოლუციების შედეგებზე უკვე მთელი კონფერენციის ჩატარება შეიძლება.

– ავლანეთიდან ჯარები გამოვიყვანეთ...

– დიახ, გამოყვანის დღიდან ზუსტად 17 წელი შესრულდა...

– უნდა გამოვიყვანოთ თუ არა სამშვიდობოები სამხრეთ ოსეთიდან?

– ვფიქრობ, რომ პროცესს განვითარება უნდა ვაცადოთ. მაგრამ ის, რაც ახლა საქართველოს პარლამენტს უნდა, ეს არაფერს ნიშნავს.

– თქვენი დამოკიდებულება ჩეჩნეთში სამშარი მოქმედებებისადმი?

– მხარს ვუჭერ პუტინს, რომელიც ჩეჩენიზაციაზე – ჩეჩნეთში საქმეების თავად ჩეჩნების მიერ მართვაზე ჩამოვიდა ფსონს. მიმაჩნია, რომ ჩეჩნეთი რუსეთის შემადგენლობაში უნდა დარჩეს, ოღონდ აუცილებლად რაღაც განსაკუთრებული სტატუსით, რომელზეც ჯერ კიდევ უნდა ვიფიქროთ. უკვე ორი საუკუნეა, ამ ხალხს რაღაცის დამტკიცება უნდა ჩვენთვის. უნდა მივცეთ ამის შესაძლებლობა...

საერთოდ მე პრეზიდენტის მხარეზე ვარ, მან შეძლო დაეძლია გასული ეპოქის დანატოვარი ქაოსი, შეექმნა წინსვლის წინაპირობები.

რაც შეეხება პრესას, არასამთავრობო ორგანიზაციებს, ამაში, ცხადია, არ ვეთანხმები...

– რა წყაროებით მოხერხდა ელცინის 75 წლისთავის ასე პომპეზურად აღნიშვნა?

– არ ვიცი. ჩემი იუბილე ჩემი პირადი საქმეა, მე ვპატიჟებ იმ ადამიანებს, ვისი ნახვაც მინდა ამ დღეს. რაც არ უნდა იყოს, ეს განსაკუთრებული დღეა. დასანანია, რომ ყველას ვერ დავპატიჟებ: ძალიან ძვირია, ბევრ ხარჯს მოითხოვს. გერონტოლოგიის მიხედვით, 64-დან 75 წლამდე ხანდაზმული ასაკია, მერე კი უკვე სიბერეა, რომელსაც საზღვრები აღარ აქვს. გინდა – მეორე დღეს მოკვდი, გინდა – კიდევ 20-30 წელი იცოცხლე; კარგი დრო დგება.

– პუტინის მემკვიდრედ ვინ გესახებათ?

– მე ვფიქრობ, რომ ვიპოვით, ვიპოვით... (მხურვალე აპლოდისმენტებიძ.

ОГОНЁК

◎ სათქმელი უნდა ითქვას...

რაღაა იმი სინანული...

ანუ მოყვარეს პირში უძრახეო

დავიწყოთ „სინათლით“. ზ. ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრმა თავისი შემოქმედებითი პოტენციალის სიძლიერეში კიდევ ერთხელ დაგვარწმუნა ახალი სპექტაკლით – ვერდის ოპერა „ბალ-მასკარადის“ სცენური განსახიერებით.

ჩინებულად დირიჟორობდა ახალგაზრდა ნიჭიერი გოგი ჭიჭინაძე, კარგად ულერდა გუნდი (ქორმაისტერები – ა. ჩხეენკელი და შ. შაორშაძეძ, შესანიშნავად მღეროდნენ მთავარი როლების შემსრულებლები გია ონიანი (რიჩარდიძ და ირმა გერძენიშვილი (ამალიაძ. მათ მხარი აუბეს გესიკ გაგიტაშვილმა (რენატოძ, ვარდო ცერცვაძემ, ნინო ჩაჩუამ, ლეგი იმედაშვილმა, ტარიელ ჭიჭინაძემ, გოჩა დათუსანმა, თამაზ საგინაძემ.

მოკლედ, შედგა კარგი სპექტაკლი, მაგრამ...

მკითხველი ალბათ შეამჩნევდა, რომ ჩვენს ჩამონათვალში არაა ნახსენები სპექტაკლის დამდგმელი რეჟისორის სახელი იმ უბრალო მიზეზით, რომ იგი არაა ნახსენები თვით აფიშაშიც და სპექტაკლის პროგრამაშიც. უნდა ვალიაროთ, რომ ფრიად უჩვეულო კაზუსია!

ამ დროს, არავისთვის არ გახლავთ საიდუმლო, რომ სარეცენზიო სპექტაკლი ჯანსულ კახიძისა (დირიჟორიძ და მიხეილ თუმანიშვილის (რეჟისორიძ მიერ წარსულში განხორციელებული დადგმის აღდგენის ცდაა.

რა ვუწოდოთ ახლა ამას? – დაე, ეს მკითხველმა განსაჯოს. ახლა კი კერძო საკითხებიდან ზოგადზე გადავიდეთ. მხედველობაში მაქვს თეატრის ახალი ხელმძღვანელების (დირექტორი – დ. საყვარელიძე, სამხატვრო ხელმძღვანელი და მთავარი დირიჟორი – ზ. აზმაიფარაშვილიძ მუშაობა საოპერო ხელოვნების სფეროში საანგარიშო პერიოდში (არასრული ორი წელიძ.

უნდა ვაღიაროთ, რომ ქვემორე კრიტიკული შენიშვნები არაფრით არ მგვრის სიამოვნებას, რამდენადაც ვაფასებ ხსენებული პირების პროფესიონალიზმს და გარდა ამისა, ადამიანურად, სიმპათიით ვარ მათ მიმართ განწყობილი. მაგრამ როგორც ანტიკურმა ფილოსოფოსმა ბრძანა, ყველაზე დიდი მეგობარი ჭეშმარიტებაა.

ჭეშმარიტება კი ამ შემთხვევაში ის გახლავთ, რომ თეატრის საოპერო ხელმძღვანელობის მუშაობა აღნიშნულ პერიოდში ვერაფრით ვერ ჩაითვლება დამაკმაყოფილებლად.

თვითონ განსაჯეთ: გასული დროის მანძილზე (თითქმის ორი წელიძ თეატრმა განახორციელა მხოლოდ ორი საოპერო დადგმა: ვერდის „აიდა“ და დონიცეტის „არაუცილებელი „დონ-პასკუალე“.

გასული წლის სეზონის შეჯამებისას ჩვენ გაზეთში, მე, თეატრის წინაშე მდგარი სიძნელეების გათვალისწინებით, საკმაოდ ლმობიერად შევაფასე ახალი ხელმძღვანელობის მუშაობა, თუმცა ხაზგასმით აღვნიშნე რეპერტუარის გაფართოების აუცილებლობა, უწინარესად, ქართული საოპერო კლასიკის შესანიშნავი ნიმუშებით.

მოგაგონებთ, რომ მაშინ, სეზონის დასაწყისში რამდენჯერმე დაიდგა ფალიაშვილის „აგესალომ და ეთერი“, ხოლოს დახურვისას – ივლისის პაპანაქებაში – „დაისი!“ ეს იყო და ეს! დამეთანხმებით, ამას არ შეიძლება ეწოდოს, რომ „თეატრს რეპერტუარში აქვს ფალიაშვილის „დაისი“!

ხოლო რა ხდებოდა და ხდება ახალ სეზონში? „ბალ-მასკარადის“ აღდგენის გარდა, ჯერჯეროობით არ დადგმულა საზოგადოდ არც ერთი ოპერა, რაც შეეხება ქართულ რეპერტუარს, იდგმება მხოლოდ (საკმაოდ იშვიათადძ „აგესალომი“, ისიც მოძველებული და „გაცრეცილი“ დადგმით.

კი მაგრამ, სადაა შესანიშნავი, ქართველი ხალხის საყვარელი ზ. ფალიაშვილის „დაისი“, ვ. დოლიძის უბერებელი „ძეთო და კოტე“? მათ ამაოდ ელის ქართული საზოგადოება.

მსგავსი რამ არ მომხდარა ამ ოპერების 80-ზე მეტი წლიანი ისტორიის მანძილზე, ორივე სისტემატურად იდგმებოდა სისხლისმღვრელი სამამულო ომის დროსაც და 90-იან წლების უკიდურესი გაჭირვების ჟამსაც. ხალხნო, გონს მოვეგოთ! ვინ გვაპატიებს ამას?

ამ ოპერების აღდგენას ახლაც კი მხოლოდ ორიოდე რეპეტიცია დასჭირდება, მაგრამ თეატრის ხელმძღვანელობა აქ საოცარ „პრინციპულობას“ იჩენს: არა და არა! თუ შეიძლება აგვიხსენით, რა ხდება?

არის კიდევ ერთი ფრიად დამაფიქრებელი გარემოებაც. ამ შემოდგომით თეატრი, როგორც ამბობენ, სამწლიან რემონტზე დგება და გამოდის, რომ ახალგაზრდა ქართველ მსმენელთა მთელი თაობა გაიზრდება ამ შესანიშნავი, საყვარელი ოპერების მუსიკასთან უზიარებლად.

ხომ გასაგებია ის მორალური ზიანი, რომელიც მიადგება ამით ჩვენ კულტურასა და მხატვრულ ცნობიერებას?

ძნელია შევურიგდეთ იმასაც, რომ თეატრში არ იდგმება, ვთქვათ, ჩაიკოვსკის კლასიკური ოპერები, ბიზეს „კარმენი“, პუჩინის „ტოსკა“ და ბევრი სხვაც, რომლებიც უხსოვარ დროიდან ამშვენებდნენ რეპერტუარს. შეუწყნარებელი ფაქტია.

დიახ, ქართული მუსიკალური (და არა მარტო მუსიკალურიძ საზოგადოება ვერ შეურიგდება არსებულ სავალალო მდგომარეობას.

თეატრი, რომელსაც ნიჭიერ მოღვაწეთა შესანიშნავი დასი ჰყავს, ასე არაპროდუქტიულად არ უნდა მუშაობდეს. უნდა დავფიქრდეთ ამაზე, მეგობრებო!

დავასრულებ ბრძნული ქართული შედეგებით: მოყვარეს პირში უძრახეო!! „მოყვარედ“ კი, პირველ რიგში, ცხადია, მიმაჩნია ქართული მუსიკა და ქართული სამუსიკო ხელოვნება და, მათ შორის, რა თქმა უნდა, ჩვენი საყვარელი საოპერო თეატრი და მისი მთელი კოლექტივი.

გულბათ ტორაძე

განცხადება

შპს „შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური რეაბილიტაციის ცენტრი“ ქ. თბილისი ს. კედიას ქ. №7 საბანკო რეკვიზიტები: ბ. ტ. ა „სინქ. როუდ“ ბანკი ანგ. №100891001 კოდი 220101827 საკორესპონდენტო ანგ. ეროვნულ ბანკში 800161727 აცხადებს კონკურსს ცენტრის ბალანსზე რიცხული მდებარე შენობის არსებულ ფართზე I და II სართულზე, საერთო ფართი 145 კვ. მეტრი. 1 კვ. მის საინჯარო ფართის საწყისი ღირებულება განისაზღვროს 10 ლარის ოდენობით.

I – ობიექტის ინჯარით გაცემის საკონკურსო პირობები:

1. მოინჯარის საქმიანობა არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს ცენტრის საქმიანობას.

2. საინჯარო ვადა განისაზღვრება არა უმეტეს 1 წლისა.

3. მოინჯარემ დროულად დააროს წყლის, ელექტროენერგიისა და დასუფთავების გადასახადები (თანხა არ შედის საინჯარო გადასახადებში.

4. კლინიკის თანამშრომლები შესაბამისი ანაზღაურებით.

II – მოინჯარემ უნდა გადაიხადოს ბეს სიდიდე ქონების ღირებულების 5-10 პროცენტამდე.

კონკურსში მონაწილეობის მსურველთა განცხადებების მიღება იწარმოებს გაზეთში გამოცხადების დღიდან ბოლო 15 კალენდარული დღის განმავლობაში. კონკურსში გაიმართება შპს „შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური რეაბილიტაციის ცენტრის“ შენობაში 2006 წლის 17 მარტს 12 საათზე ქ. თბილისი ს. კედიას ქ. №7 ოთახი 20 ტელ: 34-80-47.

◎ კუმ ფეხი გამოყო...

ამ კარაპეტა კალფაიანს რაღა უნდა?

ქართველი მკითხველისათვის კარგად არის ცნობილი ყველასჩემია სომეხი ვაიმეცნიერებისა და ჟურნალისტების ს. აივაზიანის, ა. მიჰრანიანის, მ. მანუკიანის და სხვათა სახელები, რომლებიც შემთხვევას ხელიდან არ უშვებენ აუგად მოიხსენიონ ქართველები. მათი ისტორია და სულიერი კულტურა. ეს ძრონიკული, მოურჩენელი ავადმყოფობა უკვე პანდემიაში გადაიზარდა. ისინი უცხოურ პრესაში უამრავ პუბლიკაციას აქვეყნებენ, სადაც დაკნინებულია ქართველთა მთელი ისტორიული ცხოვრება და ხასიათი. ამ დროს მამაზეციერიც კი ვერ მონახავს არათუ უცხოურ, არამედ ქართულ პრესაშიც, ქართველის მიერ დაწერილ სომხების სალანძღავ თუნდაც ერთ პუბლიკაციას.

ამ დროს გამოტყვრა საბერძნეთში მცხოვრები ეროვნებითი სომეხი ჟურნალისტი ვინმე კარაპეტა კალფაიანი და როგორც გაზეთი „ჯორჯიან ტაიმსი“ (10-26 იანვარი, 2006ძ გვამცნობს, ბერძნულ გაზეთ „კათიმერინის“ მეშვეობით მთელ საბერძნეთს აუწყა: ქართველებს არასოდეს ჰქონიათ საერთო ისტორია ბერძნებთან, როგორც ბერძნებსა და სომხებს, რადგან ისინი არასოდეს არ ყოფილან თურქების მიერ განხორციელებული დევნის, ხოცვა-ულეტის და გენოციდის მსხვერპლნი. პირიქით, ხშირად ეხმარებოდნენო მათ ბერძნებისა და სომხების განადგურებაში. თურმე „საბჭოთა კავშირის ნგრევის შემდეგ გამსახურდიამ, ცნობილმა შეიარალებულმა ქართველმა ყაჩაღმა, რომელიც ცოტა ხნით ძვეყნის სათავეში მოვიდა, დაცხრილა, დააყაჩაღა და დახოცა წალკის რაიონის ბერძნული სოფლების მოსახლეობა და ახლაც აყაჩაღებენ და ძურდავენ რამდენიმე ათას შემორჩენილ ბერძნებსო. აიძულებენ მათ მიატოვონ მშობლიური კერა და საბერძნეთში გადასახლდნენო.

კარაპეტა კალფაიანი არაფერს ამბობს პოსტსაბჭოთა სივრცეში გაზრდილი მიგრაციული პროცესების შესახებ. არც იმას ახსენებს, რომ სომხეთში რატომ არ უცხოვრია ერთ ბერძენსაც კი. იგივე იმის შესახებაც დუმს, რომ სომხეთის მოსახლეობის 2001 წლის აღწერით სომხეთი თითქმის მონოეთნიკური ძვეყანა გახდა (სომხები შეადგენენ სომხეთის მთელი მოსახლეობის 98,0 პროცენტს, მაშინ როდესაც ეს მაჩვენებელი 1979 წელს 89,7 პროცენტს უდრიდაძ, რომლის მსგავსი არ არსებობს ევროპასა და აზიაში.

კარაპეტამ, რა თქმა უნდა, სიტყვაც არ დაძრა იმის შესახებ, რომ ეკონომიკური სიდუხჭირის გამო ათიათასობით ქართველი უკანასკნელ წლებში საბერძნეთში გადავიდა საცხოვრებლად. ქართველებსაც ხომ არ ვაიძულებთ მიატოვონ თავიანთი მშობლიური კერა და საბერძნეთში გადასახლდნენ? მაგრამ მთავარი მაინც ის არის, რომ ჩვენთან მცხოვრებმა სომხური ინტელიგენციის წარმომადგენლებმა გასცენ პასუხი კარაპეტასნაირ ვაი-პატრიოტებს და არა მარტო ქართულ, არამედ ბერძნულ პრესაშიც. ამისათვის სახელმწიფო შესაბამისმა ორგანოებმაც უნდა იზ-

ანზორ თოთაძე

◎ თანამშრომლობა

სიახლე, რომელიც მრავალ სიურპრიზს გვპირდება

„საქართველოს ბანკმა“ და მოგილური კავშირგაბმულობის კომპანია „ჯეოსელმა“ სასტუმრო „ძორთიარდ მარიოტში“ ხელი მოაწერეს ურთიერთგაგების მემორანდუმს, რომელიც ორ კომპანიას შორის მჭიდრო თანამშრომლობას ითვალისწინებს.

გაფორმებული მემორანდუმი პირველია საქართველოში, რომელიც საფინანსო ინსტიტუტს და მოგილური კავშირგაბმულობის ოპერატორს საშუალებას მისცემს ერთობლივად განახორციელონ სხვადასხვა პროექტები. ორივე კომპანიის მომხმარებელს კი ეძლევა საშუალება ისარგებლონ ნოვატორული, თანამედროვე პროდუქტებით როგორც საფინანსო, ისე მოგილურ კავშირგაბმულობასთან მიმართებაში.

როგორც კომპანიების წარმომადგენლებმა ჟურნალისტებთან შეხვედრისას განაცხადეს, ამ პროექტით „საქართველოს ბანკისა“ და „ჯეოსელის“ კლიენტები ისარგებლებენ სპეციალური დიზაინის პლასტიკური ბარათით, რასაც გამოიყენებენ სხვადასხვა პროდუქციის და მომსახურების შესაძენად, როგორც საქართველოში, ისე მსოფლიოს ნებისმიერ ქვეყანაში.

პროექტზე მუშაობა ექვსი თვე მიმდინარეობდა. „ჯეოსელი“ მარტში ცხრა წლის ხდება და ამდენად პროექტი „ჯეოსელ კარდი“ ერთგვარი საიუბილეო საჩუქარია მისი ყველა აბონენტისათვის.

ვინც 31 მარტამდე შეავსებს განაცხადის ფორმას, ბარათს მიიღებს უფასოდ. ეს შეეხება მხოლოდ 877-ის აბონენტს. პროექტის ფარგლებში სხვა სისტემის აბონენტებს შეუძლიათ უფასოდ მიიღონ „ჯეოსელის“ (877ძ სიმბარათი ამავე კომპანიის მომსახურებისა და რეალიზაციის ოფისებში.

„საქართველოს ბანკის“ გენერალური დირექტორის ლადო გურგენიძისა და „ჯეოსელის“ გენერალური დირექტორის ოსმან თურმანის განმარტებით, პროექტი თავიანთ კლიენტებს ბევრ სასიამოვნო სიახლეს ჰპირდება როგორც მოგილური კავშირგაბმულობის, ისე საბანკო მომსახურების მხრივ.

განცხადება

სააქციო საზოგადოება „ყვარელის“ აქციონერთა საერთო კრება ჩატარდება 2006 წლის 30 მარტს დღის 10 საათზე.

დღის წესრიგი

1. 2005 წლის საფინანსო მაჩვენებლების განხილვა.

2. სხვადასხვა საკითხები.

მისამართი: ქ. ყვარელი, ჭავჭავაძის ქ. №72.

სააქციო საზოგადოება „ყვარელის“ ადმინისტრაცია.

აქციონერთა საყურადღებოდ

2006 წლის 5 აპრილს ჩატარდება სს „კასპიელექტროაპარატის“ აქციონერთა კრება **დღის წესრიგი:**

1. სააქციო საზოგადოების მუშაობის 2005 წლის შედეგები

2. სხვა საკითხები.

სს. კასპიელექტროაპარატის“ მეთვალყურეთა საბჭო.

◎ მეცნიერი მეცნიერის შესახებ

ნოდარ ყიფშიძე — სიკვდილის დამმარცხებელი

ამას წინათ თბილისში გაიმართა საერთაშორისო სიმპოზიუმი კარდიომიოპათიის საკითხებზე, რომელიც მიეძღვნა გამოჩენილი ქართველი მეცნიერის, აკადემიკოს ნოდარ ყიფშიძის სამეცნიერო და პრაქტიკული მოღვაწეობის 60 წლისთავს. სიმპოზიუმი მოეწყო საქართველოს საერთაშორისო კარდიომიოპათიის საზოგადოების თაოსნობით. მედიკოსთა ამ დიდ შეკრებაზე ქართველ მეცნიერს სხვათა და სხვათა შორის მიესალმა აგრეთვე რუსეთის მაშინდელი ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი, ცნობილი რუსი სწავლული იური შევჩენკო, რომლის გამოსვლასაც ქვემოთ გთავაზობთ.

ღრმად პატივცემულო, ძვირფასო გატონო ნოდარ!

თქვენი შრომითი, სამეცნიერო და შემოქმედებითი მოღვაწეობის 60 წლის იუბილის დღეს მიილეთ ჩვენი მხურვალე და გულითადი მოლოცვა! თქვენ, ნიჭიერი ექიმი, მაღალპროფესიონალი პედაგოგი და ჩინებული ორგანიზატორი, განეკუთვნებით იმ ადამიანთა რიცხვს, რომლებიც თავიანთი უდიდესი ნიჭის, სიმტკიცისა და შესანიშნავი ადამიანური თვისებების წყალობით ჩვენი თანამედროვეობის ლეგენდებად იქცნენ.

თქვენ მიერ, როგორც ადამიანისა და ექიმის მიერ, განვლილი გზა არის ნათელი დადასტურება ხალხური სიბრძნისა, რომელიც ღაღადებს, რომ ადამიანისთვის ჭეშმარიტი სიმდიდრეა შრომის უნარი. თქვენ მუდამ ენერგიით ხართ აღსავსე.

საქმის ღრმა ცოდნით, უდიდესი ერუდიციით, თქვენ არასდროს არ იშურებდით ენერგიას, ცოდნას, არასდროს არ კმაყოფილდებოდით მიღწეული შედეგებით. მძიმე დაავადებების მკურნალობისადმი თქვენი არაორდინარული, ხშირად ორიგინალური მიდგომა ნათლად ადასტურებს რომენ როლანის სიტყვებს: **„შექმნა ნიშნავს სიკვდილის დამარცხებას“.** თქვენი უშრეტი შრომის უნარიანობა, სიმტკიცე დასახული მიზნის მიღწევაში, ახალი იდეებით ირგვლივ მყოფთა გატაცების საოცარი უნარი, დღესაც არის ნათელი მაგალითი პიროვნებისა, რომელიც დაჯილდოებულია უდიდესი ადამიანური თვისებებით, ჭეშმარიტად დიდი ექიმისა და მეცნიერისა.

(მარცხნიდან) იური შევჩენკო, ნოდარ ყიფშიძე, ფრიდონ თოდუა და ევგენი ჩაგროვი.

მთელი რუსეთის საზოგადოებრიობა გიცნობთ თქვენ, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორს, საქართველოს თერაპიის ეროვნული ცენტრის დირექტორს, რუსეთის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიისა და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს, ბრწყინვალე ორგანიზატორს, მიზანდასახულ მეცნიერ-მკვლევარს და ავტორიტეტიან პედაგოგს, რომელმაც დიდი ღვაწლი დასდო არაერთი თაობის სპეციალისტების მომზადებას.

თქვენი სამეცნიერო ხელმძღვანელობით აღიზარდა ახალგაზრდა მეცნიერთა მრავალი თაობა, რომლებიც ღირსეულად განაგრძობენ თქვენი სამეცნიერო სკოლის ტრადიციებს. ახალგაზრდებს თქვენ აზიარებთ არა მარტო ცოდნას, არამედ კეთილ ტრადიციებს, პროფესიის სიყვარულსა და ცხოვრების არჩეული გზისადმი ერთგულებას.

ამ სამახსოვრო ღირსშესანიშნავ დღეს, მოგმართავთ ჩვენი კოლექტივის სახელით მადლიერების სიტყვებით იმ მნიშვნელოვანი და კეთილშობილური ღვაწლისთვის, რომელიც თქვენ დასდეთ ჩვენი საყვარელი პროფესიის განვითარებას.

ერთ გრძენს უთქვამს: **„ოქროს საუკუნე არასდროს ყოფილა ახლანდელი საუკუნე“.** ასეთია ადამიანის გუნება: ელტვის რა ნათელ მომავალს, იგი მუდამ დარწმუნებულია, რომ ჯერ კიდევ წინ არის უკეთესი დრო, „ოქროს ხანა“. გისურვებთ, რომ თქვენი ცხოვრების ყოველი ახალი წელი აღინიშნოს შემოქმედებითი მიღწევებით და წარმატებებით სამეცნიერო თუ პედაგოგიურ მოღვაწეობაში. დაე, კვლავაც თქვენი მდიდარი ცხოვრებისეული გამოცდილება, უზარმაზარი ცოდნა, სულიერი თვისებები, ადამიანებისადმი გულისხმიერი დამოკიდებულება, ცხოვრებისეული ენერგია და ბრძნული გონება იყოს სამაგალითო თქვენი კოლეგების, ხელქვეითების, მეგობრებისა და ახლოგლეგისთვის.

დაე, თქვენი ცხოვრების ყოველი წელი აღსავსე იყოს სიკეთით, მშვიდობით და მოგიტანოთ დიდი სიხარული და გედნიერება!

გულითადად გილოცავთ!

იური შევჩენკო,
რუსეთის ფედერაციის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ნ. ი. პიროგოვის სახელობის გულმკერდის ქირურგიის ეროვნული ცენტრის კოლექტივისგან, რუსეთის მედიცინის
მეცნიერებათა აკადემიის
აკადემიკოსი.

◎ დღეგრძელობა

ვინა თქვა, თითქოს 100 წელი სიბერის ასაკია!

ძველი გერძნები ირწმუნებოდნენ, რომ სიკვდილი 70 წლის ასაკში იგივეა, რაც აკვანში სიკვდილი. ზოგი ანტიკური ფილოსოფოსი და მეცნიერი მართლაც ცოცხლობდა 100 წელსა და მეტსაც. თანამედროვე მსოფლიო სტასტისტიკა კი იმაზე მეტყველებს, რომ 10 ათასიდან მხოლოდ ერთი ადამიანი თუ ცოცხლობს 100 წლამდე.

ბიოლოგებს მიაჩნიათ, რომ სიცოცხლის გუნებრივი ვადის დასადგენად დრო, რომლის განმავლობაშიც მოცემული ცოხალი არსება სიმწიფეს აღწევს, უნდა გავამრავლოთ 7-ზე, ის კი არა 14-ზე. ადამიანები 20-25 წლისთვის აღწევენ მოწიფულობას. გამოდის, რომ ჩვენი სიცოცხლე შეიძლება 150-175 წლამდე გაგრძელდეს. მაინც რა გვემართება? მაშინ, როდესაც გვეჩვენება, რომ ადამიანი სიცოცხლით არის სავსე, კარგი გონებრივი მონაცემებით გამოირჩევა და მორალურადაც კარგად გრძნობს თავს, მისი ფიზიკური მდგომარეობა გაუარესებას იწყებს.

სამწუხაროდ, ადამიანის ორგანიზმში მიმდინარეის სტრუქტურული და ფუნქციონალური მოშლილობის მეძანიზმი, რომლებიც დაბერებას იწვევს, ჯერ კიდევ არ არის საკმარისად შესწავლილი. ის კი სავსებით ნათელია, რომ სიბერემორეულ უჯრუდებში ნელდება ნივთიერებათა შიდაუჯრედული ცვლა, ხოლო უჯრედოვანი გარსი კარგავს მოქნილობას და გარემომცველ უჯრედებთან ნივთიერებათა მიმოცვლის უნარს. იმავდროულად უჯრედი გაუწყლოებას განიცდის, მასში სხვადასხვა „ნარჩენების“ დაგროვება იწყება, ხოლო უჯრედის გარემომცველი შემაერთებელი მოქნილი ქსოვილი მაგარ, მტკიცე ქსოვილად გადაიქცევა. პროცესი იმგვარად მიმდინარეობს, რომ ძველი უჯრედების რაოდენობის ზრდასთან ერთად ახალი (ახალგაზრდა) უჯრედების რაოდენობა კლებულობს და იმავდროულად მათი ხარისხი უარესდება.

ცვლილებები ყველა ორგანოსა და სისტემაში ხდება. მაგალითად, სახსრებში იწყება ხრტილოვანი ქსოვილის ცვლა. სიცოცხლის 30-სა და 40 წელს შორის ძვლები იწყებს კალციუმისა და ცილების დაკარგვას. უმნიშვნელოდ მცირდება კუნთების ძალაც. უფრო ცხადი ხდება სისხლძარღვთა ცვლილებები: მათი კედლები კარგავს ელასტიურობას, მატულობს სისხლძარღვთა კედლებში ქოლესტერინის დალექვის საშიშროება. დაწყებული 50 წლიდან, უარესდება კანისა და თმების მდგომარეობა.

თუ ადამიანი ნაკლებად მოძრაობს, არ ეწევა ორგანიზმის გაწმენდას წიდებისა და სხვადასხვა მავნე ნივთიერებებისგან, ეძალება ალკოჰოლს, თამბაქოს, მაშინ ის ნაადრევი დაბერებისა და დაავადებათა განვითარების ჯგუფში იმყოფება. ასეთ ადამიანებს გევრად უფრო ადრე გამოაჩნდებათ დაბერების ნიშნები, რომლებიც დღითი დღე ძლიერდება და ფიზიკური და ინტელექტუალური ძალების გამოფიტვით ვლინდება.

ითვლება, რომ დაბერება შეუქცევადი პროცესია. არადა, სურვილის შემთხვევაში თითოეულ ადამიანს შეუძლია ამ პროცესში ჩარევა და მისი შეჩერება. ზოგისთვის ზოგ მავნე ჩვევაზე უარის თქმაც კმარა, სხვებმა კი ძირეულად უნდა შეიცვალონ ცხოვრების წესი. მთავარია, თავად განვეწყოთ დღეგრძელობისთვის და ყოველდღიურად ვიზრუნოთ ჯანმრთელობის გაკაჟებაზე.

რა თქმა უნდა, ის, ვინც ამ გზას აირჩევს, ფსიქოჰიგიენას, რაციონალურ კვებას, ფიზიკურ ვარჯიშებს, გამაჯანსაღებელ სირბილსა და გაკაჟებას ვერ ასცდება, თანაც მას მავნე ჩვევებზე უარის თქმა და პროფილაქტიკური ღონისძიებების გატარებაც მოუწევს.

ამასთან, გვინდა შეგახსენოთ, რომ არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს თქვენს ასაკს. სიცოცხლის გახანგრძლივების მიზნით ჯანმრთელობაზე ზრუნვის დაწყება არასდროს არის გვიან. ხანდაზმული ადამიანები მიეჩვევენ იმას, რომ ყველა ასაკობრივი ცვლილება ისე უნდა აღიქვან, როგორც ცხოვრებისეული კანონზომიერება. ვთქვათ, გტკივათ ზურგი, ფეხები, თქვენ ამას ყურადღებას არ აქცევთ, რადგან ყველაფერს ასაკს მიაწერთ. ხერხემალი მოგეხარათ, სახსრები შეგიშუპდათ — ესეც წლების ბრალია. თუ მაინც გადაწყვეტთ და ექიმს მიაკითხავთ, ის ხელებს გაშლის და აგიხსნით: „რას იზამთ, თქვენ ხომ 20 წლის აღარ ხართ!“

სინამდვილეში მთლად ასე არ არის. მოსკოვის ნატუროპათიის ინსტიტუტში კარგა ხანია გულმოდგინედ სწავლობენ ადამიანის ორგანიზმის დაბერების პროცესებს. სადღეისოდ ინსტიტუტის თანამშრომლები რიგ თანმიმდევრულ ეტაპებს გვთავაზობენ. ყოველი მათგანი მორიგი საფეხურია გედნიერებისა და დღეგრძელობის მწვერვალისკენ. სულ 15 ასეთი ეტაპია. ამ საფეხურების დაძლევის და თითოეულ მათგანზე შემოთავაზებული პროგრამების ათვისების და მიხედვით თქვენ მთავარი მიზნისკენ — ახალგაზრდობის გახანგრძლივებისა და დღეგრძელობისკენ იქნებით მიმართული. ასე რომ, ყოჩაღად! შეი[illegible] გებ[illegible] ვალ[illegible]

АРГУМЕНТЫ И ФАКТЫ

◎ იყავით ყურადღებით!

მაინც რამდენი უნდა გვეძინოს?

ამ შეკითხვაზე ზუსტი პასუხი მეცნიერებას აქამდე არა აქვს. ალბათ ყველასთვის ერთიანი ნორმა, უბრალოდ, არც არსებობს. იაპონელ ექიმთა ჯგუფმა ნაგოის უნივერსიტეტში მასშტაბური გამოკვლევა ჩაატარა და შეეცადა გარკვევას, თუ როგორია ძილის ხანგრძლივობის გავლენა ჯანმრთელობასა და დღეგრძელობაზე.

თურმე ყველაზე ჯანმრთელნი ისინი არიან, ვისაც დღე-ღამეში სძინავს ექვსნახევარი საათიდან შვიდნახევრამდე. სიკვდილიანობის დონეც იმათთან ყველაზე დაბალი აღმოჩნდა. ქრონიკული ძილნაკლულობა კი სერიოზული რისკ-ფაქტორი ყოფილა: იმათთან, ვისაც 4,5 საათზე ცოტა ეძინა, სიცოცხლის ხანგრძლივობა საშუალოდ 1,6-ჯერ შემცირდა.

ეს მონაცემები სავსებით კანონზომიერი და ადვილად ასახსნელია: სრულფასოვანი დასვენების მიუღებლად ორგანიზმი უფრო ჩქარა ამოწურავს თავის რესურსებს. გაცილებით გასაკვირი სხვა რამეა: „მძინარანი“ კიდევ მეტ რისკს სწევენ. მოკვეთილი მონაცემების თანახმად, რეგულარული ხანგრძლივი ძილი (დღე-ღამეში 9,5 საათზე მეტიძ სიცოცხლეს 1,7-1,9-ჯერ ამოკლებს. „გრძელი“ ძილის მოყვარულთა შორის მაღალი სიკვდილიანობის მიზეზების ახსნა ჯერაც ვერ მოხერხდა.

ბევრი მეცნიერი ფიქრობს, რომ თავისთავად ძილის ხანგრძლივობა არც ისე მნიშვნელოვანია და მეტ წილად ინდივიდუალურია. ჯანმრთელობაზე გაცილებით უფრო არსებით გავლენას ახდენს ძილის ხარისხი, კერძოდ, შიგა „ბიოლოგიური საათების“ მიდევნება. ყოველ ჩვენგანს აქვს თავისი გენეტიკურად ჩამოყალიბებული რიტმი ძილისა და მღვიძარებისა (ამიტომაც არსებობს საყოველთაოდ ცნობილი დაყოფა „ტოროლებად“ და „ბუებად“ ძ. ამ რიტმის გატეხვას ხშირად მივყავართ ბევრი სისტემის (გულ-სისხლძარღვთა, ნერვულისა, ენდროკრინულისაძ მუშაობაში შეფერხებებამდე. ეს ერთობ რთული პროცესია, რომლებსაც შეისწავლის სპეციალური მეცნიერება ქრონობიოლოგია.

შეეცადეთ, რომ აუცილებლობის გარეშე არ დაარღვიოთ ცხოვრების ჩვეული რიტმი, არ შეუცვალოთ ადგილები ღამესა და დღეს, მოასწროთ გამოძინება. ხოლო თუ რამდენი საათის ძილი სჭირდება ყოველ ჩვენგანს, ამას საღი აზრი და გუნება გვიკარნახებს — ორგანიზმი ხომ ყოველთვის იძლევა სიგნალს აშკარა ძილნაკლებობაზე შრომის უნარიანობის მკვეთრი დაძვეითებით, უხასიათობით, მძინარობით. ამ სიგნალის მიყურადღებაა მხოლოდ საჭირო.

◎ ფეხბურთი

ვითომ გვეშველა?!

აწეული ტონი, პატრიოტიზმსა და ეროვნული დროშის ღირსებაზე საუბარი, ბოლოს-დაბოლოს, თავმოყვარეობის გალვიძება. ეტყობა, ეს ისეთი კომპონენტებია, კლაუს ტოპმიოლერმა რომ მოიხმო „ჯვაროსანთა“ მიერ მალტაზე წაგებული ზედიზედ ორი მატჩის შემდეგ. შოკური თერაპიის მაგვარმა ზომამ ლოკალური წარმატება უკვე მოიტანა – მასპინძლებთან სამთა ტურნირის ფინიშზე მოპოვებულმა გამარჯვებამ – 2:0 (მარცვალაძე, რ. გოცირიძე თმახუჭუჭა გერმანელი მწვრთნელის სადებიუტო ასპარეზობაში ასე თუ ისე მისაღები შედეგი – მეორე ადგილი კი მოგვიტანა, მაგრამ როგორ ჩამოვიცილებთ იმ ლაქას, მოლდოველ ახალგაზრდებთან ფიასკო (1:5!ძ რომ ჰქვია? სხვათა შორის, „ტოპის“ კრებულს კუნძულებთან თამაშში ხიზანიშვილი და ასათიანი აკლდნენ, რომლებმაც დისკვალიფიკაცია წინა შეხვედრაში მინდვრიდან გაძევებით დაიმსახურეს, თუმცა მიზანს ულიდერებოდაც მიაღწია. და ბოლოს – ტრადიციის ერთგულება ქართველებმა კიდევ ერთხელ დაამტკიცეს – ამჯერად მინდვრიდან კანკავა გააძევეს.

საქართველოს ნაკრების შემადგენლობა: რევიშვილი, მჭედლიშვილი (გჟალავაძ, ღვინიანიძე, ცქიტიშვილი, ფოფხაძე, განუგრავა, კანკავა, კობიაშვილი, მუჯირი (მახარაძე, რ. გოცირიძე (ჭელიძე, მარცვალაძე.

* * *

ამხანაგური მატჩები: რუსეთი-ბრაზილია 0:1, ხორვატეთი – არგენტინა 3:2, ინგლისი – ურუგვაი 2:1, საფრანგეთი – სლოვაკეთი 1:2, ესპანეთი – კოტ დივუარი 3:2, ჰოლანდია-ეკვადორი 1:0, თურქეთი-ჩეხეთი 2:2, შოტლანდია – შვეიცარია 1:3, იტალია – გერმანია 4:1, უელსი – პარაგვაი 0:0, ტუნისი – სერბეთი 0:1, ირანი – კოსტა რიკა 3:2, კორეა – ანგოლა 1:0, ალბანეთი – ლიტვა 1:2, აშშ – პოლონეთი 1:0, საუდის არაბეთი – პორტუგალია 0:3, ირლანდია – შვედეთი 3:0, მაკედონია – ბულგარეთი 0:1, კვიპროსი – სომხეთი 2:0, სლოვენია – რუმინეთი 0:2, ფინეთი – ბელორუსია 2:2, ისრაელი – დანია 0:2, სენეგალი – ნორვეგია 2:1, ყაზახეთი – საბერძნეთი 0:2, ჩრდ. ირლანდია – ესტონეთი 1:0, ავსტრია – კანადა 0:2.

◎ ჩვენებური

„საცხოვრებლად ეგებ იტალიაში დავრჩე“

იტალიის სუპერკლუბის „მილანის“ მცველი და საქართველოს ეროვნული ნაკრების კაპიტანი ამას წინათ თბილისში გახლდათ, ოჯახურ წრეში სტუმროგდა. „Собеседник“-ის ჟურნალისტთან ამ საუბრის დროს მან ჯერ კიდევ არ იცოდა საშინელი სიმართლე ძმის, ლევანის შესახებ...

– იქ თავს მყუდროდ ვერა გრძნობთ?

– სულაც პირიქით. იტალიაში იმდენად კარგად ვარ, რომ შეიძლება საცხოვრებლად დავრჩე საფეხბურთო კარიერის დამთავრების შემდეგაც...

– გიფიქრიათ ამაზე?

– თებერვალში 28 წლისა ვხდები. „მილანთან“ კონტრაქტი, მართალია, გავაგრძელე 2010 წლამდე, მაგრამ მომავალზე ახლავე მმართებს ზრუნვა... გასულ ზაფხულს ქოზულეთში სასტუმრო ვიყიდე და რემონტიც დავიწყე. აჭარაში, დარწმუნებული ვარ, რამდენიმე წლის მერე ყველაფერი ისე იქნება, როგორც ანტალიაში.

– კახა, ფეხბურთისგან როგორ ისვენებთ?

– ტელევიზორს ვუყურებ, კომპიუტერთან ვზიავარ, მეგობრებთან ერთად რესტორნებში დავდივარ. ავტომობილი ჩემი ძველი გატაცებაა. მართვა 12 წლისამ ვისწავლე მამის ძველ „ვოლგაზე“ და მას აქეთ უავტომანქანოდ ვერც წარმომიდგენია თავი.

– დაოჯახებას არ ჩქარობთ?

– დედაჩემის დიდი სურვილის მიუხედავად, ეს საკითხი დღის წესრიგში ჯერ არ შემოტანია.

– ამბობენ, თითქოს რომანი გაქვთ იტალიის პრემიერის, სილვიო ბერლუსკონის ქალიშვილთან.

– ჩვენ მხოლოდ მეგობრები ვართ. დროდადრო სხვადასხვა თავშეყრაზე ვხვდებით. ბატონი სილვიო ხომ „მილანის“ პრეზიდენტიც არის... დანარჩენი ჟურნალისტების მონაგონია...

მოამზადა
ლუკა გიორგაძემ

◎ ჟიულდო

პრალაში იჭიდავებენ

ხვალ და ზეგ ჩეხეთის დედაქალაქი ძიუდოისტთა დიდ საერთაშორისო ტურნირს უმასპინძლებს. საქართველოს ნაკრების თავკაცმა შოთა ხაბარელმა პრალაში საასპარეზოდ, 90 კილოგრამი წონითი კატეგორიის გარდა, ყველა წონაში ორ-ორი უძლიერესი ფალავანი წაიყვანა. საქართველოს სპორტულ ღირსებას დაიცავენ ნესტორ ხერგიანი და ვახტანგ ხოსიტაშვილი (60ძ, ზაზა კედელაშვილი და მინდია ხომიზური (66ძ, დავით ძევხიშვილი და დავით მარგოშვილი (73ძ, გრიგოლ მამრიკიშვილი და გიორგი გაინდურაშვილი (81ძ, ირაკლი ცირეკიძე (90ძ, გიორგი ყიზილაშვილი და რევაზ ჩიკოიძე (100ძ, ლაშა გუჯეჯიანი და ზვიად ხანჯალიაშვილი (მძიმე წონაძ.

ოლიმპიურ ჩემპიონ ზურაბ ზვიადაურსაც (90 კგ.ძ უნდა ეჭიდავა პრალის ტურნირზე, მაგრამ ორიოდე კვირის წინ მინიოპერაცია გაიკეთა და ფიზიკური კონდიციების აღდგენა ვერ მოასწრო. ევროპის ჩემპიონატის წინათ აპრილში იგი, ალბათ, ლისაბონის ტურნირზე იჭიდავებს და იქ გადაწყდება, კონტინენტის პირველობაზე გამოვა თუ არა.

ლექსო ცინცაძე

◎ მუნდიალ – 2006

განვაგრძობთ მომავალი მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალისტთა წარდგენას

18. შვეიცარია

შვეიცარიის ნაკრები სამჯერ (1934, 1938, 1954ძ იყო მსოფლიო ჩემპიონატის მეოთხედფინალისტი, შემდეგი 40 წლის განმავლობაში კი ამ გუნდს რაიმე წარმატება არა ჰქონია. ბუკმეკერების ფსონი დღეისათვის 81.00.

მას შემდეგ, რაც უცხოელი მწვრთნელების ხელმძღვანელობით შვეიცარიის ნაკრები ევროპული თუ მსოფლიო ჩემპიონატების შესარჩევ შეჯიბრებებში ვერაფერს გახდა, მილებული იქნა, როგორც ჩანს, სწორი გადაწყვეტილება – მას სათავეში ჩაუყენეს ადგილობრივი სპეციალისტი. კობი კუნი ახლა 62 წლისაა. მან უკვე მოიპოვა ორი თვალსაჩინო წარმატება: ჯერ იყო და გუნდი ევროპის 2004 წლის ჩემპიონატის ფინალში გაიყვანა, შემდეგ კი მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზეც. ექსპერტების აზრით, კუნი სწორად მოიქცა, როცა გუნდი გააახალგაზრდავა და დაეყრდნო პერსპექტიული ფეხბურთელების ჯგუფს.

ახლანდელ ნაკრებში დიდ როლს ასრულებს 28 წლის ნახევარმცველი იოჰან ფოგელი. მას აქვს ევროპის ჩემპიონატის ფინალში თამაშის გამოცდილება, მაგრამ მსოფლიო პირველობის დასკვნით რაუნდში პირველად მოუხდება გამოსვლა.რა თქმა უნდა, მომავალ უმნიშვნელოვანეს შეჯიბრებაში ფოგელი კობი კუნის ერთადერთი იმედი არ არის – გამოირჩევიან აგრეთვე სენდეროსი, კაბანიასი, გიგაძსი, ვიკი, [illegible]

◎ ასეც ხდება

ფეხბურთელი – ჯურნალის ფასად

ჩვენს დღევანდელობაში რაღა არ ხდება. თუნდაც ფეხბურთელი, ჩვეულებრივი ნივთივით, შესაძლოა, იყიდო და გაყიდო, მისი ყოველგვარი თანხმობის გარეშე...

სწორედ ასე დაემართა რუმინეთის ჩემპიონატის მეორე დივიზიონის კლუბის „არადის“ ფეხბურთელს მარიუს ჩოარეს. ის კლუბის ხელმძღვანელობამ 15 კილოგრამ ღორის ხორცად მიჰყიდა მეოთხე დივიზიონის გუნდს „რეგალ ხორიას“.

კლუბმა დაპირებული ხორცი კი გადაიხადა, მაგრამ ფეხბურთელი ვერ მიიღო, რადგან მარიუსმა „ფეხი დაჰკრა“ და ესპანეთში სამუშაოდ წავიდა.

„რეგალ ხორიას“ მარტო ფეხბურთელს კი არ მისტირის, არამედ ხორცსაც, რომლითაც გუნდს მთელ კვირას გამოჰკვებავდა.

◎ ორგიტაზეა

ავტომრგოლის ახალი სატრფო

დიახ, ახალი სატრფო გაიჩინა „ფორმულა-1“-ის ყოფილმა მრგოლმა ედი ირვაინმა – ის ცნობილი მსახიობი და მოდელი პამელა ანდერსონია. ბოლო დროს ამ წყვილს ძალზე ხშირად ხედავენ ერთად.

ამ დღეებში მათ მეგობრებისთვის სალამო გამართეს ლოს-ანჟელესის ერთ-ერთ სასტუმროში. თურმე ისინი ძალზე ბედნიერად გამოიყურებოდნენ.

სულ ცოტა ხნის წინათ კი პამელა აპირებდა მესამედ მისთხოვებოდა ყოფილ ქმარსა და თავისი ორი შვილის მამას, მუსიკოსს ტომი ლის, რომელმაც

ერთი შავი და ორი ნაცრისფერ ბრილიანტებიანი ბეჭედი გაუგზავნა. თუმცა საძმე ქორწილამდე ალარ მისულა.

ინგლისელი ფანები — ნუ იმღერებთო!

ფეხბურთის ინგლისელი გულშემატკივრების ამბავი ხომ მოგეხსენებათ – ამ ძვეყნის ნაკრების თამაშის დროს ნებისმიერ ძვეყანაში მათ შემოსევას შიშით ელიან. ასეა ახლაც – გერმანიაში მომავალი მსოფლიო ჩემპიონატის წინ.

რათა თავი დაიზღვიონ მოსალოდნელი ინციდენტებისაგან, ინგლისში, მთავრობის მიერ გამოყოფილი ფულით სპეციალურად გამოუშვეს სახელმძღვანელო „მეგზური გერმანიაში ინგლისელი გულშემატკივრებისთვის – 2006“, რომელიც მოუწოდებს ფეხბურთის ფანებს გერმანიაში კორექტულად მოქცევისკენ.

გერმანიაში ჩასვლას იმდენი ბრიტანელი გულშემატკივარი აპირებს, რომ მათ რიცხოვრივად მხოლოდ თავად გერმანელები თუ აჯობებენ. როგორც ინგლისის საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელმა და თანაც „ტოტენჰემის“ გულშემატკივარმა, ლორდმა ტირისმანმა განაცხადა, თუკი ინგლისის ნაკრები ჯგუფიდან შემდეგ ეტაპზე გავა, მაშინ ფინალურ მატჩებზე გერმანიაში სულ ცოტა 100 ათასი ინგლისელი გულშემატკივარი ჩავა.

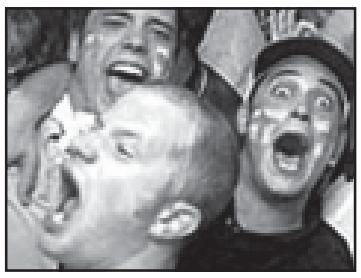

სხვათა შორის, სახელმძღვანელოში შეტანილია გერმანული ფრაზები მსაჯთა შეურაცხყოფისთვის, მაგალითად, „მსაჯო, ჩვენ ვიცით, სად დგას შენი მანქანა“ ან კიდევ „გვერდით მსაჯს სათვალეები სჭირდება“.

◎ მსოფლიო პირველობა ჭადრაკში

უზარმაზარი ინტერესი მერვედფინალისადმი

მსოფლიოს 2005 წლის ჩემპიონატის შედეგების თანახმად, რომელიც სან-ლუისში გაიმართა, 2007 წლის პირველობაზე პერსონალურად მიწვეული არიან ვესელინ ტოპალოვი (ახლანდელი მსოფლიო ჩემპიონი), ვიშვანათან ანანდი, პეტრე სვიდლერი და ალექსანდრ მოროზევიჩი. რახან მომავალ მსოფლიო ჩემპიონატშიც 8 დიდოსტატი (ორწრედ) ითამაშებს, ამ ოთხეულს უნდა დაემატოს შესარჩევ შეჯიბრებებში გამარჯვებული კიდევ ერთი ოთხეული.

ვინ?

ფიდემ უკვე გამართა იმ 16 დიდოსტატის წილისყრა, რომლებიც მომდევნო შესარჩევ შეჯიბრებებში მიიღებენ მონაწილეობას. გადავხედოთ ამ 8 წარმოქმნილ წყვილს.

მსოფლიო თასის უკანასკნელ გათამაშებაში გამარჯვებული **ლევონ არონიანი** (სომხეთი, 2752 ქულით მეოთხეა მსოფლიო „რეიტინგ-ლისტში“) ხვდება ვუნდერკინდ **მაგნუს კარლსენს** (ნორვეგია, 2625). ყოველგვარი გადაჭარბების გარეშე უნდა ითქვას, რომ ყმაწვილმა ნორვეგიელმა ახლა საჭადრაკო საამქროში განსაკუთრებული პოპულარობა მოიხვეჭა. მას უამრავი ქომაგი ჰყავს. სულ ახლახან კარლსენმა ვეიკ-ან-ზეეს მეორე კატეგორიის ტურნირში 1-2 ადგილები გაიყო და გაისად უკვე ძირითად, სუპერტურნირში უნდა ითამაშოს. რა არის მოსალოდნელი არონიან-კარლსენის 6-პარტიიან მატჩში? შეიძლება ასე ვთქვათ – ყველაფერი! 23 წლის არონიანმა უკვე დიდი გამოცდილება შეიძინა, მაგრამ კარლსენს ხომ უკეთესი შედეგები აქვს, რომელიც მის ასაკში თვით ფიშერს (!) ჰქონდა. ერთი სიტყვით, ეს იქნება მეტისმეტად საინტერესო ორთაბრძოლა.

პეტერ ლეკო – მიხაილ გურევიჩი. მას შემდეგ, რაც ლეკომ (2740 კინალამ მოიგო მატჩი მსოფლიო პირველობაზე ვლადიმირ კრამნიკთან, მისი საქმეები მოულოდნელად სულ უბან-უკან წავიდა. მთელი 2005 წლის მანძილზე უნგრელი მოჭადრაკის შედეგები მკვეთრად გაუარესდა. ამის მიუხედავად, მას მაინც უნდა მიენიჭოს წინასწარი უპირატესობა მიხაილ გურევიჩთან (2633), ყოფილ ხარკოველთან, რომელიც ახლა გელბიის №1 მოჭადრაკეა (სხვათა შორის, ამავე ქვეყანაში ახლა ძალითმეორეა ქართველი დიდოსტატი **სანდრო დგებუაძე**).

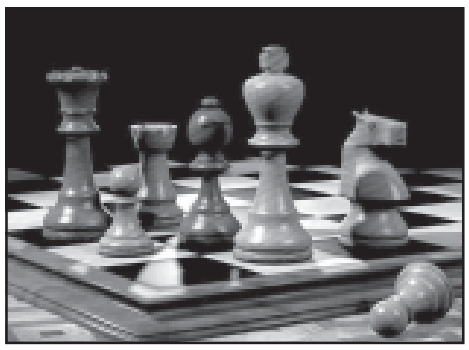

ძალიან ძნელია გამოიცნო **რუსლან პონომარიოვისა** (უკრაინა, 2723) და **სერგეი რუბლევსკის** (რუსეთი, 2665) მატჩის შედეგი. მას შემდეგ, რაც არ შედგა პონომარიოვის მატჩი გარი კასპაროვთან, უკრაინელი გარკვეულ დეპრესიას განიცდიდა, ერთხანს არსად თამაშობდა, მაგრამ გასული წლის მიწურულს, შეიძლება ითქვას, მკვდრეთით აღდგა და მსოფლიო თასზე მეორე ადგილი დაიკავა. თავის მხრივ, ახლა ჩინეგულად თამაშობს რუბლევსკიც, რომელმაც დეკემბერში რუსეთის სუპერჩემპიონატში პირველი ადგილი დაიკავა.

ბორის გელფანდს (ისრაელი, 2723) ექსპერტები უპირატესობას ანიჭებენ **რუსტამ კასიმჟანოვთან** (უზბეკეთი, 2670) შეხვედრაში. გელფანდი არაერთხელ მონაწილეობდა მსოფლიო ჩემპიონობის პრეტენდენტთა მატჩებში, რაც თავისთავად გევრს ნიშნავს. კასიმჟანოვი 2004 წელს მსოფლიო ჩემპიონი გახდა ფიდეს ვერსიით, რისთვისაც უზბეკეთის მთავრობამ „ემირ თემურის“ (თემურლენგის) ორდენითაც კი დაჯილდოვა, მაგრამ მას შემდეგ რაიმე წარმატება უკვე აღარ ჰქონია. იგი მხოლოდ 26 წლისაა და გელფანდზე 11 წლით უმცროსია.

ეტიენ ბაკრო – გატა კამსკი. მეტად საინტერესო წყვილია. ვილა აღარ ამეცადინებდა 23 წლის ფრანგს (2717 – პოლუგაევსი, სპასკი, კრამნიკიც კი. შედეგებიც საიმედოა – ახლა ბაკრო მსოფლიოში მეცამეტეა. რაც შეეხება პეტერბურგიდან ამერიკის შეერთებულ შტატებში გადაბარგებულ კამსკის (2686), მას სიჭაბუკეში გასაოცარი წარმატებები კი ჰქონდა, მაგრამ ანატოლი კარპოვთან მსოფლიო პირველობაზე მატჩის წაგების შემდეგ საერთოდ დაანება თავი ჭადრაკს. მან ჯერ სამედიცინო განათლება მიიღო, შემდეგ იურისტი გახდა, ჭადრაკს თითქმის ყველასათვის მოულოდნელად დაუბრუნდა და ახლა დაკარგულის ანაზღაურებას ცდილობს. კამსკი 10 წლის დაკარგვის მიუხედავად მაინც ითვლება აშშ-ს № 1 მოჭადრაკედ. კვლავინდებურად მეტად შეუპოვრად თამაშობს, აი, თეორიული მომზადების მხრივ კი აშკარა ხარვეზები აქვს.

ალექსანდრ გრიშჩუკს (რუსეთი, 2717) უპირატესობას ანიჭებენ მის თანამემამულე **ვლადიმირ მალახოვთან** (2694 – მეტად ემოციურ, საინტერესო, მაგრამ აშკარად არასტაბილურ მოჭადრაკესთან.

იყო დრო, როცა იუდით პოლგარის მშობლები სერიოზულად ფიქრობდნენ, რომ მათი შვილი შეიძლებოდა მსოფლიო ჩემპიონი გამხდარიყო... ვაჟთა შორის, იუდითმა მართლაც ითამაშა მსოფლიო პირველობაზე სანლუისში, უკანასკნელ ადგილზე გამოვიდა, მაგრამ ბრძოლაზე არასოდეს აუღია ხელი. ახლა **პოლგარი** (2711, მისთვის უაღრესად უხერხულ მეტოქეს **ევგენი ბარეევს** (რუსეთი, 2698) უნდა შეხვდეს. რა თქმა უნდა, იუდითი კოეფიციენტების ცხრილში დიდი ზარალის მიუხედავად, ისევ უსწრებს ბარეევს, მაგრამ აძლევს კი ეს ბარემოება უნგრელს რაიმე უპირატესობას? ეტყობა, არავითარს.

ის, რომ **ალექსეი შიროვი** (ესპანეთი, 2709). **მაიკლ ადამსს** (ინგლისი, 2707) შეხვდა, ეტყობა, არც ერთს გაუხარდა და არც მეორეს. აქტიური კომბინაციური სტილის რიგელი „ესპანელი“, ცხადია, შეუტევს „ოგოგად“ წოდებულ ადამსს, მაგრამ ინგლისელს ხომ შიროვზე უფრო ძლიერი მოიერიშეებიც მოუგერიებია...

გივი გამრეკელი

◎ ორგიტაზეა

ოქროს ბუცისთვის იბრძვიან

თანდათან სულ უფრო დაძაბული ხდება საუკეთესო გომბარდირის პრიზზე „ოქროს ბუცისთვის“ ბრძოლა, რომელსაც ევროპის სპორტულ გამოცემათა ასოციაცია (ESM) აწყობს.

ჯერჯერობით ლიდერობს **ლუკა ტონი** – ფეხბურთელი იტალიის „ფიორენტინადან“. მას 44 ქულა აქვს (22 გოლი გამრავლებული ეროვნული ჩემპიონატის კოეფიციენტზე), მეორე ადგილზე, 41 ქულით ესტონელი ტარმო ნეზველოა (TFMK), მესამეზე – **რუდ ვან ნისტელროი** („მანჩესტერ იუნაიტედი“ – 38 ქულა.

ანდრეი შევჩენკო „მილანიდან“ და ჰოლანდიური **აზ**-ის ქართველი ლეგიონერი **ზოთა არველაძე** 30-30 ქულით მეცხრე ადგილს ინაწილებენ.

* * *

ამავე დროს ESM-ამ ტრადიციულად გამოაქვეყნა ფეხბურთში ეროვნული ჩემპიონატების შედეგების მიხედვით ევროპის სიმბოლური ნაკრები თებერვლისთვის.

მასში შევიდნენ: **ჩეხი** („ჩელსი“ – 3 ხმა), **მეკსესი** („რომა“ – 6), **ლუიზაუ** („ბენფიკა“ – 3), **პუიოლი** („ბარსელონა“ – 3), **მანჩინი** („რომა“ – 7), **ბალაკი** („ბავარია“ – 6), **პეროტა** („რომა“ – 3), **მესი** („ბარსელონა“ – 9), **რუნი** („მანჩესტერ იუნაიტედი“ – 4), **ვილია** („ვალენსია“ – 4), **უტაკა** („რენი“ – 3).

ახალ პროფესიას ითვისებს

სულ ცოტა ხნის წინათ კარგად ცნობილი გერმანელი მოცურავე ძალი ფრანცისკა ვან ალმსიკი ახალ პროფესიას ითვისებს. შარშან, თავისი სპორტული კარიერის დამთავრების შემდეგ მან ბედი ჟურნალისტიკაში სცადა. გაზეთებში ცოტა რომ წაიმუშავა, ფრანცი ამბერიდან RTL-ის რეპორტიორი გახდა და „ფორმულა-1“-ს გააშუქებს. მისი დებიუტი 12 მარტს, „ბაჰრეინის გრან-პრიზე“ შედგა.

თავის კარიერაში ფრანცისკა 18-ჯერ გახდა ევროპის ჩემპიონი, უამრავი ოლიმპიური ჯილდოც მოიპოვა, თუმცა, „ოქრო“ არ მოუგია. ამავე დროს გერმანელმა ლამაზმანმა მოდელის კარიერაც წამოიწყო.

„მე ბევრი რამ ვიცი ავტორბოლეებზე, – თქვა ფრანცისკამ, – მაგრამ სპორტსმენებთან ურთიერთობისთვის ექსპერტიც უნდა ვიყო. მე მაინტერესებს, თუ როგორია მიხაელ შუმახერის მოტივაცია, ყველაფერს რომ მიაღწია, რაც მოისურვა. საერთოდ, ამ ადამიანთან გასაუბრება ძალზე საინტერესო იქნებოდა“.

ფრანცის ეეჭვება, რომ ბოლიდის მართვას შეძლებს, მაგრამ მაინც ვცდიო.

◎ ფრენბურთი

„ნინომ“ „შევარდენს“ აჯობა

თბილისის მერიის სპორტის საქალაქო სამსახურის (უფროსი გია უდესიანი) ინიციატივით ფრენბურთელ გოგონათა დედაქალაქის ღია პირველობა გაიმართა. შეჯიბრებაში 12 კოლექტივი მონაწილეობდა. შესანიშნავად იასპარეზა გუნდმა „ნინომ“, რომელმაც ყველა მეტოქეს, მათ შორის ფინალში „შევარდენს“ სძლია – 3:1.

მესამე ადგილისთვის ერთმანეთს „ორბი“ და „მერცხალი“ შეხვდნენ. დაძაბული ორთაბრძოლა „ორბის“ ფრენბურთელთა გამარჯვებით (3:2) დამთავრდა.

პრიზიორები შესაბამისი ხარისხის მედლებითა და ფასიანი საჩუქრებით დაჯილდოვდნენ. ტურნირის საუკეთესო მოთამაშეებს ნინო ლომიძეს („ნინო“), მაშა გოლოშაპოვას, თამარ კოროშინაძესა (ორივე – „შევარდენი“) და ნათია ბანძელაძეს („ორბი“) სამახსოვრო პრიზები გადაეცათ.

გიორგი გაგუა

სურათზე: ტურნირის გამარჯვებული „ნინო“.

რობერტ ბაგოიანის ფოტო.

◎ იქნებ არ იცით

ბილეთები დაიტაცეს

კრივის მოყვარულებმა იციან, რომ 22 აპრილს გერმანიაში, მანჰეიმის რინგზე უნდა გაიმართოს მძიმე წონის მოკრივეების – უკრაინელი ვლადიმერ კლიჩკოსა და IBF ვერსიის ჩემპიონის, ამერიკელი კრის ბერტის ორთაბრძოლა.

გასაყიდად უკვე გამოიტანეს ამ შეხვედრის 14 ათასივე ბილეთი. რაც გულშემატკივრებმა 48 საათში დაიტაცეს.

როგორც ამბობენ, გერმანიაში კრივის მატჩის ბილეთებზე ასეთი აჟიოტაჟი სარეკორდოა.

მომღერალი ფეხბურთის კლუბს ყიდულობს

ბრიტანელთა პოპ-კერპი რობი უილიამსი ინგლისის მესამე დივიზიონის საფეხბურთო კლუბის „პორტ-ვეილის“ მოწილე გახდა. სტოუკ-ონ-ტრენტში გაზრდილი მომღერალი ბავშვობიდან ძომაგობდა ამ გუნდს. ხოლო თუ ახლა რამდენი გადაიხადა მის შესაძენად, არ აცხადებენ.

„თუმცა არ შემიძლია „ვეილის“ მატჩებზე ხშირი სიარული, მაგრამ ეს ნაბიჯი ნიშნავს, რომ ჩემი გული ისევ მასთანაა, მე ისევ მისი ერთგული გულშემატკივარი ვარ, – აცხადებს უილიამსი, – ძალზე მინდა მის მომავალზე გავლენის მოხდენა!!

ოღონდ გერმანელებს ნუ დაამარცხებთო...

ლათინური ამერიკის ქვეყნებში ტურნეს დროს ფეხბურთში 2006 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე ფრანც ბეკენბაუერი კოსტა-რიკის დედაქალაქ სან-ხოსეში ჩავიდა.

სწორედ ამ ქვეყნისა და გერმანიის ნაკრებების მატჩით გაიხსნება 9 ივნისს მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალური ტურნირი.

ბეკენბაუერის თქმით, კოსტარიკელები კმაყოფილნი უნდა იყვნენ კენჭისყრით – პირველი გახვიდე მსოფლიო ჩემპიონატის მინდორზე, ყოველი ნაკრებისთვის მთელი პლანეტის წინაშე თავის გამოჩენის დიდებული შესაძლებლობაა (როგორც მოელიან, ჩემპიონატის გახსნის მატჩს დაახლოებით ორი მილიარდი გულშემატკივარი ნახავს.

„მინდა, კოსტა რიკის ნაკრებს მსოფლიო ჩემპიონატზე ყველა მატჩის გამარჯვებით დასრულება ვუსურვო, რასაკვირველია, ყველაზე პირველის გარდა, – გაახარა სტუმარმა მასპინძლები.

◎ უმაღლესი სკოლა

მისაღები გამოცდები შარშანდელი სქემით ჩატარდება?

კუთვნილი გრანტი სამასამდე სტუდენტმა ვერ მიიღო

2005 წლის მისაღები გამოცდები ხელის უფლებამ და საზოგადოების ნაწილმა წარმატებული განათლების რეფორმის წარმატებულ ნაწილად აღიარება. თუმცა სპეციალისტთა ერთი ჯგუფის და, ასევე, მათემატიკის ინსტიტუტის მათემატიკურ მეცნიერებათა ორი დოქტორის ალ. ხარაზიშვილისა და ვ. კვარაცხელიას მიერ ჩატარებულმა გამოკვლევებმა ეს შეფასება ეჭვქვეშ დააყენა. დღეს ჩვენ იმ ჯგუფის ერთ-ერთი წარმომადგენელი გელა დოლიძე გვესაუბრება, რომელმაც პირველმა ჩაატარა 2005 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების გამოკვლევა მეცნიერებისა და განათლების სამინისტროს მიერ გამოქვეყნებული, ან მისგან მილებული დოკუმენტების საფუძველზე.

— გატონო გელა, რატომ გაგიჩნდათ 2005 წლის მისაღები გამოცდების შედეგების მიმართ ეჭვი?

— ეჭვი, უწინარესად, იმან დაბადა, რომ რეიტინგული საბოლოო შედეგების ორი სია გამოქვეყნდა. გარდა ამისა, გამოცდების შედეგების შეფასების მეთოდიკა, ე.წ. „სკალირების“ მეთოდი „გამოცდებისა და შეფასების ეროვნული ცენტრის“ მიერ გამოქვეყნებულ დოკუმენტში ძალზე გუნდოვნად და გაურკვევლად იყო ალწერილი. ყოველივე ამან ბევრი კითხვა გააჩინა. ამასთან დაკავშირებით, ჩვენ ჯგუფს გამოცდების პროცესისა და მისი შედეგების შესწავლისა და გაანალიზების სურვილი დაეგადა. ჩვენ ჩათვალეთ, რომ ასეთი ანალიზის ჩატარება აუცილებელია.

— რამდენად იყვნენ ინფორმირებულნი აბიტურიენტები გამოცდების დაწყებამდე გამოცდების ტექნოლოგიისა და მეთოდიკის შესახებ?

— შარშანდელი გამოცდების დროს აბიტურიენტები საერთოდ არ იყვნენ ინფორმირებულნი იმის თაობაზე, თუ როგორ დამუშავდებოდა და გაანალიზდებოდა მათ მიერ მილებული შედეგები, ანუ არ ჰქონდათ ნათელი და გარკვეული ინფორმაცია „სკალირების“ მეთოდზე.

აღსანიშნავია, რომ წლევანდელი გამოცდების ჩატარებაც შარშანდელი დებულების მიხედვით არის დაგეგმილი.

— როგორია თქვენი გამოკვლევის ძირითადი შედეგები და დასკვნები?

— დასკვნები ასეთია: გამოცდები ჩატარდა აბსოლუტურად გაუმჭვირვალედ. არ იყო გამოქვეყნებული საკონკურსო ქულის დათვლის ერთიანი წესი; საკონკურსო ქულის დათვლის შესახებ დებულება გამოქვეყნდა მხოლოდ გამოცდების დამთავრების შემდეგ, პირველად შედეგებთან ერთად. არც ერთ საგანში საკონკურსო ქულის გამოთვლის წესი არ ემთხვეოდა „საერთო რეიტინგულ სიაში აბიტურიენტის ადგილის/განსაზღვრის წესში“ საკონკურსო ქულის დათვლის გამოქვეყნებულ მეთოდს.

შესაბამისად, ჩვენს მიერ დებულების მიხედვით გამოთვლილი საკონკურსო ქულებით მიღებული სიები არ დაემთხვა სამინისტროს მიერ გამოქვეყნებულ სიებს. აღსანიშნავია, რომ ჩვენი ანალიზი დაფუძნებული იყო გამოცდების და შეფასების ეროვნული ცენტრის მიერ გამოქვეყნებულ და მათგან მოპოვებულ ინფორმაციაზე.

— როგორია კონკრეტული რაოდენობრივი შედეგები?

— რაოდენობრივი შედეგები ასეთია: ამ ვოლუნტარისტული გათვლების შედეგად კუთვნილი გრანტი ვერ მიიღო 300-მდე სტუდენტმა, ხოლო სასურველ ფაკულტეტზე ვერ ჩაირიცხა დაახლოებით 2000 აბიტურიენტი. ჩვენ ვაპირებთ სათანადო საგრანტო სიების გამოქვეყნებას.

— რა პრინციპით გაიცა ვაუჩერები?

— ვაუჩერები გაიცა საერთო რეიტინგული სიის პირველ, დაახლოებით 4200 სტუდენტზე. გარდა ამისა, ვაუჩერები გადაეცათ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისთვის დაღუპულთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა შვილებს, მაღალმთიანი და ეკოლოგიური მიგრაციის რეგიონების წარმომადგენლებს სოციალური პროგრამის ფარგლებში. დასახელებული გრანტების გაცემა მოხდა მინისტრის 28 სექტემბრის №468 ბრძანებით, ხოლო 2006 წლის 13 იანვარს №19 ბრძანებით, რომელსაც ხელს მინისტრის მოადგილე აწერს, ხუთ სტუდენტს ჩამოერთვა 28 სექტემბერს მინიჭებული გრანტი და დაენიშნა სხვა ხუთ სტუდენტს. ასეთი რამ არც კანონიერია და არც სამართლიანი.

— დიდი რეზონანსი ჰქონდა საზოგადოებაში მექსიკის საერთაშორისო მათემატიკური ოლიმპიადის გამარჯვებულთა დატოვებას საქართველოს უმაღლესი სასწავლებლების გარეთ. ამაზე რას გვეტყვით?

— მთელ მსოფლიოში მიღებულია, საერთაშორისო ოლიმპიადის არა მხოლოდ გამარჯვებულთა, არამედ მონაწილეთა უგამოცდოდ ჩარიცხვა უმაღლესი სასწავლებლების შესაბამის სპეციალობებზე. საქართველოშიც შარშანდლამდე ასე ხდებოდა. საქმე ის არის, რომ მსოფლიო ოლიმპიადა და ეროვნული გამოცდები დროში დაემთხვნენ და ოლიმპიადის გამარჯვებულებს ფიზიკურადაც არ შეეძლოთ გამოცდებში მონაწილეობა. საქართველოს მეცნიერებისა და განათლების სამინისტრომ გამოიჩინა „პრინციპულობა“ და მსოფლიო ოლიმპიადის გამარჯვებულებს უმაღლეს სასწავლებელში ჩარიცხვის ყველა გზა გადაუკეტა. ნიჭიერი ქართველი ახალგაზრდები მოსკოვის უმაღლეს სასწავლებლებში, მათ შორის მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩარიცხეს და სტიპენდიითა და საერთო საცხოვრებლითაც უზრუნველყვეს.

— ხომ არ იყო დაშვებული სამინისტროს მიერ რაიმე გამონაკლისი ჩარიცხვის პროცედურის დროს?

— მინისტრის 2005 წლის 18 ოქტომბრის №570 ბრძანებით ჩაირიცხა და გრანტი მიეცა პიროვნებას, რომელსაც არც გამოცდებში მიუღია მონაწილეობა და არც უცხო ქვეყნის მოქალაქეების საქართველოს უნივერსიტეტებში ჩარიცხულთა სიაში ფიგურირებს მისი გვარი (მინისტრის ბრძანება №403ძ.

თავისთავად იბადება კითხვა, რა აზრი აქვს ისეთ მისაღებ გამოცდებს, რომელიც საქართველოს გენოფონდს საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლის გზას გადაუკეტავს, ხოლო გაურკვეველი მონაცემებისა და მომზადების პირისათვის კი გზა უგამოცდოდაც ხსნილია?

დალი ქვირია

◎ მხარე

სოფელი მით ძლიერია

სკოლა — გზამკვლევი ორიენტირი

წლევანდელმა ზამთარმა თოვლის საბურველში შემალა ჭიათურის მაღალმთიანეთი. ხვავრიელმა თოვლმა თითქმის სამი მეტრის სიმაღლეზე „აიტანა“ საუბნო და მეზობლებს შორის მისასვლელი გზები სოფელ გეზრულში, რომელიც უკიდურესი დასახლებაა ზემო იმერეთის ზეგანზე.

აძაურები მკაცრ ზამთარს შეჩვეულები არიან და ახლაც ტოლი არ დაუდეს ჭირვეულ გუნებას.

გაიკვალა გზები. კონტაქტი დამყარდა უბნებს შორის და, რაც მთავარია, გზა მივიდა სოფლის საშუალო სკოლასთანაც. სადაც ასამდე გეზრულელი გავშვი სწავლობს.

სკოლის ორსართულიანი, თეთრი შენობა შორიდანვე გზამკვლევ ორიენტირად ჩანს აწ უკვე გამეჩხერებული წაგლის ტყეებიდან.

შარშან იძალეს გეზრულელებმა და განათლებისა და მეცნიერების სამინიტროს მესვეურები თავიანთ სიმართლეში დაარწმუნეს — სოფელში აღდგა დიდი ხნის წინათ გაუქმებული საშუალო სკოლა.

შარშანვე საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა, რომელიც სოციალური და ეკონომიკური ინფრასტრუქტურების რეაბილიტაციის პროექტით ალადგენს და არემონტებს ძირითადად სკოლებს, საბავშვო ბაღებს და ახალგაზრდობის ალზრდის კერებს, გააპირმშვენირა გეზრულის საშუალო სკოლის შენობა. განაახლა მისი ორივე სართული და სახურავი.

სასურველის მიღწევას და საერთო საქმის მადლიანად განხორციელებას სოფლის თავკაცად და სამაგალითოდ ნაგულვები ადამიანების ძალისხმევა სჭირდება.

გეზრულშიც არის ასეთი სამაგალითო ორმოცი წლის კაცი — გოჩა შეყილაძე. იგი 10 წელია სკოლის დირექტორად განიმწესეს თანასოფლელებმა და მისი ხელიდან გამოსულმა სასიკეთო საქმეებმაც თანდათან იმრავლა.

გოჩამ თვითონვე შეცვალა ფანჯრების ძველი ჩარჩოები, კარები, გევრ საკლასო ოთახში იატაკიც დაგო. საქმე ხელეწიფება და როგორც საკუთარ ოჯახს, ისე მზრუნველობს სკოლას და მის შემოგარენს.

— სოფელი მით ძლიერია, როცა ასეთი ადამიანები ჰყავს, — ამბობენ მეზობლები და თავადაც გვერდში უდგანან. სწორედ ამის წყალობით იყო, რომ თეთრი კედლებიდან მაღლა აზიდულ საკვამურებში ცისკენ მიმავალი ბოლი არ გამქრალა. ზამთრისთვის დროულად მოიმარაგეს შეშა და გაკვეთილებიც თბილ საკლასო ოთახებში ტარდება.

— საშუალო სკოლის დაფუძნებამ რამდენიმე ოჯახი დაამაგრა გეზრულში, — ამბობს გოჩა შეყილაძე, — შეიძლება ეს ზოგიერთს მნიშვნელოვნად არ მოეჩვენოს, მაგრამ ჩვენ ასე არ ვფიქრობთ. დღევანდელი მთიანი სოფლიდან მიგრაციის ტალღა კარგა ხნის დაძრულია და ყოველი ღონე უნდა ვიხმაროთ მის შესაჩერებლად.

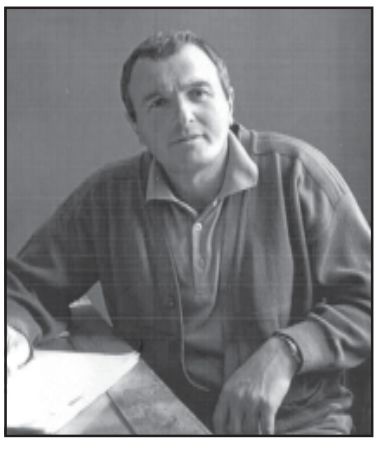

სოფლის ერთგულების საუკეთესო მაგალითი კი თვითონაა. გეზრულში რვაწლედის დამთავრების შემდეგ, იძულებული იყო, 15 კილომეტრით მოშორებული სოფელ სვერის საშუალო სკოლაში ესწავლა. შემდეგ თბილისი. უმაღლესი განათლება, პერსპექტიული კარიერა დედაქალაქში... მოულოდნელად — მამის კერაზე დაბრუნება. დაოჯახება და დასამგიჭიანება.

უმრავლოს და უძლიეროს ქართულ სოფელს ასეთი ადამიანები.

ნიკოლოზ ტურაშვილი

სურათებზე: გეზრულის საშუალო სკოლა; გოჩა შეყილაძე.

ავტორის ფოტო

◎ ინფორმაცია

აბაშის გამგებელს რაიონში კლანური მმართველობა ჩამოუყალიბებია

ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის რაიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარე, პარლამენტის წევრი რეზო მიქაძე აბაშის გამგებელს მიხეილ ჟვანიას რაიონში ოჯახურ-კლანური მმართველობის ჩამოყალიბებაში ადანაშაულებს და პრეზიდენტს მის გათავისუფლებას სთხოვს. „იგი უარყოფს მართვის გუნდურ პრინციპს, არ ითვალისწინებს „ნაციონალური მოძრაობის“ რაიონული ორგანიზაციის წევრთა აზრს და პრაქტიკულად „ნაცმოძრაობის“ რაიონულ აქტივს უპირისპირდება. გარდა იმისა, რომ გამგებელმა რაიონში მართვის ოჯახურ-კლანური მმართველობა ჩამოაყალიბა, ხელისუფლებას რაიონში არსებული სახნავსათესი ფართობიდან 8 ათას ჰექტარს უმალავს, რის გამოც რაიონის შემოსავლები ბიუჯეტის სიმცირის გამო პრაქტიკულად ნულს გაუტოლდა“, — განაცხადა მიქაძემ და ჟვანიას საქმიანობით დაინტერესება კონტროლის პალატას და ფინანსურ პოლიციას სთხოვა. მიქაძის ინფორმაციით, ჟვანიას მფარველობის გამო, რაიონის 16 სოფლის გამგებლიდან 7 ფინანსური დარღვევების გამო 2-2 წლით პირობით სასჯელს იხდის და ამავდროულად სოფლის გამგებლების მოვალეობას ასრულებენ.

ინტერპრესნიუსი

ქურდები

სიმართლე გითხრათ, მესიამოვნა, როცა სამუშაოს დამთავრების შემდეგ მამუკამ საკუთარი „ნივით“ შინ წაყვანა შემომთავაზა.

– კარგი მანქანა გყოლია, – შევაქე ჩაჯდომისთანავე, – კეწკეწა გეგონება.

– ჰო, ქურდებსაც ასე ეგონათ, მაგრამ მოტყუვდნენ.

– რავა, მოგპარეს თუ?

– პირდაპირ ქუჩიდან გაიტაცეს.

– უყურე მაგათ, როგორღა დაიგრუნე?

– არც მიძებნია, მოგილურით თვითონვე დამიკავშირდნენ.

– რა, გამოსასყიდი მოგთხოვეს?

– თავიდანვე არა, ჯერ ნამუსზე შემაგდეს.

– რანაირად?

– არა გრცხვენია, – მითხრეს, – ბიზნესმენი კაცი ამ ჯაბახანით როგორ დადიხარ?

– რა ვქნა, ძმაო, – შევეცადე თავის მართლებას, – ვერა ხედავთ, რა ამგები ხდება. ახალ მანქანაში რომ ჩავჯდე, წინასწარი პატიმრობა და მილიონიანი შეწერა არ ამცდება.

– მერე, ჯიგარ, შენ გეშინია და ხათაბალაში ჩვენა გვხვევ?

– რა ხათაბალაში, ძმაო, მე გითხოვეთ, მანქანა მოპარეთ-მეთქი?

– არა მაგრამ, შენი შიშის გამო, ქურდები უმუშევრად ხომ არ დავსხდებით?

– იმუშავეთ, მაგრამ ცოტა პროფესიონალიზმზეც ხომ უნდა იფიქროთ, თქვე მამაცხონებულებო, ახალი და ძველი მანქანა ერთმანეთისგან ვერ უნდა განასხვავოთ?

– ეჰ, რა გესმის ჩვენი საქმისა, ახლებსაც ვიპარავთ, მაგრამ მათი პატრონები გამოსასყიდს არ იძლევიან.

– რატომ, კაცო?

– ფული არ აქვთ და იმიტომ. მარტო შენ ხომ არა ხარ ჭკვიანი, ყველა ფულიანი ახალი მანქანიდან ძველზე გადაჯდა.

– ამიტომ ნადირობთ ჯაბახანებზე? არ გედავებით, მოიპარეთ, ღმერთმა შეგარგოთ.

– ეს როგორ, ჯიგარ, სულ არაფერს იძლევი?

– რაში თორემ კი.

– ჩვენს ნაშრომში, ძმაო, ამდენი გვიწვალია, 500 ლარი მაინც გადმოგვიგდე. გადასახადი გვაქვს გიუჯეტში შესატანი, თორემ მაგასაც არ გამოგართმევდით.

– რის გადასახადი?

– მანქანისა, პატრონი მოპარულს გამოისყიდის თუ არ გამოისყიდის, ჩვენ მანქანა მაინც რეალიზებულად გვეთვლება და გეგარას გვახდევინებენ.

– სალარო-აპარატების დადგმასაც ხომ არ გთხოვენ?

– ეგ კიდევ ცალკე დაგვაწვა. გუშინ პარლამენტის წინ მთელი დღე აქციაზე გავცდით. თუ არაფერი გამოგვივიდა, ნაღდად გავკოტრდებით.

– მერე, შეგეცოდნენ და დათანხმდი? – ვკითხე მოსაუბრეს.

– რაღას ვიზამდი, მაგრამ ხარჯს მაინც გადავრჩი.

– როგორ?

– ჩემს კენ მომავლებს ნატახტარში აქციაზე მომავალი ნათელაშვილის ესკორტი შემოეყარათ. იმათ თურმე მერაბიშვილი ეგონათ, მანქანა მიატოვეს და მოძუძგეს.

ოტია ჩართოლანი

თანგასტიკური მოთხრობები

● ერთმა მოსიყვარულე ქმარმა თავის ლამაზ ცოლს დაბადების დღის ალსანიშნავად პატარა ნატვრისთვალი აჩუქა. ცოლს ძალიან მოეწონა ქმრის საჩუქარი, ნატვრა ალარ დაახანა და სულ მალე სხვისი ცოლი გახდა.

● ერთმა ლოთმა ცოლის თხოვნით ღვინის სმას თავი გაანებეა და მფრინავი ხალიჩების ქსოვას მიჰყო ხელი. საქმეს კარგი პირი გამოუჩნდა, იმდენად კარგი, რომ მალე ბედნიერი ცოლი ქმრის მიერ მოქსოვილ ხალიჩაზე დავჯდა და სიხარულით ცას ეწია.

● ერთ ჩვენებურ ცოლ-ქმარს უცხოელი ბავშვები შეეძინათ, რის გამოც მშობლებსა და შვილებს შორის საერთო ენის გამონახვა ძალიან გაჭირდა. მშობლებმა ბევრი იფიქრეს და ბოლოს გადაწყვიტეს, რომ ბავშვები ქართულ სკოლაში მიეგზავნინათ.

● ერთხელ ნადირობიდან დაბრუნებულმა მეულლემ თავის ცოლს გარეული როგორის ლეკვი მოუყვანა. ცოლმა როგორის ლეკვი გამოზარდა და, სხვათა შორის, კიბერნეტიკაც შეასწავლა. როცა როგორის ლეკვი დიდი შეიძნა, სულ ადვილად ითვლიდა ზღვაში ქვიშას, ცაზე ვარსკვლავებს, მერე ქვიშას ვარსკვლავებზე ამრავლებდა, წვიმის წვეთებზე ჰყოფდა და შედეგს ცოლსაც და ქმარსაც თანაბრად უნაწილებდა.

ო. ნოფრე

◎ ანეკდოტები

ლომი, დათვი და მამალი საუბრობენ.

– საკმარისია, დავიღრიალო და, მთელი ტყე ცახცახებს, – ამბობს დათვი.

– ჩემი ერთი ბრდღვინვით კი მთელი უდაბნო ცახცახებს, – ამბობს ლომი.

– საკმარისია, ერთი დავახვალო და, მთელი მსოფლიო ცახცახებს, – თავს იწონებს მამალი.

* * *

– თქვენი ქათმები ახალია? – ეკითხებიან ბაზარში გამყიდველს.

– დიახ, ჯერ კიდევ გუშინ ახველებდნენ.

* * *

„ტელეგადაცემათა პროგნოზი ხვალისთვის“...

* * *

მიხო კიდევ ერთხელ მოემზადა მამობისთვის – საცხოვრებელი ადგილიც გამოიცვალა და მოგილური ტელეფონის ნომერიც.

* * *

განცხადება საგადასახადო ინსპექციაში: „ძვირფასო გადასახადის გადამხდელებო, დაბეჯითებით გთხოვთ, გარეცხოთ თქვენი უკანასკნელი პერანგი“.

მამფორიზმები

– რა მოუვიდა?

– ისე ტკბილად მლეროდა ნანას, თვითონ დაეძინა.

ზურაბ ნიჟარაძის ნახატი

– სიყვარულთან ქონება რა შუაშია?!

– შუაში კი არა, თავშია, თუ არაფერი გაგაჩნია, ქალის კოცნა მორიელის ნაკბენივით გაგამწარებს!

* * *

სიცოცხლე სიკვდილის დასწრებული ფაკულტეტის მოსამზადებელი კურსებია!

* * *

– გაიცანი, ეს ამ დაწესებულების განთავისუფლებული დირექტორია!

– განთავისუფლებული მე პატიმარი გამიგია!

* * *

მაიმუნი ილლიებს იფხანს, ადამიანი – ენას!

* * *

– სად მუშაობ?

– ეკლესიაში სანთლების გამყიდველად, შეთავსებით სამშობიაროში მახაროვლად!

* * *

– რა ამბავია მწერალთა კავშირში?

– უმსაჯოდ ვჭიდაობთ პირველობაზე, ხან ერთია ზემოთ, ხან – მეორე!

* * *

უხმარი სერვიზივით უწყვია გასათხოვარი ქალიშვილები სახლში!

* * *

შენთვის ფულის სესხებას, ჯობია თოფში ჩატენო და გაისროლო, ხმას მაინც გაიგონებ!

* * *

ტკბილი კაცი ვარ, მაგრამ მწარე ხილზე ვარ დამყნილი.

წვერებიანი ხუმრობები

ორმა კაცმა ჩაიარა სახრჩობელასთან. ერთმა უთხრა მეორეს: რა იქნებოდა, ყველა ღირსეულს სახრჩობელაზე რომ კიდებდნენ? მეორემ უპასუხა: მაშინ, ალგათ, შენ მარტო დარჩებოდი ამ ქვეყანაზე.

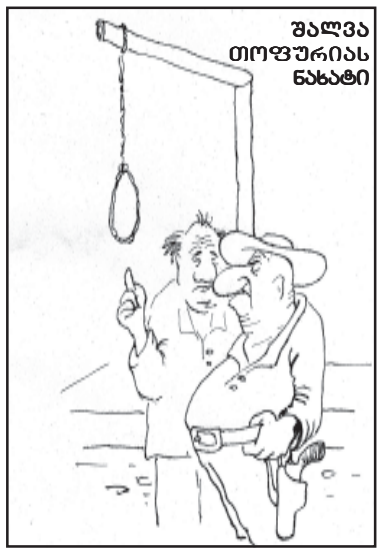

შალვა თოფურიას ნახატი

* * *

ქალგატონს ფანრით მიაცილებდა ლაქია. მანდილოსანი ხშირად ვარდებოდა წუმპეში, რაც მის მსახურს დიდად არ აწუხებდა. ქალბატონმა თქვა: ალარ შეიძლება აქ სიარული, სულ წუმპეში ვვარდებიო.

– ნუ გეშინიათ, ქალბატონო, მე კალოშები მაცვია, – უპასუხა ლაქიამ.

* * *

ქუნწი მაშინ შევიდა ეკლესიაში, როცა მლვდელმთავარი მოწყალებაზე ქადაგებდა. ქუნწმა თქვა: თუ ესეც მოწყალებას თხოულობს, მეც რომ მათხოვრობა დავიწყო, ღმერთს არ ეწყინებაო.

* * *

ბერძენი და იმერელი კამათობდნენ, თავ-თავის მხარეს აქებდნენ.

ბერძენმა თქვა: ყველა ბრძენი საბერძნეთიდან გამოვიდაო.

– სრული ჭეშმარიტებაა, ბატონო, – უპასუხა იმერელმა – ყველა ბრძენი საბერძნეთიდან გამოვიდა და ალარ დარჩა იქ არც ერთიო.

* * *

– სადაური ხარ?

– გურული.

– მერე ეს რუსული აქცენტი საიდან?

– ერთი თვე მოზდოკში ვარ ნამყოფი.

* * *

სიკვდილმისჯილს ჰკითხეს, რას ფიქრობ საიქიოზეო.

– ეტყობა იქ ყველაფერი ყელამდეა, რადგან აქედან არავის არაფერი მიაქვსო.

გიზო ნიშნიანიძის
„სიცილის არქივიდან“.

ჭალითი, იქნებ შენ მირჩიო?

რა გინდა, სულო და გულო, –
ბაზარი დოვლათს მიაქვს!
მე კი ჩამოვწყდი მუხლებში –
საქონელს ვეძებ იაფს...

წყრომით შევხედე დახლიდარს –
ფასების მიჭერს ყელში,
– იაფად, ჩემო იმანო,
ძაღლიც არა ყიფს ჩვენში!

არ ცხრება გული ტიალი –
ჩარჩს გამწარებით უტევს,
იმას ძინძიც და ნამუსიც
ერთ მათლაფაზე უდევს.

ერთი აქვს საზომ-საწონი,
ხმალივით იქნევს არშინს:
– ხეს როცა კანი გასძრება,
უნდა გაქერქო მაშინ!

ჯანდაბას, გავძლებ უბაზრობ,
წერამც მძნა ხანჯლის – ბასრის,
მაგრამ, ვაი, რომ ძვეყანაც
ალი-კვალი არის ბაზრის!

გუჯარ რთველაძე

შალვა თოფურიას ნახატი

◎ ხხარტულები

შეცხადება

ფრინველის გრიპმა ეს ცხოვრება უფრო არია.
მგონი გუნებაც შემოგვწყრა და მწარედ დაგვცინის.
... როსლა მელირსოს შებრაწული კოხტად ვარია,
ან ინდაურის კაი საცივი?..

სიახლე

აგერ, ისევ ატყდა ერთი ფართიფურთი:
ფრენის სწავლას ვიწყებთ საჰაერო გურთით.
აქ ხომ მოვრჩით საქმეს, ცაში ვუშვებთ აფრებს.
... უსაჰაერგურთოდ ვითომ ცოტას ვაფრენთ?..

გელა თელია

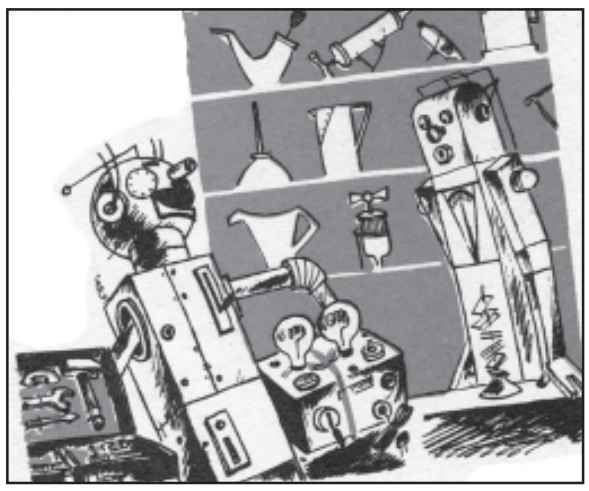

– რა საჩუქარი უყიდე ცოლს?

– სათადარიგო ნაწილები.

ზურაბ ფორჩხიძის ნახატი

ხსოვნა

ივერი ფრანგიშვილი

გარდაიცვალა მსოფლიოში აღიარებული მეცნიერი, მეცნიერების დიდი ორგანიზატორი, საზოგადო და სახელმწიფო მოღვაწე, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ყოფილი ვიცე-პრეზიდენტი, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის დამაარსებელი და მისი პრეზიდენტი, რუსეთის მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწე, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მართვის პრობლემების ინსტიტუტის დირექტორი ივერი ვარლამის ძე ფრანგიშვილი.

გატონმა ივერიმ ცხოვრების სახელოვანი გზა განვლო.

ივერი ფრანგიშვილი დაიბადა 1930 წლის 6 ივნისს სამტრედიის რაიონის სოფელ დიდ ჯიხაიშში. 1952 წელს საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის წარჩინებით დამთავრების შემდეგ იგი ინჟინერ-ელექტრიკოსის სპეციალობით მუშაობდა ჯერ ინსტიტუტ ჰიდროპროექტის თბილისის განყოფილებაში, ხოლო შემდეგ „საქენერგოს“ ცენტრალურ ლაბორატორიაში.

1955 წელს ივერი ფრანგიშვილი ჩაირიცხა საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ავტომატიკისა და ტელემექანიკის ინსტიტუტის (ამჟამად მართვის პრობლემების ინსტიტუტი) ასპირანტურაში, რომლის დამთავრების შემდეგ მუშაობდა ამავე ინსტიტუტში უფროს ინჟინრად, წამყვან ინჟინრად, უმცროს მეცნიერ თანამშრომლად, უფროს მეცნიერ თანამშრომლად, ლაბორატორიის ხელმძღვანელად. 1970 წლიდან 1987 წლამდე ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე იყო სამეცნიერო დარგში, ხოლო 1987 წლიდან გარდაცვალებამდე – მართვის პრობლემების ინსტიტუტის დირექტორი.

გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი ივერი ფრანგიშვილი ფართოდ ცნობილი სპეციალისტი გახლდათ გამოთვლითი ტექნიკისა და მართვის სისტემების დარგში. იგი საქართველოში ინფორმატიკისა და გამოთვლითი ტექნიკის სამეცნიერო-პრაქტიკული მიმართულების ერთ-ერთი ფუძემდებელი და დამაარსებელია.

ფართო წრის პრობლემათა გადაწყვეტის შედეგად ი. ფრანგიშვილის ხელმძღვანელობით დადგენილ იქნა მალალმწარმოებლური პარალელური პროგლემურ-ორიენტირებული გამოთვლითი მანქანების შექმნის თეორიული საფუძვლები. მან განავითარა ახალი მეცნიერული მიმართულება კვლავწყობადი სტრუქტურის მქონე მრავალპროცესორიანი კომპლექსების თეორიასა და ტექნიკაში, რამაც შესაძლებელი გახადა ორი რიგით და მეტით შემცირებულიყო გამოთვლების დრო და ამაღლებულიყო სეისმური, ჰიდროაკუსტიკური, რადიოლოკაციური და სხვა სიგნალების ციფრული დამუშავების ეფექტიანობა. ეს კომპლექსები დაინერგა ყოფილი საბჭოთა კავშირის 150-ზე მეტ საწარმოში.

ი. ფრანგიშვილს მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვის მმართველი გამოთვლითი ტელეავტომატური სისტემების თეორიისა და ტექნიკის დამუშავებაში. იგი ამ მეცნიერული მიმართულების განვითარების ერთ-ერთი პირველთაგანი იყო ინიციატორთა შორის ყოფილ საბჭოთა კავშირში.

გატონი ივერის ფუნდამენტური და გამოყენებითი ხასიათის გამოკვლევათა შედეგები, რომლებმაც მსოფლიო სამეცნიერო ლიტერატურაში ფართო ალიარება მოიპოვა, ასახულია 350-ზე მეტ უცხოეთსა თუ ყოფილ საბჭოთა კავშირში გამოქვეყნებულ ნაშრომში, მათ შორის 15 მონოგრაფიასა და წიგნში. იგი ერთი ალმოჩენისა და 30 გამოგონების ავტორიც იყო.

ფართო სამეცნიერო და სამეცნიერო-საორგანიზაციო მოღვაწეობას ი. ფრანგიშვილი ნაყოფიერად უთავსებდა პედაგოგიურ, საზოგადოებრივ და სახელმწიფოებრივ საქმიანობას. მის მიერ 30-ზე მეტი დოქტორი და მეცნიერებათა კანდიდატი იქნა მომზადებული. წლების მანძილზე გატონი ივერი ნაყოფიერ და მეტად სასარგებლო საქმიანობას ეწეოდა როგორც რუსეთის ფედერაციაში ქართული სათვისტომოს პრეზიდენტი.

გატონი ივერი ატომური ელექტროსადგურების მართვის ავტომატური სისტემების გენერალური კონსტრუქტორი იყო ყოფილი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით.

განსაკუთრებული აქტიურობით, თავდადებით და გულისყურით შეუდგა გატონი ივერი, თანამოაზრეებთან ერთად, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის ჩამოყალიბების საქმეს, რომელსაც სათავეში ედგა სიცოცხლის ბოლომდე.

ი. ფრანგიშვილი მთელი რიგი საზოგადოებების, პრესტიჟული ჟურნალების რედაქციათა და სამეცნიერო საბჭოების თავმჯდომარე თუ წევრი გრძანდებოდა.

გევრ ნიჭიერ ქართველ მეცნიერს, იქნებოდა ეს მეცნიერების კანდიდატი, თუ მეცნიერების დოქტორი, არაერთხელ უგრძვნია გატონი ივერის დახმარება.

ივერი ფრანგიშვილის მთელ ორგანიზაციულ, სამეცნიერო, პედაგოგიურ და საზოგადოებრივ მოღვაწეობას ახასიათებდა კოლეგიალობა, პრინციპულობა და მაღალი პასუხისმგებლობა, მისთვის დამახასიათებელი იყო ისეთი მაღალი მოქალაქეობრივი თვისებები, როგორიცაა უგრალოება, გულისხმიერება, კეთილმოსურნეობა და მზადყოფნა დახმარების აღმოსაჩენად, გატონი ივერი გრძანდებოდა გამორჩეული ქართველი ინტელიგენტი, განსაკუთრებული ხიბლით დაჯილდოებული პიროვნება, რომელიც მხოლოდ სიკეთეს თესავდა.

ივერი ფრანგიშვილის სახით ქართველმა საზოგადოებამ დაკარგა ღვაწლმოსილი მეცნიერი, ჭეშმარიტი მამულიშვილი, რომლის ნათელ ხსოვნას ვერ დაჩრდილავს დრო და ჟამი.

თ. გამყრელიძე, რ. ხუროძე, გ. აბდუშელიშვილი, რ. ადამია, ე. გამყრელიძე, გ. გველესიანი, ი. გორგიძე, ზ. გასიტაშვილი, ი. ვერულავა, მ. ზაკუტაშვილი, გ. თევზაძე, ფ. თოდუა, გ. კვესიტაძე, კ. კამკამიძე, ი. კვესელავა, გ. კვარაცხელია, ჯ. ლომინაძე, რ. მეტრეველი, ლ. მგალობლიშვილი, ლ. მახვილაძე, ო. ნათიშვილი, თ. ონიანი, ი. ჟორდანია, მ. სალუქვაძე, ა. ქურდაძე, ა. შავგულიძე, გ. ჩოგოვაძე, ა. ჩხეიძე, ზ. წვერაიძე, ვ. ჭავჭანიძე, ვ. ჭიჭინაძე, გ. ხარატიშვილი, გ. ხარაძე, გ. ჯავახაძე, თ. ჯანელიძე

ხსოვნა

ივერი ფრანგიშვილი

გარდაიცვალა გამოჩენილი მამულიშვილი, მეცნიერი და მოღვაწე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის პრეზიდენტი, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მართვის პრობლემების ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი ივერი ფრანგიშვილი.

სამეცნიერო საზოგადოებას გამოაკლდა საყოველთაოდ აღიარებული მკვლევარი და მეცნიერების დიდი ორგანიზატორი, რომელმაც მთელი თავისი შეგნებული სიცოცხლე მეცნიერების განვითარებასა და წინსვლას მიუძღვნა.

ივერი ფრანგიშვილი დაიბადა 1930 წელს სამტრედიის რაიონის სოფელ დიდ ჯიხაიშში; 1952 წელს წარჩინებით დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ენერგეტიკის ფაკულტეტი. 1952-1955 წლებში მუშაობდა „საქენერგოსა“ და „ჰიდროენერგოპროექტში“, ინჟინრად. 1955 წელს ჩაირიცხა ყოფილი საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ავტომატიკისა და ტელემექანიკის ინსტიტუტის ასპირანტურაში, სადაც 1959 წელს დაიცვა დისერტაცია ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატის, ხოლო 1969 წელს კი ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად.

50 წელზე მეტი იღვაწა გატონმა ივერიმ რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ავტომატიკისა და ტელემექანიკის – შემდგომში მართვის პრობლემების ინსტიტუტში, სადაც მსოფლიოში გამოჩენილი მეცნიერების გვერდით ღირსეულად წარმოაჩინა თავისი ნიჭიერება და ურთულესი სამეცნიერო-ტექნიკური პრობლემების ფართომასშტაბური და ორიგინალური გადაწყვეტის უნარი. ამიტომაც ახალგაზრდა ქართველი მეცნიერი 1964 წელს ერთ-ერთი წამყვანი ლაბორატორიის ხელმძღვანელად აირჩიეს.

1970 წელს ი. ფრანგიშვილი დაინიშნა ამ ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილედ სამეცნიერო დარგში, ხოლო 1987 წელს ერთსულოვნად არჩეული იქნა მართვის სისტემების ინსტიტუტის დირექტორად. ამ მაღალ თანამდებობაზე გატონი ივერი სიცოცხლის ბოლომდე მოღვაწეობდა.

ივერი ფრანგიშვილი მიეკუთვნება მეცნიერთა იმ კოჰორტას, რომელთა სახელებთანაა დაკავშირებული ავტომატური მართვის თეორიის, როგორც XX საუკუნის ერთ-ერთი მთავარი მეცნიერული მიმართულების განვითარება. მისი ხელმძღვანელობითაა ჩატარებული ფუნდამენტური მეცნიერული კვლევები სისტემური ანალიზისა და სისტემური კანონზომიერებების თეორიის, აგრეთვე დიდგაბარიტიანი ობიექტებისა და მრავალპროცესორული გამოთვლითი კომპლექსების მართვის სისტემების დამუშავებაში. სწორედ ამ მიმართულებით ჩატარებულმა კვლევებმა მოუტანეს მას მართვის სისტემების, ინფორმატიკისა და გამოთვლითი ტექნიკის დარგში მსოფლიოში აღიარებული მეცნიერის სახელი და ავტორიტეტი.

1979 წელს ი. ფრანგიშვილი არჩეულ იქნა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად. 1980 წელს მას რუსეთის მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება მიენიჭა.

გასული საუკუნის 70-იან და 80-იან წლებში ი. ფრანგიშვილის ხელმძღვანელობით შეიქმნა ახალი თაობის მაღალწარმადობის მრავალპროცესორული ცვალებადი სტრუქტურის მქონე გამოთვლითი სისტემები და კომპლექსები, რომლებმაც ფართო გამოყენება ჰპოვეს გეოფიზიკაში, ჰიდროაკუსტიკაში, კოსმოსური ინფორმაციის დამუშავებასა და სპეციალური დანიშნულების ტექნიკის წარმოებაში. სწორედ ამ პერიოდში გატონი ივერის დიდი თანადგომით ჩაეყარა საფუძველი თბილისის სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანებებს „ელვასა“ და „ალგორითმს“, რამაც უდიდესი როლი ითამაშა საქართველოში ავტომატიკისა და გამოთვლითი ტექნიკის, როგორც დარგის დანერგვისა და განვითარების საქმეში. გატონი ივერის დამსახურებაა ისიც, რომ მისი მზრუნველობითა და ხელშეწყობით მოსკოვში ჩამოყალიბდა ამ დარგის ქართული სამეცნიერო სკოლა.

80-იანი წლების მეორე ნახევარსა და 90-იან წლებში ივერი ფრანგიშვილის მიერ შესრულდა ფართომასშტაბიანი სამუშაოები ავტომატური ელექტროსადგურებისა და პოტენციალურად საშიში რთული ობიექტების მტყუნებადმდგრადი მართვის სისტემების აგების თეორიისა და პრინციპების ჩამოსაყალიბებლად. 1985 წელს ი. ფრანგიშვილი დაინიშნა ყოფილი საბჭოთა კავშირის ატომური ელექტროსადგურების ავტომატიზებული მართვის სისტემების გენერალურ კონსტრუქტორად. ამ მიმართულებით შესრულებულმა სამუშაოებმა ქართველ მეცნიერს თვალსაჩინო საერთაშორისო ალიარება მოუპოვა.

1985-2004 წლებში გატონი ივერი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის მაღალ პოსტზე მოღვაწეობდა. 1992 წელს იგი სათავეში ჩაუდგა საქართველოს საინჟინრო აკადემიას, რომელსაც სიცოცხლის ბოლომდე ხელმძღვანელობდა. საინჟინრო აკადემია გატონი ივერის დიდი ძალისხმევით ჩამოყალიბდა როგორც ერთ-ერთი მაღალავტორიტეტული სამეცნიერო ცენტრი, სადაც საინჟინრო დარგების თანამედროვე მეცნიერულ მიმართულებათა განვითარების კოორდინაცია ხორციელდება.

სამეცნიერო მოღვაწეობის ბოლო პერიოდი ი. ფრანგიშვილმა თავის მოწაფეებთან ერთად სხვადასხვა ბუნების მოძრავი ობიექტების გამოვლენისა და ამოცნობის ზოგად-სისტემურ კანონზომიერებათა პრინციპების შესწავლას მიუძღვნა. განხორციელდა მეცნიერული აღმოჩენა, რომელიც „ფონური პრინციპის“ სახელითაა ცნობილი და რამაც ფართო გამოყენება ჰპოვა ფსიქოლოგიის, მედიცინის, ბიოლოგიის, დაცვითი ტექნიკის წარმოებისა და სხვა თანამედროვე მიმართულებებში.

აკადემიკოსმა ი. ფრანგიშვილმა მეცნიერთა და მკვლევართა მთელი პლეადა შექმნა. 30-ზე მეტი სადოქტორო და საკანდიდატო დისერტაციაა დაცული გატონი ივერის ხელმძღვანელობით. მისი ფართომასშტაბიანი სამეცნიერო-კვლევების შედეგები ასახულია 400-ზე მეტ სამეცნიერო ნაშრომსა და 15 მონოგრაფიაში. იგი 40-ზე მეტი გამოგონების ავტორია. გატონი ივერი მრავალი საერთაშორისო სამეცნიერო-აკადემიის ნამდვილ და საპატიო წევრად იყო არჩეული. იგი გახლდათ საერთაშორისო საინჟინრო აკადემიის პირველი ვიცე-პრეზიდენტი. 1995 წლიდან სათავეში ედგა რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მართვის პროცესების თეორიისა და ავტომატიზაციის სამეცნიერო საბჭოს, 1992 წლიდან იყო მანქანათმშენებლობის, მექანიკისა და მართვის პროცესების პრობლემათა ბიუროს წევრი, ხოლო 2002 წლიდან – ენერგეტიკის, მანქანათმშენებლობის, მექანიკისა და მართვის პროცესების ბიუროს წევრი.

აკადემიკოსი ი. ფრანგიშვილი სიცოცხლის ბოლომდე იყო ჟურნალების „მართვის პრობლემებისა“ და „გადამწოდებისა და სისტემების“ მთავარი რედაქტორი, აგრეთვე მრავალი სამეცნიერო-ტექნიკური ჟურნალის რედკოლეგიის წევრი, აქტიურად მონაწილეობდა საერთაშორისო კონგრესებისა და სიმპოზიუმების მუშაობაში.

განსაკუთრებით აღნიშვნის ღირსია გატონი ივერის საზოგადოებრივი მოღვაწეობა. იგი გახლდათ საქართველოს უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, მოსკოვის საქალაქო საბჭოს დეპუტატი. მისი ინიციატივითა და თანადგომით გევრი საქვეყნო საქმე გადაწყვეტილა საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ. მან, როგორც მოსკოვის ქართული სათვისტომოს ერთ-ერთმა თავკაცმა, დიდი ღვაწლი დასდო ჩვენი თანამემამულეების ცხოვრებისა და მოღვაწეობის საკითხების მოგვარებას.

მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებაში გაწეული თვალსაჩინო ღვაწლისათვის ივერი ფრანგიშვილი მრავალი ორდენითა და მედლით იყო დაჯილდოებული. 2000 წელს იგი „ღირსების ორდენით“ დაჯილდოდა. მას ერთ-ერთ პირველს მიენიჭა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის უმაღლესი ჯილდო – გიორგი ნიკოლაძის სახელობის მედალი.

გატონი ივერი გამოირჩეოდა საოცარი ანალიტიკური გონებით, მსოფლიოში აღიარებული მეცნიერი, მოაზროვნე, თავის ქვეყანასა და ხალხზე უსაზღვროდ შეყვარებული, ჩინებული აღმზრდელი, მეოჯახე და საუკეთესო ადამიანური ღირსებით შემკული უზადო პიროვნება.

მან პირნათლად მოიხადა ვალი თავისი ქვეყნისა და ხალხის წინაშე. აკადემიკოს ივერი ფრანგიშვილის სახელსა და საქმეს დავიწყება არ უწერია.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.

სანთელი

ივერი ფრანგიშვილი

მოულოდნელად გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი, საზოგადოებრივი და სახელმწიფო მოღვაწე საერთაშორისო და საქართველოს საინჟინრო აკადემიების ნამდვილი წევრი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი და ყოფილი ვიცე-პრეზიდენტი, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის დაარსებიდან პირველი და უცვლელი პრეზიდენტი, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მართვის პროგლემების ინსტიტუტის დირექტორი, რუსეთის მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწე, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ივერი ვარლამის ძე ფრანგიშვილი.

წელს მას შეუსრულებოდა 76 წელი. იგი იყო საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის კურსდამთავრებული; დამწყებ სპეციალისტად დაიწყო პროფესიული საქმიანობა საკავშირო საპროექტო ინსტიტუტი „ჰიდროპროექტის“ თბილისის განყოფილებაში და შემდეგ „საქენერგოს“ ცენტრალურ ლაბორატორიაში.

ასპირანტურა და შემდეგ თითქმის 50 წელი მან დაუკავშირა დასახელებულ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტს ქ. მოსკოვში, სადაც მან გაიარა დიდი გზა ინჟინრიდან, უმცროს მეცნიერ თანამშრომლიდან, ლაბორატორიის გამგიდან დირექტორის მოადგილემდე (1970-87 წ.წ.ქ და თითქმის 20 წელი დირექტორი გახლდათ.

ამ, საერთაშორისო ავტორიტეტის მქონე მეცნიერული ცენტრის თავკაცობამ მოუტანა მას, აგრეთვე საერთაშორისო დონის მეთაუროობა და ორგანიზატორის სახელი გამოთვლითი ტექნიკისა და მართვის სისტემების სფეროში.

მისი უშუალო მონაწილეობით დამუშავდა მაღალმწარმოებლური პროგლემურ-ორიენტირებული გამოთვლითი მანქანების შექმნის თეორიული საფუძვლები, განვითარდა ახალი მეცნიერული მიმართულება გადაწყობადი სტრუქტურის მქონე მრავალპროცესორიანი კომპლექსების თეორიასა და ტექნიკაში, რის შედეგადაც ამაღლდა სეისმური, ჰიდრო-აკუსტიკური, რადიოლოკაციური და სხვა სახის სიგნალების ციფრული დამუშავების ეფექტურობა.

იგი ერთ-ერთი პირველი ინიციატორი გახლდათ მმართველი ტელეავტომატური სისტემების თეორიისა და ტექნიკის დამუშავებაში.

მას გამოქვეყნებული აქვს 400-ზე მეტი მეცნიერული ნაშრომი, მ.შ. 20 ფუნდამენტური მონოგრაფია, არის ავტორი ერთი აღმოჩენისა და 30 გამოგონებისა.

იგი იყო გამოჩენილი პედაგოგი და მეცნიერთა ახალი თაობის აღმზრდელი – მისი უშუალო ხელმძღვანელობით მომზადდა მეცნიერების 30-ზე მეტი დოქტორი და კანდიდატი.

მის ერთ-ერთ უმაღლეს დამსახურებად უნდა ჩაითვალოს საერთაშორისო, ორგანიზატორული და პედაგოგიური მოღვაწეობა საქართველოში – იგი წლების მანძილზე არჩეული იყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტად.

მის საზოგადოებრივ საქმიანობაზე მეტყველებს მისი არჩევნები მოსკოვის საბჭოს სამგზის და საქართველოს უზენაესი საბჭოს დეპუტატობა.

იგი დანიშნული იყო სსსკ-ის გენერალურ კონსტრუქტორად ატომური ელექტროსადგურების მართვის ავტომატიზებული სისტემების ხაზით.

მაგრამ მის ბიოგრაფიაში და შემოქმედებით საქმიანობაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია საქართველოს საინჟინრო აკადემიის ჩამოყალიბებასა და განვითარებას, რომლის დაარსებიდან პირველი და უცვლელი პრეზიდენტი გახლდათ.

სწორედ მისი ღრმა რწმენისა და დიდი ორგანიზატორული გამოცდილების შედეგად, რომ განუმეორებელი და შეუცვლელია ქვეყნის განვითარებაში სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის როლი, მთავრობის მიერ დაეკისრა საქართველოს საინჟინრო აკადემიის ტექნიკისა და ტექნოლოგიების სახელმწიფო პოლიტიკის კოორდინაცია. სწორედ აქ გამოჩნდა მისი მისწრაფება გაეძლიერებინა მეცნიერებისა და წარმოების ურთიერთკავშირი.

მას, როგორც პიროვნებას, განსაკუთრებით ახასიათებდა სითბო კოლექტივებისა და თანამშრომლებისადმი, ამავე დროს – პრინციპიალურობა და მაღალი პასუხისმგებლობა; მისი თვისებები იყო უბრალოება და ადამიანურობა, ინტელიგენტობა და სიკეთე.

ივერი ფრანგიშვილის სახით საზოგადოებამ დაკარგა დიდად დამსახურებული და ჭეშმარიტი მოქალაქე.

ლევან მახვილაძე, თამაზ ჯანელიძე, გივი აბდუშელიშვილი, რამაზ ხუროძე, ვანო გორგიძე, გურამ ჯავახაძე, მინდია სალუქვაძე, ირაკლი ჟორდანია, დავით გორგიძე, ზურაბ გასიტაშვილი, ვლადიმერ დოლიძე, მზია ზაკუტაშვილი, ალექსანდრე ჩხეიძე, ალექსანდრე ქურდაძე, პაატა კერვალიშვილი, რეზო არველაძე, რამაზ გახოკიძე, გოგი თავაძე, მერაბ ჩხენკელი, დავით შენგელია, გიზო ურუშაძე, თამაზ გაციკაძე, ჯემალ გახტაძე, კოტე კამკამიძე, რაულ თურმანიძე, ზაურ ციხელაშვილი, ლევან ჯაფარიძე, რაფიელ ჩიქოვანი.

გახსენება

ეთერ ჩხეიძე

სულ ერთი წლის წინ გვქონდა გედნიერება, გვეხილა ეს გედივით მოლერებული განოვანი, რომელსაც არც წლების სიმრავლემ და არც მუხთალმა წუთისოფელმა მის გარეგნულ მშვენიერებას ვერაფერი დააკლო. მით უფრო, რომ იგი ყოველთვის იყო ცხოვრების დუღილის შუაგულში, ძალიან უყვარდა მოზდენილად და მოდურად ჩაცმა... ამით იგი ხაზს უსვამდა, რომ სიბერე მისთვის მიუღებელი სულიერი მდგომარეობაა.

კეთილშობილი ქალბატონი ეთერ ჩხეიძე ყმაწვილქალობაში ჯერ გათუმს ამშვენებდა, შემდეგ კი თბილისს, არა მარტო გარეგნული მომხიბლველობით, არამედ ქვეყნის წინაშე თავისი ღვაწლითა და აქტიური ავ-კარგიანი ცხოვრების წესით, ოჯახიშვილობითა და არისტოკრატიული ურთიერთობებით.

მის მიერ ხელდასხმულ თბილისში ცნობილ საბავშვო აღზრდის კერას, ზოგჯერ „მუავანაძის ბაღს“ უწოდებენ, ზოგჯერ კი „ეთერ ჩხეიძის“ ბაღს და სწორედ ამაში აისახება მის მიერ აღზრდილი მრავალი თაობის, მათი მშობლების დიდი მადლიერება, რომელიც შეუძლებელია დავიწყებას მიეცეს... მიუხედავად სიჭარმაგეში თავს დატეხილი იმ საშინელი ტრაგედიისა (შვილიშვილის გიორგი ჩხეიძის ტრაგიკული დაღუპვისაქ, მისი სულიერება მხნე და შეუვალი იყო და დიდი იმედი ქალიშვილისთვის ზაირა რატიანისთვის... ხოლო ბევრისთვის იმის მაგალითიც, თუ როგორ უნდა იცხოვროს ადამიანმა ამ წუთისოფელში, რომ მისი სახელი სიკვდილმა არ წაშალოს და დავიწყებას არ მიეცეს... სწორედ ასეთი დარჩა იგი ყველა ჩვენგანის მეხსიერებაში თავისი ლამაზად განვლილი ცხოვრებით, ერისა და მომავალი თაობის წინაშე დიდი ღვაწლითა და რაც მთავარია, განუმეორებელი სიბრძნითა და პიროვნული ხიბლით, რაც ქართველი მანდილოსნისთვის ესოდენ დიდი სამკაულია.

დიდი მადლობა, ქალბატონო ეთერ, თქვენ რომ არსებობდით და ალამაზებდით ჩვენს ყოფას! გვჯერა, ნათელში ხართ თქვენს შვილიშვილთან ერთად ზეციურ საქართველოში!

კოლეგები, ოჯახის მეგობრები, ქალიშვილის მეგობრები, ნათესავები, მეგობლები, თანამშრომლები.

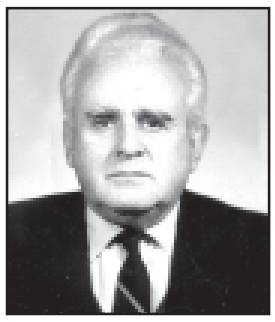

თბილისის ბიზნესის აკადემიის რექტორატი, პროფესორ-მასწავლებლები და სტუდენტები ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა აკადემიის რექტორი, ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს დამსახურებული ეკონომისტი, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, ღირსების ორდენის კავალერი

ნუგზარ
ვარლამის ძე
სანთელაძე

სამოქალაქო პანაშვიდი 3,4 III, 16 სთ. გამოსვენება 5 III, 14 სთ. მისამართი: თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 75.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, გამოყენებითი მექანიკის, მანქანათმშენებლობისა და მართვის პროცესების განყოფილება ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ყოფილი ვიცე-პრეზიდენტი, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის პრეზიდენტი, რუსეთის მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწე, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მართვის პროგლემების ინსტიტუტის დირექტორი

ივერი ფრანგიშვილი

და სამძიმარს უცხადებენ გარდაცვლილის ოჯახის წევრებს და ახლობლებს.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი ღრმა მწუხარებით იუწყება სასიქადულო მამულიშვილის, გამოჩენილი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის პრეზიდენტის, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მართვის პროგლემების ინსტიტუტის დირექტორის, აკადემიკოს

ივერი ფრანგიშვილის

გარდაცვალებას და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის თეოლოგიის კათედრის თანამშრომლები ღრმა მწუხარებით იუწყებიან გამოჩენილი ქართველი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის, აკადემიკოს

ივერი ფრანგიშვილის

გარდაცვალებას და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

თეოლოგიის კათედრის ყველა წევრი ლოცულობს მისი სულის საოხად; ღმერთმა გაანათლოს და სასუფეველი დუამკვიდროს მის სულს. ამინ!

ახლო მეგობრები და ალზრდილები გივი აბდუშელიშვილი, ვანო და დათო გორგიძეები, საშა ფირცხალაიშვილი, გურამ ჯავახაძე, ზურაბ გასიტაშვილი ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა გამოჩენილი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, გატონი

ივერი ფრანგიშვილი

და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

მინდია სალუქვაძე ოჯახით ღრმა მწუხარებით იუწყება უახლოესი მეგობრის, ჭეშმარიტი მამულიშვილისა და უნიჭიერესი მეცნიერის, აკადემიკოს

ივერი ფრანგიშვილის

გარდაცვალებას და თანაუგრძნობს ოჯახის წევრებსა და მთელ საანთესაოს.

საქართველოს ენერგეტიკის აკადემია ღრმა მწუხარებას გამოთქვამს დიდი ქართველი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის პრეზიდენტის, გამოჩენილი მამულიშვილის

ივერი ფრანგიშვილის

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

რევაზ არველაძე, ერიზბარ ერისთავი და პაატა ცინცაძე ოჯახებით თანაგრძნობას უცხადებენ არჩილ ფრანგიშვილს მამის

ივერი ფრანგიშვილის

გარდაცვალების გამო.

საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისია მწუხარებას გამოთქვამს აკადემიკოს

ივერი ფრანგიშვილის

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს მის ოჯახს.

ახლო მეგობრები ლამარა მეიფარიანი, ფარნა ანანიაშვილი ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ივერი ვარლამის ძე ფრანგიშვილი

და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

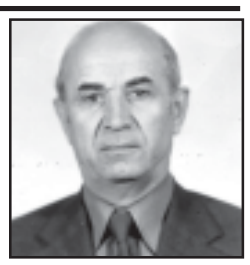

შვილები რამაზი, მანანა, და ვერიკო, რძალი ნატა გალდავა, სიძე ჯემალ ბერიძე, შვილიშვილები ვახტანგი, თამუნა, თინა ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

დავით

ქაცარავა

პანაშვიდი 3, 4 III, 16 სთ. მისამართი: გაგეები, იმედაძის II ჩიხი, № 4, გამოსვენება საბურთალოს ამაღლების ეკლესიიდან 5 III, 14 სთ.

თამარ შაიშმელაშვილი ოჯახით სამძიმარს უცხადებს ლალი სანთელაძეს მამის

ნუგზარ სანთელაძის

გარდაცვალების გამო.

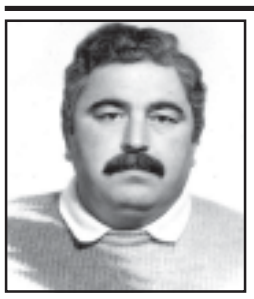

მეულლე ციცო დოხნაძე, შვილები ლევან, გიორგი, მამა ვარლამ, ძმა ვახტანგ, დები მარინა, მანანა ცაგურიები, ძმისწულები ვალერი, ბესო, ნინო, დისწულები დათო, თემო, მაია ქანდარიები, სიძე იმედო ქანდარია, რძალი მარინა ფანცულაია, სიდედრი გულიკო დოხნაძე, ცოლისძმა თამაზ დოხნაძე, ცოლისდა ციალა დოხნაძე, რძალი დარიკო მაისურაძე, ძმისწულები დინარა, ნინო, გიორგი, გუნა, დისწულები მალხაზ, იოსებ, მილანა გორდეზიანები, მამიდაშვილები, გიქაშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

მერაბ ვარლამის ძე ცაგურია

პანაშვიდი 3, 4 III, 16 სთ. დაკრძალვა 5 III, 15 სთ. ხორნაბუჯის №4.

შპს „თბილმეტრომშენის“ თანამშრომლები სამძიმარს უცხადებენ „თბილმეტრომშენის“ გენერალურ დირექტორს გატონ თენგიზ დოხნაძეს სიძის

მერაბ ვარლამის ძე ცაგურიას

გარდაცვალების გამო.

გაზეთზე ხელმოწერის ფასი იაფდება

გმადლობთ, მკითხველო!

მართლაც დიდი და გულწრფელი მადლობა თქვენ, ძვირფასო მკითხველო, ეკონომიკური შეჭირვეების მიუხედავად რომ არ ივიწყებთ თქვენს საყვარელ გაზეთს „საქართველოს რესპუბლიკას“.

სწორედ ამის გათვალისწინებით და იმის მიუხედავად, რომ ეკონომიკურად არც ჩვენ გვილხინს, გადავწყვიტეთ, 2006 წლის მეორე კვარტალიდან (1 აპრილიდან) შევამციროთ გაზეთზე ხელმოწერის ფასი. თუ აქამდე „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამოწერა ერთი თვით 13 ლარი ღირდა, აპრილიდან ეს თანხა 11 ლარს შეადგენს (შესაბამისად, სამი თვით – 33 ლარს, ექვსი თვით – 66 ლარსძ.

საცალო ფასში გაზეთი კვლავ 50 თეთრი ეღირება.

„საქართველოს რესპუბლიკა“ მუდამ ხალხის, ჩვენი გონიერი, ინტელექტუალური საზოგადოების თანამდგომი, სიხარულისა და ჭირ-ვარამის გამზიარებელი იქნება.

შეგახსენებთ იმ უწყებებს, სადაც დაუბრკოლებლად შეგეძლებათ ჩვენი გაზეთის გამოწერა: „საქპრესა“ (ტელ: 35-51-40ძ, „მაცნე“ (37-40-49ძ, „უწყებანი“ (93-64-72ძ, „პრეს-ექსპრესი“ (96-23-11ძ, „პლანეტა-ფორტე (93-38-73ძ, „ინფოსერვისი“ (34-09-35ძ, „ელვასერვისი“ (36-35-75ძ.

რაიონებსა და ქალაქებში მიმართეთ „საქპრესის“ ადგილობრივ განყოფილებებს.

გაზეთის გამოწერა შეგიძლიათ უშუალოდ რედაქციაში – კოსტავას ქ. № 14, ტელ: 98-96-32; 899- 797679.

კიდევ ერთი სიახლე:

მკითხველთა თხოვნით „საქართველოს რესპუბლიკა“ ამიერიდან მცირე, ეგრეთწოდებული A-3 ფორმატით გამოვა, ასე უფრო მოსახერხებელი და ადვილად საკითხავიო.

ნება თქვენია...

კიდევ ერთხელ გმადლობთ რჩევისა და თანადგომისთვის.

„სრ“ სარედაქციო კოლეგია.

საეკლესიო კალენდარი

წმინდა მოწამე ცხრანი ყრმანი კოლაელნი მტკვრის სათავესთან ქვით ჩაქოლილნი

6 მარტს საქართველოს სამოციქულო ეკლესია იხსენიებს მოწამეებს ცხრა ყრმა კოლაელებს. ეს ყრმები ცხოვრობდნენ სოფელ კოლაში, მათ გვერდით ქრისტიანები ცხოვრობდნენ. ცნობილია, რომ ამ ისტორიულ მხარეში უმეტესობა მოსახლეობისა კერპთაყვანისმცემელი იყო.

ქრისტიანთა და წარმართთა ბავშვები, მთელი დღეების განმავლობაში, ერთად თამაშობდნენ. სალამოობით, როცა სოფლის ეკლესიაში მწუხრის ზარებს დარეკავდნენ, ქრისტიანი ბავშვები თამაშს თავს ანებებდნენ და ტაძარში მიდიოდნენ სალოცავად. მათ აედევნებოდნენ ხოლმე წარმართი ყრმები, ისინი ცხრანი იყვნენ: გუარამი, ადარნასე, ბაძარ, ვაჩე, ბარძიმ, დაჩი, ჯუანშერ, რამაზ და ფარსმანი. ეკლესიის კარებთან ბავშვებს აჩერებდნენ და ეუბნებოდნენ: „თქვენ შვილნი ხართ მეკერპეთანი და არა ჯერ-არს შემოსვლა თქუენი სახლსა ღმრთისასა“.

ერთხელ ბავშვებმა ძალით მოინდომეს ეკლესიაში შესვლა. ქრისტიანებმა მათ აუხსნეს, „უკუეთუ ნებავს შემოსვლად ჩვენ თანა ეკლესიად, გრწმენენ უფალი ჩვენი იესუ ქრისტე, და ნათელ იღეთ სახელისა მიმართ მისისა და ეზიარენით საიდუმლოთა მისთა და შეგვუართენით ქრისტიანეთა“.

ყრმებმა სიხარულით აღუთქვეს ქრისტიანებს, რომ მოინათლებოდნენ. კოლაელი ქრისტიანები სოფლის მღვდელთან მივიდნენ და აუწყეს ყრმათა სურვილი. იგი არ შეუშინდა წარმართთა განმოსალოდნელ რისხვას და ზამთრის სუსხიან ღამეს ბავშვები მდინარეზე წაიყვანა მოსანათლად. ხუცესმა გაყინულ მდინარეში ჩაიყვანა ბავშვები და ნათელ-სცა მათ. ნათლობის დროს მოხდა სასწაული: წყალი გათბა და ყრმებმა ნათლის ანგელოზები იხილეს... ბავშვებმა აღარ ისურვეს მშობლებთან დაბრუნება და ქრისტიანებთან დარჩნენ. მშობლებმა ძალით გაიყვანეს ისინი ეკლესიიდან, სცემეს და მთავართან მიიყვანეს, რათა ქვით ჩაქოლათ ისინი... მტკვრის სათავესთან, იქ, სადაც ყრმებმა ნათელ-იღეს, დიდი ორმო ამოთხარეს და ბავშვები შიგ ჩაყარეს, შემდეგ, ორმო ქვებით ამოავსეს. წარმართებმა სოფლის ხუცესიც სიკვდილის პირას მიიყვანეს.

ეს ამბავი მოხდა VI საუკუნეში სამხრეთ საქართველოში, ისტორიულ ტაოში.

მოამზადა
გიული ლიპარტიამ

ვულოცავთ!

ს/ს „მრეწვრკინიგზის“ კოლექტივი დიდი სიყვარულით ვულოცავთ ბატონ ჯუმბერ შენგელიას 65 წლის იუბილეს, ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, დიდხანს სიცოცხლეს და წარმატებებს საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

ჯუმბერ შენგელია 65 წლისაა

ვინც ძველსაც იმეორებს
და ახალსაც სწავლობს,
შეუძლია, წინამძღოლი იყოს.
კონფუცი

არიან ადამიანები, რომლებსაც შეიძლება, რაიმე ისტორიული ძვრები არ მოუხდენიათ, დაფნის გვირგვინები და დიდების შარავანდედი არ მოუპოვებიათ, მაგრამ თავიანთი უხმაურო, თავდადებული შრომით სახალხო საქმეში თავიანთი წვლილი შეუტანიათ. ამისთანა ადამიანთა რიცხვს მიეკუთვნება დღევანდელი ჩვენი იუბილარი, საქართველოში ცნობილი გვარის ღირსეული წარმომადგენელი, მალალი კვალიფიკაციის პროფესიონალი ინჟინერი, ღირსების ორდენოსანი, თბილისის საკრებულოს უცვლელი წევრი, ბატონი ჯუმბერ შენგელია.

ბატონ ჯუმბერ შენგელიას დამოუკიდებლობისაკენ მიმავალ გზაზე იყო სირთულეები, გაუთვალისწინებელი პროგლემები, მაგრამ ის ისეთი პიროვნება გახლავთ, რომელსაც ნებისმიერ კრიზისულ სიტუაციაში შეუძლია საკუთარი ღირსების დაცვა და წამოწყებული საქმის ბოლომდე მიყვანა, ისე, როგორც ჟეშმარიტ პროფესიონალებს სჩვევიათ.

წლებს და რთულ ცხოვრებას ბატონი ჯუმბერ შენგელია ოდნავადაც არ შეუცვლია. იგი დარჩა ერთგულ, უღალატო, ყურადღებიან მეგობრად. მას დღეს 65 წელი შეუსრულდა. დღეგრძელობას, ჯანმრთელობას, გედნიერებას გისურვებთ. სულის სიმხნევე და იმედიანი განწყობილება ნუ მოგიშალოს ღმერთმა, ჩვენო ჯუმბერ!

ღრმა პატივისცემით,
შენი მეგობრები.

ამინდი

დასავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +2⁰ – +5⁰, ღამით -1⁰ – -5⁰.

აღმოსავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +2⁰ – +4⁰, ღამით -2⁰ – +5⁰.

თბილისში – ცვალებადი მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: ღამით +3⁰ დღისით +13⁰.

ბათუმი – ღ. +5⁰, დ. +14⁰; **სოხუმი** – ღ. +4⁰, დ. +15⁰; **ქუთაისი** – ღ. +6⁰, დ. +12⁰; **ოზურგეთი** – ღ. +4⁰, დ. +15⁰, **ზესტაფონი** – ღ. +5⁰, დ. +14⁰; **რუსთავი** – ღ. +3⁰, დ. +13⁰; **ფოთი** – ღ. +8⁰, დ. +15⁰; **მესტია** – ღ. -5⁰, დ. +2⁰; **სტეფანწმინდა** – ღ. -2⁰, დ. +5⁰; **თელავი** – ღ. +3⁰, დ. +13⁰; **გორი** – ღ. +1⁰, დ. +8⁰; **ახალციხე** – ღ. +1⁰, დ. +8⁰; **ბორჯომი** – ღ. +1⁰, დ. +8⁰; **ცხინვალი** – ღ. +1⁰, დ. +5⁰; **სამტრედია** – ღ. +6⁰, დ. +15⁰; **ზუგდიდი** – ღ. +3⁰, დ. +16⁰; **ჭიათურა** – ღ. +3⁰, დ. +14⁰.

ლარის კურსი

3 მარტიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსები

ინგლისური გირვ. სტერლ.	1	3,2016 ლარი
აშშ დოლარი	1	1,8300 ლარი
ევრო	1	2,1840 ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0653 ლარი.
აზერბაიჯანული მანათი	1	2,0046 ლარი.
სომხური დრამი	100	0,4061 ლარი.
უკრაინული გრივნა	10	3,6148 ლარი.
თურქული ლირა	1	1,4018 ლარი.
ირანული რიალი	1000	0,2006 ლარი.
ისრაელის შეკელი	1	0,3895 ლარი.
უნგრული ფორინტი	100	0,8636 ლარი.
რუმინული ლეი	10000	0,6148 ლარი.

სხვისი კარიკატურა ფიქრთ ასაშლელად

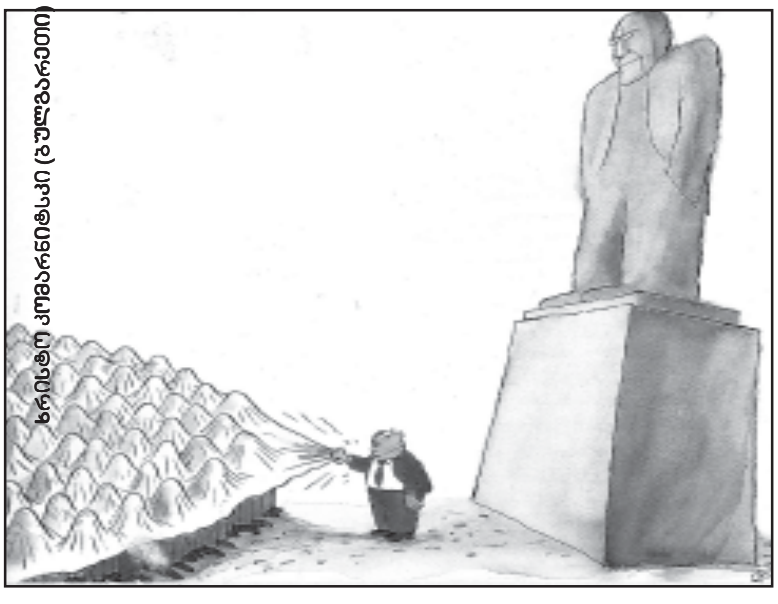

რა გაუძლებს?

მსოფლიოში სადღეისოდ ყველაზე ხმაურიან როკ-ჯგუფად ითვლება MOTORHEAD, რომლის კონცერტების დროსაც ხმაურის დონე 120 დეციბალს შეადგენს.

ეს გაერთიანებული ნომერი 24-გვერდიანია.

მორიგი ნომერი გამოვა სამშაბათს, 7 მარტს.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებლები – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები

გამომცემელი – შპს „თანადგომა-1“
ქიზიყის ქ. №12, ტ: 71-68-81, 899 797679

მთავარი რედაქტორი **რუსლან რუსია.**
მორიგე რედაქტორი **ბონდო გულიაშვილი.**

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილე: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.